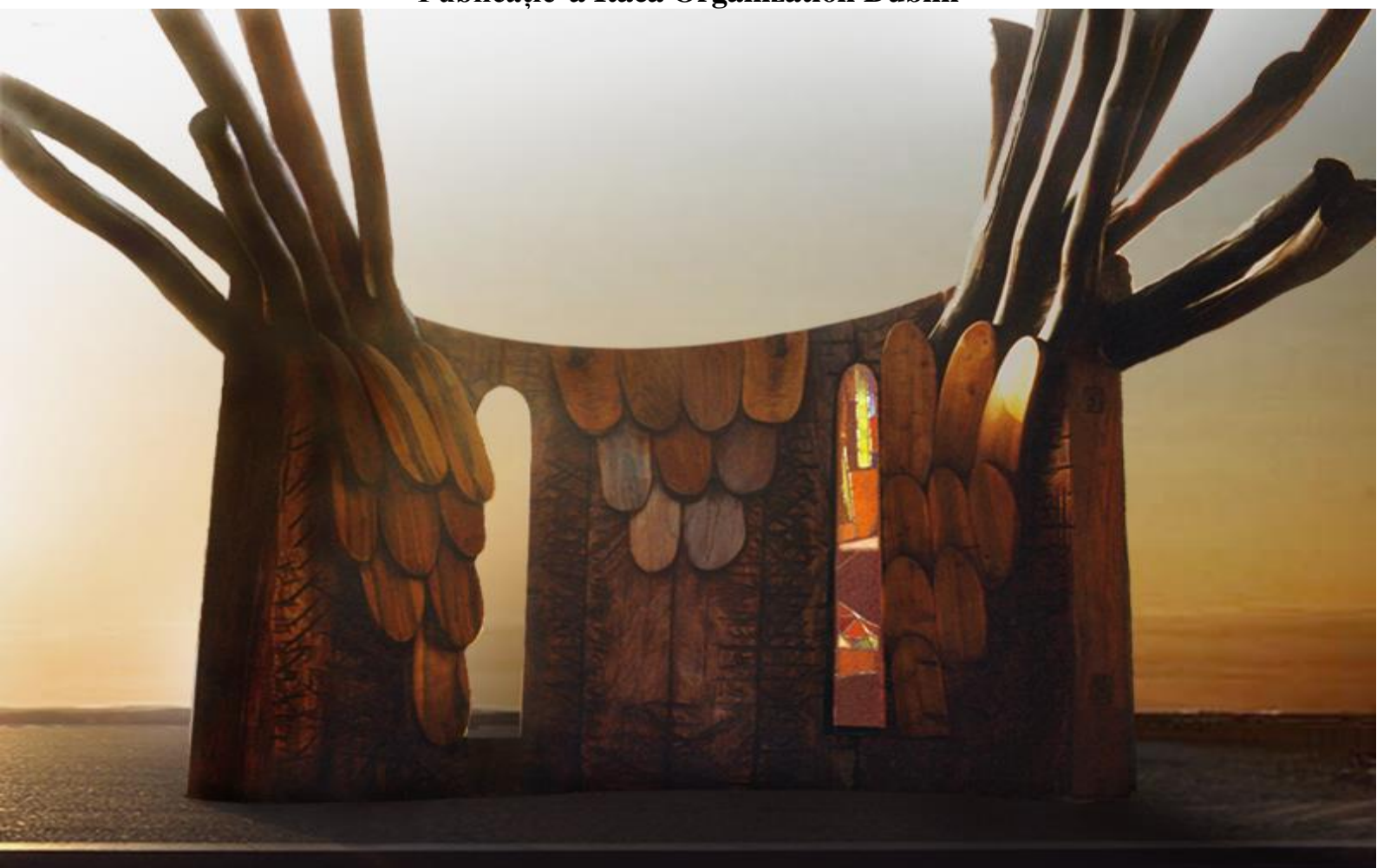

ITACA

**Revistă de cultură pentru scriitorii de limbă română
din afara granițelor țării**
Publicație a Itaca Organization Dublin

Anul VIII / nr. 31
iulie, august, septembrie 2020

ITACA

Fondatori:	Emanuel Pope, Dorina Şişu, Viorel Ploeşteanu
Director:	Dorina Şişu (Irlanda)
Redactor-şef:	Viorel Ploeşteanu (Irlanda)
Redacţia revistei:	Gabriela Căluţiu-Sonnenberg (Spania) Dorina-Brânduşa Landén (Suedia) Monica Tonea (Belgia) Em Sava (Canada) Emanuel Pope (Anglia) Emanuel Stoica (Suedia)
Tehnoredactare computerizată:	Dorina Şişu (Irlanda)
Corectura:	Viorel Ploeşteanu (Irlanda) – proză Em Sava (Canada) - poezie
Coperta I şi ilustraţia revistei:	Cosmin Cociş (Franţa)
Adresa redacţiei:	Itaca Organization – Dublin 32 Exchange Hall, Belgard Square North, Tallaght, Dublin 24, D24 EK24, Ireland
E-mail:	itacaorganization@gmail.com revistaitacadublin@gmail.com
Persoane de contact:	Dorina Şişu sisudorina@yahoo.ie Viorel Ploeşteanu viorel1ploesteanu@yahoo.com
ISSN Itaca:	ISSN – 2286 – 3583 ISSN – L 2286 – 3583

www.bibliotecadiaspora.eu

www.itaca.ie

Atenţie! Răspunderea pentru opiniile exprimate în articole revine în întregime autorilor.

ITACA
PUBLISHING HOUSE

ITACA

**Revistă de cultură,
pentru scriitorii de limbă română din afara granițelor țării,
Publicație a Itaca Organization Dublin**

**Anul VIII Nr. 31
iulie, august, septembrie 2020**

<i>sumar</i>

Editorial: Dorina Șișu (Irlanda)	Pag. 5
Felix Nicolau (Suedia) – Proză	Pag. 6
Ioan Potolea (Anglia) – Poezie	Pag. 9
Jurnal: Milena (Munteanu) Lițoiu (Canada)	Pag. 11
Prezentare artist plastic - Cosmin Cocis: Dorina Brândușa Landen (Suedia)	Pag. 13
Irish poet guest (Cork, Irlanda) – Gerry Murphy	Pag. 16
Dorian Stoilescu (Australia) – Poezie	Pag. 20
O carte la mâna a două rubrică realizată de Emanuel Stoica (Suedia)	Pag. 22
Cindrel Lupe (Franța) - Proză	Pag. 25
English corner: Valery Oisteanu (SUA)	Pag. 27
Emanuel Pope (Anglia) – Poezie	Pag. 29
Vavila Popovici (SUA) - Eseu	Pag. 31
Ștefan Doru Dăncuș (Anglia) – Poezie	Pag. 35
Melania Rusu Caragioiu (Canada) – Articol	Pag. 36
Traduceri: Dorina Brândușa Landen (Suedia)	Pag. 39
Traduceri: Constanțiu Mara (Suedia)	Pag. 42
Constanțiu Mara (Suedia) – Proză	Pag. 43
Veronica Pavel Lerner (Canada) – Eseu	Pag. 45
Mariana Zavati Gardner (Anglia) – Poezie	Pag. 47
Jurnal: Em Sava (Canada)	Pag. 48
Anda Vahnovan (Anglia) – Poezie	Pag. 50
Monica Tonea (Belgia) – Proză	Pag. 51
Attila F. Balazs (Slovacia) – Poezie	Pag. 53
Nora Maria Vasilescu (SUA) - Proză	Pag. 54
Dan C. David (SUA) – Poezie	Pag. 55
Andrei Zanca (Germania) – Proză	Pag. 56
Ionel Anghel (Canada) – Poezie	Pag. 62
Simona Gânj (Belgia) – Proză	Pag. 64
Alexandra Firiță (Italia) – Poezie	Pag. 68
Leonard I. Voicu (Canada) – Proză	Pag. 69
Lucian Călin (Franța) – Poezie	Pag. 71
Florina Turugă (Belgia) – Proză	Pag. 72
Adrian Grauenfels (Israel) – Prezentare carte	Pag. 74
Elena Ariton Iliuță (Canada) – Poezie	Pag. 76
Teatru: Gabriela Căluțiu-Sonnenberg (Spania)	Pag. 77
Itaca Publishing House – Cărți publicate	Pag. 91
Poșta Redacției: Dorina Brândușa Landen (Suedia)	Pag. 93
Concurs Peregrinări – Poezie și proză scurtă, Itaca, ediția a XIII-a	Pag. 94
Distincții Cartea anului 2020, Itaca	Pag. 96
Itaca Publishing House – Editura	Pag. 97
Invitație de colaborare la revista Itaca	Pag. 98
Biblioteca Diaspora	Pag. 99

Literatura în timpul pandemiei sau strigătul (ab)surd al libertăţii

Dorina Şişu (Irlanda)

Nimeni nu a visat că o pandemie avea să-l facă într-un fel. Oamenii erau oricum grăbiţi să facă, să gândească, să scrie, să lucreze, să fugă ori să nu fugă – dar intenţia contează; erau grăbiţi să realizeze, să construiască, să dărâme ziduri, să îndeplinească cifra de afaceri, să-şi umple buzunarele. Stop. Despre ce vorbim aici? Despre acele vremuri când mergeam la lansări de cărţi, la târguri? Am dat buzna în librării şi am stat la cozi? A fost odată, ca niciodată, un timp al căutărilor şi al aşteptărilor. S-a dat uitării. Deodată, totul s-a oprit. Cunoaşteţi sentimentul. La început a fost frica. Apoi mirarea. Stupoarea. Obişnuinţa. Întrebarea: **ce facem acum?** De ce să facem ceva acum? Stai, omule, stai şi judecă-te pentru prima oară în viaţa ta! Universul îţi dă şansa asta. Citeşte. Cărţile tale sau ale altora. Scrie. Scrie despre tine sau despre orice. Şi uite aşa s-a născut ideea. Ideile. Antologii colective de poezii şi proze. S-au adunat mesajele, rugămintele: hai să scriem. Îmbulzeală, frământare mare în domeniul online, care mai de care cu o idee. Şi s-a scris. S-au făcut transmisiuni online cu scriitori. A trecut o lună, două, trei... S-a tot scris. Au fost, de exemplu, peste 40 de autori portughezi care scriau un roman foileton în perioada izolării. Fiecare autor scria câte un capitol în fiecare zi. Aveau la dispoziţie 24 de ore pentru a scrie. Când se făcea ora prânzului, autorul făcea cunoscut capitolul său. Asta se întâmpla în aprilie. Nu am mai auzit nimic de atunci. Probabil că încă se scrie. Acum mai rapid, că au început munca. Alţii au rămas fără. Alţii au pierdut pe cineva drag şi atunci mă întreb: **cum ai puterea să rămâi la fel de constant, corect şi drept cu tot ce se întâmplă în jurul tău? Tu, ca scriitor, care probabil îţi vei pierde şi locuinţa pentru că nu mai ai locul ăla de muncă, cum vei obţine detaşarea de realitate şi alocarea minţii pe tărâmurile născute în frică şi izolare?**

Oamenii s-au obișnuit cu închisoarea. Frica s-a dus. A apărut revolta. Nu s-a întrebat nimeni pentru ce s-a oprit timpul? Să fim la fel? Au început judecăţile, paranoia. Fixaţia pe prostie a continuat, s-a accentuat, a fost promovată. Uşor şi deloc mai înțelepţi sau măcar olecuţă mai îngăduitori, am ieşit pe străzi. Şi judecăm. Teribil de rău şi parcă mai apucaţi decât înainte, dăm cu bâta-n stânga şi-n dreapta.

Şi-a păstrat careva omenia?

Întrebarea de genul “ce mai citeşti?” a devenit o concurenţă. Şi tot ce se citeşte vine din literatura străină. Uneori şi contemporani, dar mai degrabă nu.

Întrebarea de genul “ce se mai scrie?” s-a mai auzit. Nu am reţinut niciun răspuns pertinent. Aud tot felul de dezbatere halucinantă referitor la aceasta. Se scrie prost şi reţinut. Se scrie într-o fudulie drăcească şi fără control. Cultura se grăbeşte şi ea. Apare şi dispare. Apare nuanţată în haine de gală, dar atunci când cortina se dă deoparte sala este goală. Oamenii sunt închişi în ei. Ei scriu atât cât să se-nţeleagă cu propriul eu. Nu mai departe. Se scrie pentru a se accepta şi înţelege pe ei înşişi, nu pentru a fura inimile cititorilor, nu pentru a desluşi taine, ci pentru a le ascunde şi mai tare în instinctul de haită al umanităţii nedomesticite.

S-a citit literatură în pandemie şi probabil s-a scris pandemic. E posibil ca această influenţă să fie una de trecere printr-o băltoacă, din păcate comună, la nivel mondial, pe care nu o vom accepta niciodată, dar prin care vom învăţa (sau nu) să trăim cu ea până la capătul zilelor noastre. Nu vă dau niciun sfat de genul “**citiţi cărţi bune şi scrieţi curat!**”, pentru că abia am învăţat să ne mişcăm stingheri într-o libertate pandemică şi tristă.

De la noi la Ananghia

Felix Nicolau (Suedia)

Ningea mărunț și exact conform prognozei. O senzație de mare securitate și încredere, în pofida gerului mușcător. În fața Palatului Prefecturii copiii turnaseră găleți cu apă rece, să se facă ghețuș. Pentru prefect. Persistau acolo și câteva gherete cu vin fiert. De la distanță nu-ți puteai da seama: roșu? alb? La mulți ani! auzi din spate. Și se trânti pe burdihan.

&

În vremea aceea, discuțiile din mediile rafinate vizau dominația insectelor. De ce, de exemplu, ploșnițele nu răcesc niciodată și nici nu fac coșuri? A auzit vreodată cineva un fânțar tușind? Ori măcar bâzâind mai defazat? Păi, nu prea. Viitorul era al insectelor iar nu al jurnaliștilor, care și ei au o rezistență incredibilă la viruși.

Deunăzi se discutase ca în Anglia să se introducă roboți în locul imigranților din Europa de Est, după Brexit. Amsterdamul țintea și el să populeze bordelurile cu roboți, ca să faciliteze... Or, roboții ce sunt altceva decât insecte mai puțin săcâitoare, mai lipsite de imaginație?

De ce ar mai crește careva oi?

&

Nu se pune nimeni cu el! Plecase de al naibii de jos, de la târnița găștei. Cred ăștia că scapă de el cu una cu două? Nu pusese el Instituția pe roate? Nu sporise spațiul lucrativ cu 1000 m²? Nu zăpăcise el de cap atâtea inspecții? Ce dreac, băi puțelor! Păi nu cunoaște el tot ce mișcă-n lumea bună? Pe cine nu cumpără el? Cu cine nu se duce el în insule?

Dar Gonero nu era așa decât pentru cei care nu-l cunoșteau profund. E imaginea pe care i-o creaseră dușmanii. Dar ce dușmani putea avea o ființă atât de calină ca el? Ajungea un zâmbet mustăcit și orice porcar se transforma în heruvim. Răul i-l făcuse media: atâtea articole elogioase, atâtea emisiuni despre sufletul lui bun. Rău îi făcuseră și academiile: premii peste premii, proiecte, simpozioane, distincții, ehei! Ce să mai zici de notabilități: toți îl iubeau, îl invitau, îl făceau cetățean onorific. Fusesse director al atâtor proiecte din domeniul imprezvizibile, adunase sumedenie de fonduri europene! Și totul prin farmecul terifiant al personalității lui. Nici nu avea nevoie de CV, de limbi străine, de lecturi, de experiențe. Un singur regret avea: că fiică-sa nu își făcuse și școala gimnazială afară. Ca să fie ireproșabilă! La ce o fi ținut-o în țara asta de știrbi, de neepilate, de frustrați, neputincioși, de...

Și el ce-și dorea? După ani de succese, invitații, congrese, ecranizări, înscenări, adaptări, omagii și avansări? Doar o curte miiică în Bacăul de Jos, trei pruni în fața casei și o tricicletă cu coș suficient de mare cât să poată aduce două lubenițe de la Râmetea. Da, asta-i viață! – să nu-ți dea norocu' cât poți duce, că-i vai de capu' tău!

Într-un fel, tânjea să coboare mai jos decât de punctul de plecare: când dădea meditații la opt deodată și mai ieșea, cât le dădea de lucru, să-și sape ardeii și conopida.

%

A sosit delegația din Malaezia. Ce facem cu ei?

Cum ce facem cu ei? Îi poștești în Salonul Academic, crăcănatule!

Săru'mâna, să trăiți!

Sări din hamac și se opinti până la oglinda cu ramă ca de 5 cm, din aur. Văzu acolo hotărâre, șarm, leadership. Se extrase din capotul de brocart și își montă un costum din șerj cu cravată toledo. Trase două ghiuluri pe mâna stângă, cea mai frumoasă, și bombă pieptul plat.

%

proză de Felix Nicolau

Când se deschiseră ușile enorme ale Salonului Academic, toată delegația se trânti îngrozită cu moaca la parchet, numai ambasadorul se mulțumi să cadă în genunchi. La prima vedere, părea un bărbat firav, în trandafirul vârstei, dar cu ochi strălucitori de șiretenie. Pe țeasta lui n-am putut distinge mai mult de două șuvițe în formă de spic de orez.

Cât?

Oricât!

Ai decât lingăiiăștia cu tine?

Cred că da! (glas terorizat).

Păi ce naiba faci cu cimpanzeiiăștia doi? Nu-ți ajunge nici să lansezi o carte de poezii cu ei - (clipă în care paralizează cu brațul stâng azvârlit spre candelabru, unghiul fiind de ~47°).

Își aduce aminte că în târg e o lansare de carte și e posibil, deși de necrezut, ca vreo secretară din Instituție să se fi dus. Fără acordul lui! Clic-clac, clic-clac pocnește din ghiulurile stângi și trei spioni mărunței dolofani roșcați cu perciuni, zdrahoni gudurei nemiloși chiar feroci glisează de după fotolii.

Unde?

Casata!

Cofetăria sau lebreria?

Firește că librăria, gânsacilor! Valea!

Apoi se liniștește, se sprijină cu o mână pe creștetul ambasadorului îngenuncheat și încrucișează picioarele. Āla imediat își dă seama că e semn de bunăvoință și cutează:

Pe lângă autostrada 70 câte 7 ori 7.

Aham! Poate mi-i poluezi! Fiecare al cincilea îl tai la ureche să-l recunoască consilierii mei.

Aoleu! Păi nu era vorba de fiecare al șaptelea?

Habar n-ai! Ești tâmpit! Malaezian mucagai!

Există și în Salonul Academic o oglindă la fel ca aia din birou și ea îl arată glorios Artemis, zeița vânătorii și a berii de mănăstire Abbaye de Vaucher de l'Escaladieu.

%

În Ananghia sosește ministrul Grigore al XV-lea, al Artelor și Chitanțelor. În ciuda faptului că nu mai deținea mustața și perciunii de acum 15 ani, încă avea influență în birourile de la etajele 2 și 3 ale Ministerului. Gurile bogate susurau că influența îi parvenea de la anumite secrete despre diverși demnitari și notabilități, pe care le păstra într-o cutie metalică de napolitane, cu încrustații de Beijing.

Cărui fapt i se datora vizita surpriză a ex-ilustrului personaj? Ceva oficial nu prea părea să fie, dacă ținem cont că BMW-ul 20d x Drive Gran Coupe M Sport Edition nu era urmat decât de cinci călărăși pe armăsari de tracțiune, două coafeze și trei buldogi cu studii în străinătate și în domeniul gurmaderiei. De altfel, se și cazară toți la pensiunea *Roua vieții* din cartierul mărginaș Bilamaca.

Subversiuneeee! Fulgeră în capul lui Gonero. Șantaaaj!

%

Rămase, așadar, cum fusese stabilit în Salonul Academic: turmele urma să fie strecurate pe sub autostradă și însemnate la ureche „dnei WG”. Bestiile erau rasă pură de Seul și puteau lejer obține un preț triplu pe ele la sud de Bratislava.

Mai important era că spionii Instituției descoperiseră patru secretare ce participaseră în ultima săptămână la două lansări de carte și de film fără ca cererile să le fie parafate și semnate. Una dintre ele era chiar nevasta comisarului-șef. Orice insubordonare are și avantaje: avea de mulțisor un om pregătit pentru funcția respectivă.

%

Marina dragă, da' ridică odată receptorul āla!

E pentru dvs, de la Interne.

Alo, da, cine-i acolo?

Sāru'māna! Petkoff la telefon. Am aflat ce caută în Ananghia Grigore al XV-lea.

Hai nu mă-nnebuni! Dacă doar inventați ca să-mi faceți pe plac, vă dau în judecată, vă las fără sediu!

Am înțeles, sāru'māna! Da' nu vă pot spune prin telefon ce și cum. Ne ascultă āia de la Externe. Restaurant *Marmelada*, cinci jumate fix.

proză de Felix Nicolau

Adică la...

Da, idiotule!

%

Sub acuzația de plagiat, care era la modă și li se arunca-n cap și femeilor de serviciu, Grigore al XV-lea venise să demaște afacerea cu coridorul migrației turmelor pe axa Seul-Ananghia-Bratislava. De unde aflate? Hm, el nici nu-și mai pusese întrebarea: trimisul malaezian fusese deja deportat la Beliș, la împletit cocaină, iar celor doi însoțitori li se schimbaseră sexele. Între ei. În vremuri de trădare nu mai stai pe analize! Dacă belim belengheru', apoi să-l belim cât e tânăr!

Mai întâi se gândi cine e doamna Grigore a XV-a și câțiva gudurei de noapte făcură rost și de info asta. După ce îi află pasiunile fierbinți, se interesă ce legături județene ar putea avea dna. Grigore a XV-a și chiar dibui că se cunoaște cu nevasta unui impiegat local. Or, Marcela Divan îi era datoare până peste cap de când îi angajase în Instituție doi nepoți, un socru și patru ciobănești germani.

Dna. Divan? Gonero la aparat.

Ce aparat? Doamne ferește!

Adică la telefon e Gonero, auzi?

Oooo, domnu' Gonerone! Encantada! Que gustosa convorbire!

Marcela, dragă, te-ai tâmpit sau ce? Ce-mi vorbești mie-n chineză? Mă știi cu timp?

A, nu, săru'mâna! De la telenovele, iertare!

Auzi, fată, vezi că trebe să-mi vrăjești o cucoană.

Cucoană?

Centrală.

'Nțeles! Trimiteți-mi un portret în format de robot și o fac eu să parieze la șptică și insula personală.

%

De-abia se instalase plutonul G15 la Pensiunea *Roua dimineții*, că țârâi telefonul pentru a le oferi o invitație la prestigiosul ranch „Ciudova forever”. Era vorba despre niște posibilități de investiție uluitoare, plus un târg local de cristale Swarovski și perle naturale. Doamna G15 nu acceptă nicio lene a soțului și oferta era preluată într-un sfert de oră.

Și dacă e o capcană? mai tresări el.

Ce capcană, beibi, la o chestie sătească? Se mai cheamă și „Ciudova forever”! O să ne distrăm rupere și tu o să te înfoi de ciorbă de burtă. C-ești copil?

%

De pe robotul telefonic al domnului Gonero:

„Stimat și respectabil domn, vă raportez con sumo gusto că doamna G15 a fost pe deplin satisfăcută de veioza bătută cu cristale Swarovski și de cele două călimări cu perle naturale băștinașe. Onorabilul G15, deși la începutul vizitei foarte agitat și perseverent, s-a relaxat total și și-a adus aminte că la plecarea din capitală a uitat geamul de la bucătărie deschis. Deci nu a mai putut să rămână dincolo de două zile și ne-a părăsit cu mare întristare. Ay caramba! Doamna G15 o să vă viziteze mâine la Instituție să vă povestească despre un nepot extrem de talentat, Dorel jr. al XVI-lea. Cu multă multă stimă, Marcela!

%

Pe data de 24 martie, două avioane de tip Covasna au lovit în plin clădirea cu turn a Directoratului Instituției. Singura supraviețuitoare a fost secretara adjunctă a secretarei-șef, Gherghina, care a fost proiectată în turla bisericii de rit sirian, cea cu orgă austriacă. Mulți funcționari, ca să scape, se aruncaseră în vid de la etajul doi. Marcela Divan, văzând știrea chiar în seara cu pricina, și-a zis în batistă: poderoso caballero es don dinero! Dar la ce bun? La ce bun? Nu-i ajungea unu' din 7, nu unu' la 5? Eu i-am zis, păcatele mele! Acum ce s-alege de Instituție și de Ananghia?

Abia a treia zi a apărut zvonul că Gonero era, de fapt, în Argentina, bine merci. Sau nu chiar, căci în urma loviturii se dădea ba Elvis, ba Hitler, ba nea Nicu. Trăgea chefuri orientale cu Mossadu' fără teamă, fără prihană.

Ioan Potolea (Anglia)

Colaaj hotel

prin pereți
în surdină
patricia kaas:

– *rien ne te remplace...*

prin tuburi de neon
se aude petunia....

o panteră trece
nevăzut
prin desigurii
de lămpi
calcă ușor
pe mochete
sare pe mese

el își trage
pălăria pe ochi
își ridică ușor
gulerul
își pune încet
una câte una
mănușile:

– odată
în oglinda asta
care îmi va uita
chipul
vor migra păsări

ca-ntr-o patrie caldă...

apoi coboară
în zarva din stradă
se uită la ceas
își aprinde o țigară

petale albe cad din haine negre

se pierde apoi
în marea nopții
măturată de reclame

și faruri

ușa hotelului se
închide, se deschide
și iar se închide
încă în gol

o panteră adulmecă urme
de sânge
prin
camere.

Tabiet

mai ales seara
după ce am plimbat
într-o lesă lungă
fereastra mea prin oraș
ca pe o pisică – ce țicnit!
simt cum devin mai
bogat

stau în fața oceanului
din ceașca de
porțelan
și îmi număr amintirile
– cum zicea carl sandburg –
ca pe niște bani.

poezie de Ioan Potolea

Emanuel,
lui Emanuel Pope

Viața noastră înaintează lent. o ficțiune provizorie
 în capul unui sinucigaș de profesie.
 suntem mereu

între două mări între două insule între două benzinării
 nimic n-am aflat – stele trecând în derivă
 dormim cu vântul aspru în față cu spinările lipite
 de o bintă rece: a plecat un pachebot a venit altul...
 ghemuiți ca melcii în iarba lunii
 căutați de golul din căni de golul din uși, din barcazuri
 tu visând fluturii tăi, eu numărând în somn mărunțișul de bere

fără pernă, cu o ureche îngropată în pietrișul morții

dar unde vom mai întâlni lumile acestea mărginite
 de etichete de preț și de strigăte? unde, prietene? –
 am mers la băute în aceleași taverne, am plătit la bordel
 aceeași femeie, aceiași saci ne-au încovoiat spinările
 și nimic n-am aflat. stâlpi am îngropat unde nu am găsit
 fericirea – să se știe! flămânzi am fost însetați am fost. hămăind

pe puntea cargourilor, în aceleași magazii frigorifice am plâns
 pe ascuns sub ambalajele de carton în care ne-am învelit
 ne știm pe de rost viețile noastre netrăite înaintând lent o ficțiune
 provizorie în capul unui sinucigaș de profesie între două

mări
 două insule
 două benzinării

Cosmin Cociș - echilibru dinamic, lemn

No Pressure!

Milena (Munteanu) Lițoiu (Canada)

Revin dintr-o delegație de la Montréal și mă urc în primul taxi care aștepta la ieșirea din aeroportul de pe Insula din Toronto. Șoferul era un om cam la 60 de ani, cu un accent puternic. Mă uit la numele lui, pus regulamentar lângă parbriz, era un nume de sârb.

– De când sunteți în Canada? întreb.

– De 20 de ani, spune el. Am venit în vara anului 1999. Da, chiar așa, ies anii la socoteală. Dar mie nu-mi place viața de aici, îmi spune el.

– Cum nu? mă mir.

– Păi, aici nu muncești ca să trăiești, ci trăiești ca să muncești. Muncești și dormi, atât... Îmi place natura canadiană, dar stilul de viață... Ce rost are să trăiești în ritmul ăsta?

Am stat să mă gândesc dacă starea lui de spirit nu este cea tipic est-europeană, în care, oriunde ai fi, ai ceva de criticat. Ori nu e bine ca în altă parte, ori nu mai e cum a fost odată... În loc să ne bucurăm de ce este, regretăm ce-a fost sau ce-am pierdut.

– De unde erați de loc? întreb eu.

– Din apropierea Sarajevo-ului. Și începe omul să vorbească despre războiul din Sarajevo. Ce bine o duceau ei înainte. Toată lumea avea asigurare de sănătate și vacanțe plătite. Toată lumea avea pensii. Nimeni nu era sub vreo presiune. Odată ce îți făcuseși suma, trai neneacă! Sigur că unora nu le-a plăcut modelul iugoslav, explică el, genul ăsta de independență când nu eram nici cu vestul nici cu estul, ba mai mult, eram cât se poate de prosperi și ferice, așa că americanii au căutat motive să intervină în zonă, mai spune el. Acum nu mai e cum era. În ziua de azi faci banii grămadă, apoi nu-i mai ai. *This is pressure!* Înainte vreme când făceai avere, te puneai la adăpost pentru restul vieții, aveai pensie până în ultima clipă, casa achitată, copiii cu școală, la casele lor etc.

– Ce fac copiii dumneavoastră? întreb eu.

– Oh, ei sunt foarte bine.

– S-ar mai întoarce acasă?

– Nuuuuu, ei nu s-ar mai întoarce.

– De ce nu?

– Păi, lor le place aici.

– Aici unde?

– La Toronto. Dar uite ce trafic, spune, ce oraș aglomerat! Mie îmi place natura, nu să stau în trafic. Când eram mai tânăr conduceam camioane și am văzut toată Canada. Frumoasă țară! Acum fac pe taximetristul, dar m-aș bucura doar să dau la pește. Copiii îmi spun ca ăsta e semn de bătrânețe și, doamnă, mi-aș dori niște nepoți, adăugă el. Da, dar copiii mei nici nu vor să audă despre așa ceva. Sau despre căsătorie. Nici nu pot să vorbesc cu ei una ca asta. Păi ce rost are viața fără o familie? Muncești și dormi; muncești și dormi. Ești tot timpul sub presiune. Și apoi, de ce să muncești dacă nu ai cu cine să-ți împarți fericirea? întrebă el retoric. Pe vremea mea cafeaua se bea pe îndelete, dimineața, citeai ziarul, ședeai jos, aveai o cafeluță. Cel mai adesea nici nu erai singur, ci cu nevistica sau cu un prieten. Aici cafeaua se bea din fugă, pe drum spre serviciu. Păi, asta e viață?

Din păcate, ne dăm seama de asta doar când este prea târziu, spune tot el. După ce pierdem ce-am avut. Și apoi, unde ne grăbim așa? Că nici nu știu încotro ne îndreptăm, parcă mergem în cercuri. Părem să o luăm mereu de la început.

Dar spre ce mergem, domnule? întrebă tot el. Aud că în Japonia vor să dea o lege, să aibă voie să se căsătorească cu un robot. Păi, viață e asta? Ei zic că roboții fac toate treburile mai bine decât noi, oamenii. De ce nu și asta? Și pe urmă, de unde să știu dacă n-au dreptate. Poate că ei au dreptate și eu sunt depășit. Poate că roboții fac și asta mai bine. La urma urmei, eu nu mai sunt sigur nici că gândurile mele sunt ale mele; poate că s-a jucat cineva cu ele, poate că le-a influențat cineva, mai știi? Eu nu mai sunt sigur de nimic. Înainte știam ce-i bine și ce-i rău, dar acum nu mai știu nici diferența dintre sus și jos. Eu m-aș întoarce acasă, dar copiii nu mai vor să se întoarcă. Nu mai au pe nimeni acolo. Nici eu nu mai am pe nimeni, chiar dacă mai am o căscioară lângă Sarajevo. M-am schimbat și eu, dar și oamenii de acolo. Nu-i așa că nu poți trece apa aceluiași râu de două ori? se întoarce spre mine, făcându-mi cu ochiul.

Eu, ce să spun? Gândeam că omul are opinii puternice, mai bine ascult. Între timp începe să plouă cu soare.

– Cum vă place vremea? întreb, totuși.

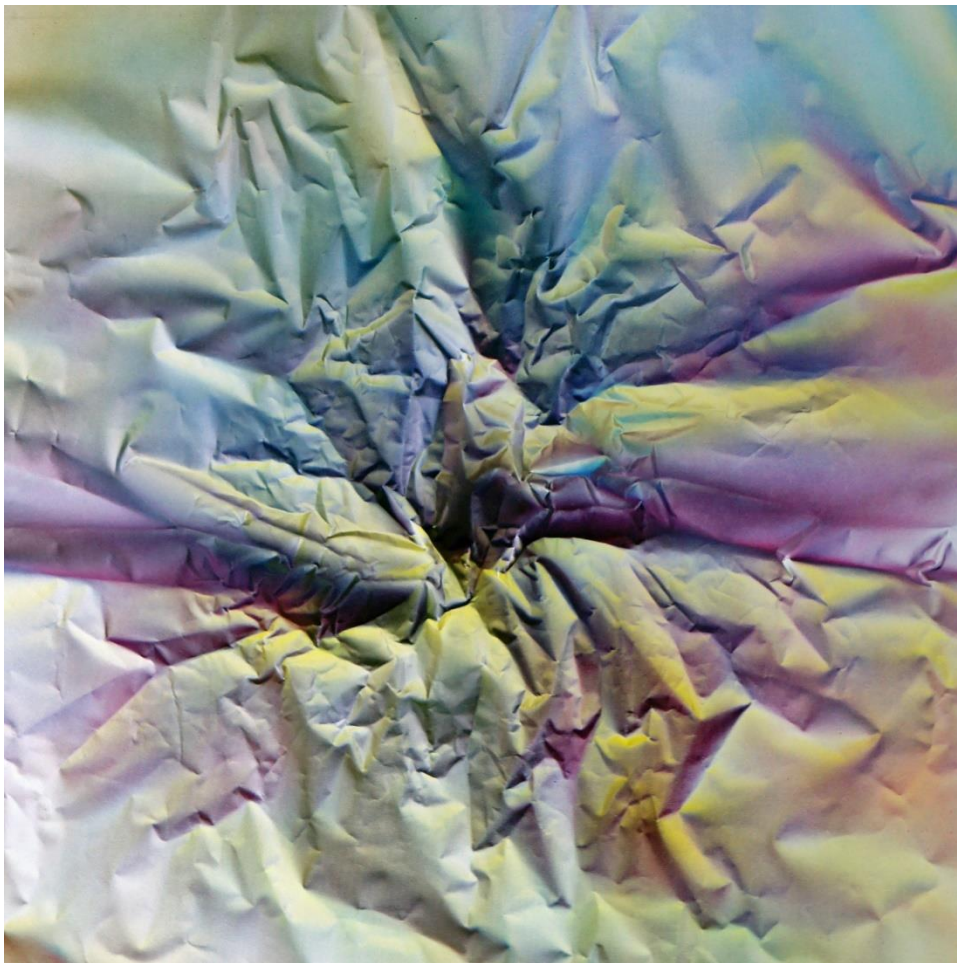
– Mai bine ca iarna, vine răspunsul.

În loc să se minuneze de raza de soare, aducea în discuție ceva ce nu-i plăcea.

– Dar de ce nu vă place iarna?

– Înainte vreme îmi plăcea, răspunde el, dar am îmbătrânit...

Rămăsese însă vorbăreț, cu convingeri ferme. Șoferul, prea preocupat de propriile gânduri, mă duce pe drumul cel mai lung posibil. Eu fac des drumul de la aeroport acasă, dar de această dată a durat și a costat mai mult decât oricând. Am ajuns când soarele de după ploaie parcă zâmbea lumii. Omul își continua însă monologul: "Ce bine era odată! Ce viață destinsă! *No pressure!*"

Cosmin Cociș - *Les voiles de Maya*, 100 x100cm, acrylique sur toile

Cosmin Cociș – “Body of light” sau întunericul întâlnește lumina

Dorina Brândușa Landén (Suedia)

Ca privitor/spectator intri în universul artei lui Cosmin Cociș și te confrunți cu dramatism și energie. Culorile pulsează, întunericul întâlnește lumina, formele apar în jocul de lumină și umbră. Sculptor, pictor și grafician de excepție, artistul trezește imediat interesul.

Inițial Cosmin Cociș a studiat sculptura la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în 1999. *“De atunci însă, arta mea a integrat diferite alte forme de expresie plastică. Am desenat dintotdeauna, iar culoarea a fost mereu prezentă în arta mea. Am avut mereu curiozitatea de a experimenta simultan și confrunța diferite forme de expresie plastică, de-a încerca mereu materiale și tehnici noi. Demersul meu artistic poate fi înțeles ca o meditație susținută asupra reinventării perpetue, asupra a ceea ce se schimbă mereu și ceea ce rămâne neschimbat, în tot acest timp.”*

Din 2008 locuiește și lucrează ca artist independent în Franța.

Este impresionantă abilitatea artistului de a amesteca culorile și de a le așeza pe pânză într-un mod atât armonios cât și dramatic. Câmpurile de culoare sunt extrem de bine plasate și nu există nimic căutat sau incert în modul în care Cosmin Cociș își realizează lucrările. În ciuda motivelor abstracte, lucrările se simt pline de lumină sub diferite forme: lumină palidă, difuză sau strălucire caldă. Culoare, lumină și material în interacțiune.

De altfel, cred că se poate vorbi despre o relație specială a artistului, care a creat „*Body of light*”, cu lumina. De fiecare dată când privim în jur, percepem nu numai obiectele pe care le vedem, ci indirect și lumina care le luminează din exterior sau din interior. Fără lumină, simțul văzului este ca și inexistent. Formele conturate și culorile strălucitoare din prejma noastră ajung la noi pe aripile luminii. Cu toate acestea, lumina însăși rămâne nevăzută, ascunsă vederii noastre - o revelație secretă. Lumea materială este astfel făcută vizibilă prin lumina care în sine este invizibilă - sau cel puțin până la întâlnirea noastră cu lucrările lui Cosmin Cociș. Prin artă, nu în ultimul rând arta lui Cociș, suntem conduși adânc în întreaga bogăție a experienței de culoare și lumină și în procesul percepției în sine. Sau cum ne spune artistul: *„Cred că rațiunea în virtutea căreia creăm și recreăm lucruri, reconfigurăm noțiuni, idei și forme, sau facem artă, este tocmai expresia acestei diferențe dintre ceea ce este și ceea ce selectează privirea sau mintea noastră, dintre ceea ce suntem și ceea ce reușim să exprimăm etc. Cred că arta apare, sau ni se întâmplă, doar în încercarea de a exprima acest paradox. Așadar arta mea este un act de rezistență împotriva granițelor convențiilor percepționale și comunicaționale ilustrând astfel o realitate multidimensională în care conflictele aparente se topesc în inexplicabile și surprinzătoare consonanțe armonice.”*

„*Body of light*” a lui Cosmin Cociș este despre lumina însăși. Arta nu poartă revelația - este însăși revelația. Dar cum ne putem îndrepta atenția către ceea ce nu observăm niciodată imediat? Cum ar arăta lumina ca revelație în loc de revelator? Fiecare moment al „privirii/vederii” este un act în care lumina exterioară intră în simbioză cu lumina spirituală sau spirituală interioară - gândiți-vă la ideea lui Goethe despre fenomen ca teorie.

prezentare artist plastic de Dorina Brândușa Landén

Artistul este la fel de interesat de acest act de percepție ca și de natura luminii, se chiar poate spune că „descrie” scopul și metoda cu care acțiunea vederii și a percepției este experimentată prin artă. Să nu uităm că, în momentul iluminării, Buddha se întinde în jos pentru a atinge pământul. În fața celor mai mari mistere, ar trebui să te așezi, să te deschizi, să zâmbești și să atingi pământul. Arta este suficientă.

Prin intermediul proiectului „*Body of light*”, Cosmin Cociș ne conduce ca puțini alții într-un spațiu de percepție în care salutăm lumina, îi simțim prezența și îi luăm în considerare invitația. Iar atunci când acceptăm invitația luminii ar trebui, la fel ca artistul, să facem acest lucru cu inimă ușoară.

Cosmin Cociș, *Corps de lumière* (3)

**Cosmin
Cociș, *Corps
de lumière*
(Installation)**

prezentare artist plastic de Dorina Brândușa Landén

Expoziții selectate:

2019 - *Miradas, ritmo y luz*, Galeria Appa, Madrid

-*ink Delicius*, Studio Madrizacion, Madrid

-*Romanian Independent Artists*, galeria 59 Rivoli, Paris

-*Multicultural Identities*, Sediul ONU, New York

-*How small a plus it takes to fill a whole minus*, Sabir Festival, Lecce

-*Las medusas*, Rezidență la Galeria Appa, Madrid

2018 - *Corps de lumière*, Institutul Cultural Român, Paris

-*Plato's Cave*, galeria APPA, Madrid

-*Le sang du vin*, Bar Théâtris, Metz

-*More Than Art*, Galeria APPA, Madrid

- *Identități multiculturale*, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

2017 - *Les Voiles de l'illusion (mode d'emploi)*, Foyer Européen, Luxembourg

- "*The Voice OF ____*", Casa del Reloj, Madrid

- *L'Art en carton*, Espace Ségur, Paris

2016 - *Anima mundi*, art in situ @Auenheim – Kehl

- *Inter-Art*, Biblioteca Națională, București

- *Bewegung*, Galeria Schneeberger, Münster

- *L'œil sans yeux @ APAR / Le Collectif 23*, Paris

2015 - *Vanitas*, Conseil de l'Europe, Strasbourg

- *Vălurile iluziei*, Muzeul de artă, Galați

- *Chrysalis (Installation - Corps de lumière)*, Collectif XVI, Paris

- *Corps de lumière*, Espace Ségur, Paris

- *Les voiles de Māyā*, Espace Ségur, Paris

- *4 discours (Installation - Corps de lumière)*, Galeria Delta, Arad

2014 - *Interférences*, Galeria Natalia Gomendio, Neuilly-sur-Seine

- *Pandora*, Galeria Schneeberger, Münster

- *Trans Art 1914-2014*, Maison Heinrich Heine (CIUP), Paris

- *Œuvres en carton du monde entier*, Muzeul Allotropia, Antikyra

- *Œuvres en carton du monde entier*, Hamm

- *Performance @ La Friche en Cloque*, Paris

Cosmin Cocîș, footprints *Clouds*

Irish poet guest

Gerry Murphy (Cork, Ireland)

Biographical details: Born in Cork in 1952. Educated in The North Monastery and U.C.C. Spent a year in Israel on a Kibbutz, 1975-76. Worked in a Swimming Pool in Mayfield for 39 years. Latest publications include 'A Complaint to the Muse' a selected works in English and Macedonian PNV Publications 2019; 'Kissing Maura O'Keeffe' Southword Editions 2019 and 'The Humours of Nothingness' Dedalus Press 2020.

Tito to Stalin 1948

That's five assassins
you've sent,
Comrade Stalin,
five failed attempts.
If you don't stop,
I'll send one to Moscow,
I won't need to send another.

A Question for the Mystics
(after Leszek Kolakowski)
Is God happy?

Fur
(after Pere Quart)

What can we fashion
from the skin of a supermodel?
A winter coat for the vixen?
A spring jacket for the mink?

Poem in one Breath

Not that you
would notice
but every time
you pass
up the corridor
Lenin's statue
levitates slightly
to get a better view
of the remarkable ease
with which you fill
curved space.

Џери Марфи
Gerry Murphy

Жалба до Музата
A Complaint to The Muse

Irish poet guest – Gerry Murphy

Ballynoe Haiku

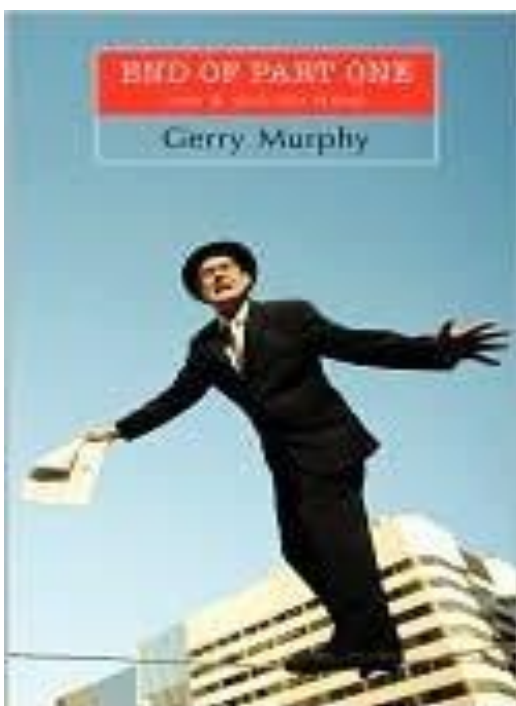
My kisses like bees
in your honey-coloured hair
sweetly mistaken.

Your kisses like rain
on the forgotten desert
of my abdomen.

Among Thieves

(for Michael O'Riordan)

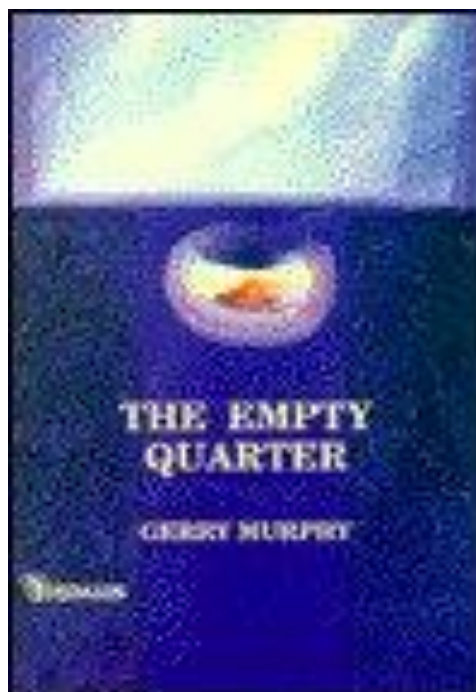
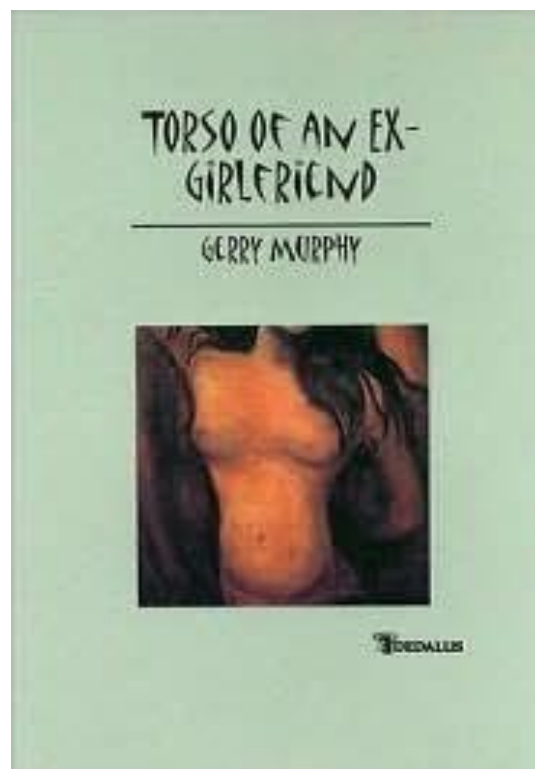
'There are pickpockets in the Cathedral,'
warned the bishop.
'They may get to your purses before we do,'
muttered the worried priest.

Danton

(for Paul Durcan)

He surfaced in a gloomy dream,
without his haughty, brutal air.
Slumped by History's bloody stream,
mourning the loss of Robespierre.

Gerry Murphy (Cork, Irlanda)

Traducere în limba română de Emanuel Pope (Anglia)

Detalii biografice: Născut în Cork în 1952. Educat în North Monastery și U.C.C. Petrece un an în Kibbutz în Israel, 1975-1976. Muncește la Bazinul de înot din Mayfield 39 de ani. Ultimele publicări includ: „Reproș către Muză”, o selecție în engleză publicată în 2019 la Mecedonian PNV; „Sărutând Maura O’Keeffe”, Southword Editions, 2019 și „Umorul Nimicului”, Dedalus Press, 2020.

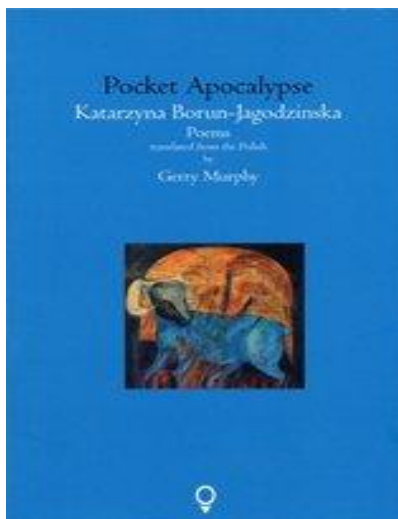
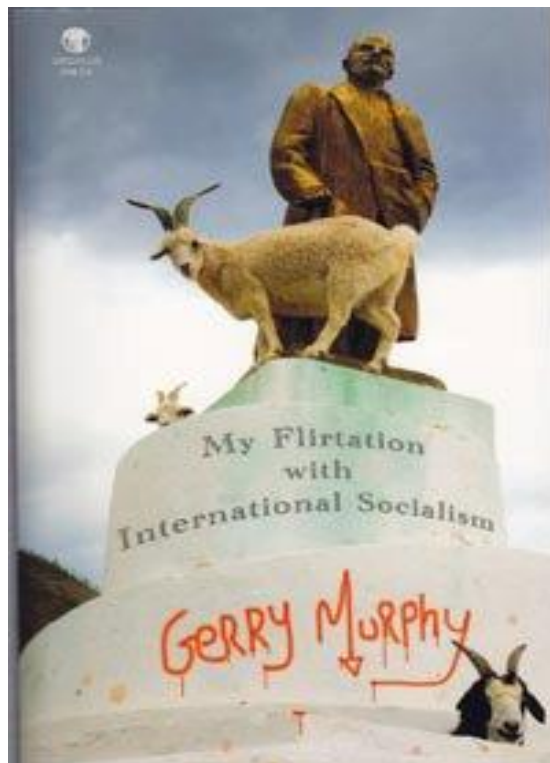
Tito către Stalin, 1948

Cei cinci asasini
pe care i-ai trimis
tovarășe Stalin,
cinci încercări eșuate.
Dacă nu te oprești,
voi trimite unul la Moscova,
și nu voi avea nevoie să trimit altu’.

Întrebare pentru mistici
(după Leszek Kolakowski)
E Dumnezeu fericit?

Blană

Ce putem crea
din pielea unui supermodel?
O haină de iarnă pentru o vulpe?
Ori o geacă de primăvară pentru o nevăstuică?

Poem într-o respirație

Acum, că tu
n-ai observat
dar de fiecare dată
când treci pe coridor
statuia lui Lenin
levitează puțin
să poată vedea mai bine
remarcabila ușurință
cu care tu umpli
suprafetele curbe.

Irish poet guest – Gerry Murphy

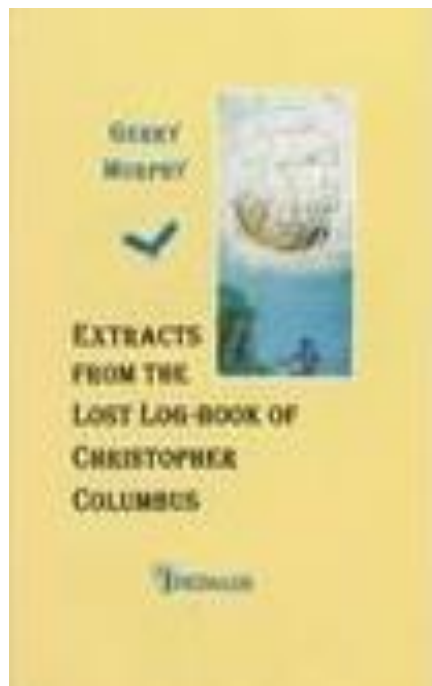
Haiku Ballynoe

Sărutările mele ca albinele
 în părul tău colorat ca mierea
 dulci neînțelesuri.
 Sărutările tale asemenea ploii
 pe deșertul uitat
 al abdomenului meu.

Printre hoți

(pentru Michael O’Riordan)

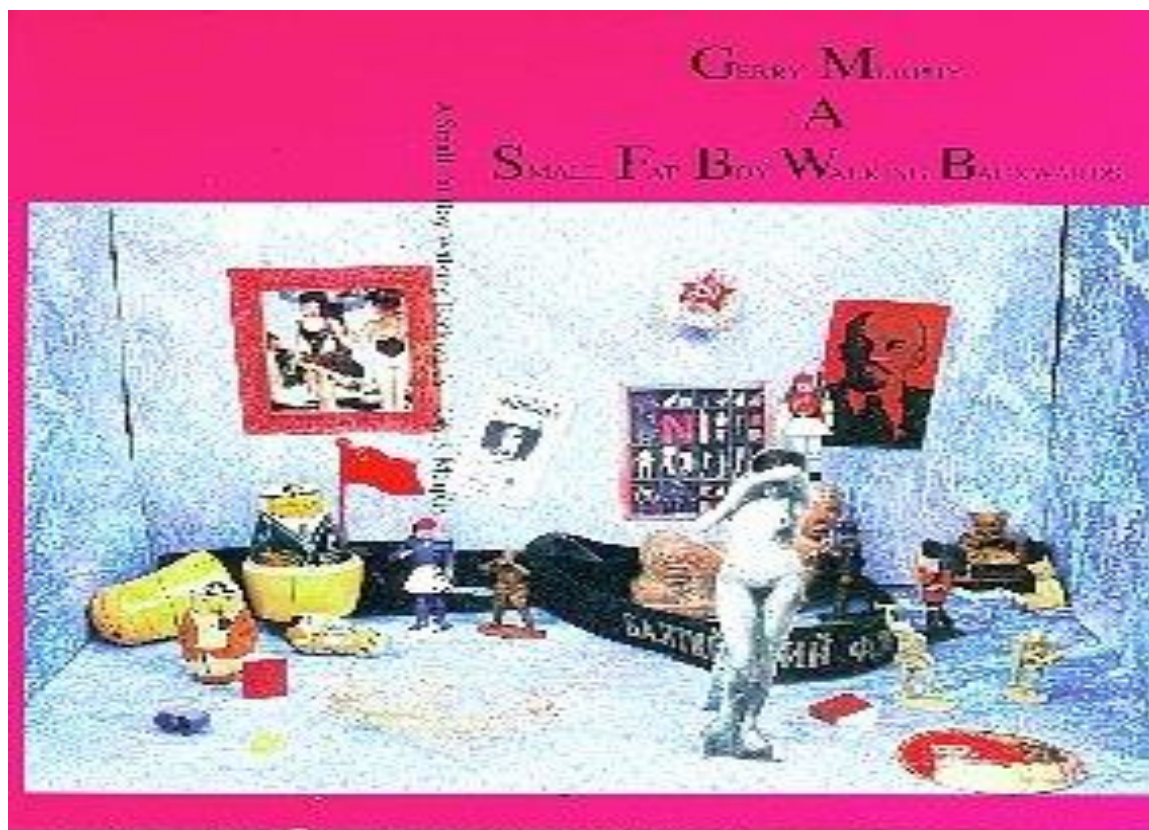
„Sunt hoți de buzunare în catedrală”,
 atenționează episcopul.
 „Îți pot lua portmoneul înainte s-o facem noi”,
 murmură preotul îngrijorat.

Danton

(pentru Paul Durcan)

Se trezi în neagră visare,
 fără aerul său bătuit, brutal.
 Marcat de șuvoiul de sânge al Istoriei,
 deplângând dispariția lui Robespierre.

Dorian Stoilescu - Western Sydney University (Australia)

migrațiune

când călătoresc, steaua devine pradă ei înseși,
întrebându-se dacă în loc să ajung undeva anume

m-am rătăcit, uitând pentru ce-am plecat,
dacă în loc să ajut m-am apucat să judec

sau să ignor, dacă m-am pripit sau m-am mâniat
în loc să înțeleg și să iert dacă mi-am dorit

să renunț la lupta predestinată și-am hotărât
să mă târăsc în loc să lupt sau dacă mi-am ales

alte stele, fără căi de atins. Ea mă cercetează în ascuns
dacă nu cumva am ales să trăiesc prin așteptare

dacă m-am grăbit s-ajung înainte de-a pleca
și-mi cere să fac totul pentru cei de-acasă,

dând tot ce pot pentru cei de-aici, acum. ea se vrea
încredințată, neschimbată, ca o eternitate, poate,

dar cerul devine tot mai toxic, liniștea cade
tot mai grea, iar hotărârea de-a mă întoarce

rămâne întotdeauna greu de îndeplinit, mai dificil
de urnit decât cel mai îndepărtat astru.

darurile...

le-am primit de la stele, să ne transforme
în acceleratoare de vise, să ne mărească faptele,

pentru a face noi porturi, noi stații spațiale,
dilatându-ne cu încetul dorințele, gândurile,

adunându-ne, născându-ne în toate colțurile,
în toate limbile, pentru toate timpurile.

dispariția

cezarul a fost înjunghiat cu o lacrimă
mai gravidă decât pumnalul

celui mai aprig dușman. acum
tocmai și-a evaporat-o neștiut

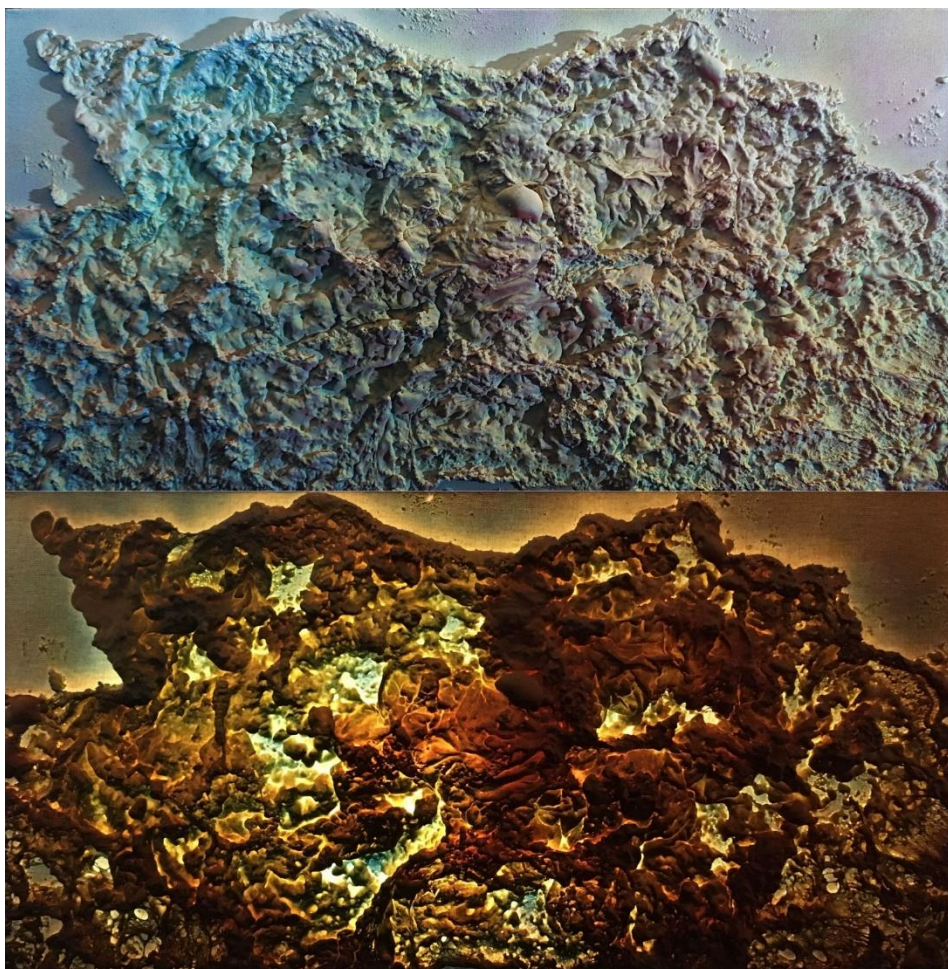
pe unul dintre câmpurile de luptă
dintr-un viitor fără de el.

văzându-și clipele din urmă, încearcă
să mai scape de durere. simțindu-și

răsuflarea ultimelor clipe, deasupra
vede o pasăre, dând dintr-o stea

ca din aripă, asemeni
ultimei sorbituri date

celui învins
din potirul cu otravă.

Cosmin Cociș, *Exaurare*, spumă poliuretanică și ramă de lemn

Emanuel Stoica (Stockholm, Suedia)

Sfaturi bune pentru scris

Există o categorie de cărți a căror simplă semnalare aduce bucurie atât vestitorului cât și - chiar cu mult timp înainte de a fi cumpărate - celor care aud pentru prima dată despre existența lor. Acesta este și cazul celei despre care propun să aflăm în numărul de față al revistei **Itaca**.

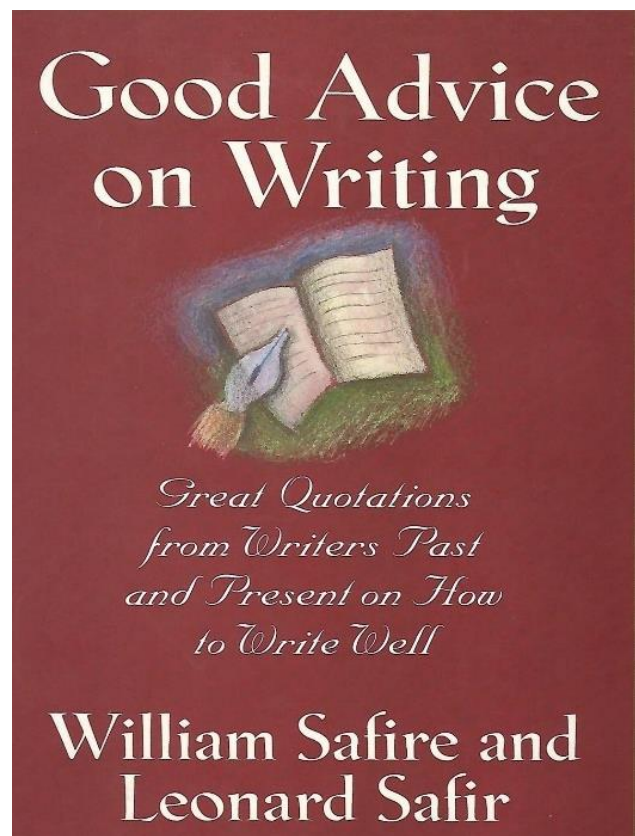
Fără a avea nevoie de o descriere foarte amănunțită, *"Good advice on writing"* poate fi categorisită drept una dintre cărțile pe care orice om interesat de secretele literaturii le-ar înregistra cu plăcere în palmaresul bibliotecii personale. Este prima lucrare compusă din citate referitoare la arta scrisului, sub forma unei antologii, cu care m-am întâlnit până în prezent; entuziasmul s-a instalat rapid, nu a fost nevoie de foarte multă chibzuială pentru a decide, merită să fie achiziționată ori ba.

"Această antologie este destinată scriitorului cititor, în special, scriitorului interesat de sfaturi bune din partea practicienilor de succes în arta transmiterii ideilor originale. Deși în acest moment sunteți în rolul de cititor, presupun că sunteți scriitor sau doriți să fiți scriitor ori să dați lovitură învârtindu-vă în cercul scriitorilor și nu ați respinge ideea ca ei să vă considere un asociat valoros", spune în prefață William Safire, unul dintre cei doi autori ai volumului *"Good advice on writing"*, stabilind cu precizie profilul publicului căruia îi este adresată cartea.

Dacă pe supracopertă găsim precizarea *"Great quotations from writers past and present on how to write well"*, pagina de gardă poartă formula mai scurtă, *"writers past and present on how to write well"*, cu alte cuvinte - scriitori trecuți și prezenți, despre cum se scrie bine.

Volumul - tipărit în 1992 și purtând sigla editurii **Simon & Schuster** - nu are cum să cuprindă (nici nu pretinde acest lucru) totalitatea opiniilor relevante exprimate de marii scriitori ai lumii despre provocările artei scrisului. Avem aici o selecție de citate reprezentative realizată de cei doi autori, **William Safire** și **Leonard Safir**, conform unor criterii din care putem presupune că nu poate lipsi o anumită doză de subiectivism.

Pe de altă parte, avem toate motivele să nu punem sub semnul întrebării competența, profesionalismul și seriozitatea logicii folosite de semnatari în realizarea compilației. Câteva detalii din biografia lor vin în sprijinul acestei afirmații.

William Safire (William Lewis Safir) (17 decembrie 1929 – 27 septembrie 2009) a fost scriitor, editorialist, jurnalist și autor de discursuri prezidențiale pentru Richard Nixon. Familia sa era evreiască, de origine română din partea tatălui. Câștigător al premiului Pulitzer, a fost editorialist politic pentru publicația *"The New York Times"*.

Cei doi coautori ai volumului *"Good advice on writing"* sunt frați, după cum se poate intui; **William Safire** a adăugat un "e" numelui de familie.

Fratele său, **Leonard Safir**, (5 iunie 1921 - 13 decembrie 1992) important producător de televiziune, unul dintre pionierii americani ai domeniului, a înființat patru publicații și a fost editorul periodicului american de management *"Perspective"*.

«*"Good advice on writing"* este cea de-a patra carte de citate realizată de frații Safir(e). Parteneriatul lor a început în 1982 cu ceea ce pe bună dreptate a primit titlul *"Good Advice"* și a continuat cu *"Words of Wisdom"* (1989) și *"Leadership"* (1990).

Cu *"Good advice on writing"* ei au cartografiat încă o zonă în care orientarea judicioasă (ca să nu mai vorbim de cea îndrăzneată) este o nevoie imediată. *"Good advice on writing"* nu este doar cea mai relevantă carte a lor de până acum, este cu siguranță cea mai bine țintită și, de asemenea, amuzantă.» ne spune prezentarea de pe supracopertă. Din același loc am extras spre exemplificare câteva dintre citatele prezente în carte, în forma lor originală, alfabetic structurată.

Attitude

"There are no good stories. Only the singer really matters, seldom the song. What a writer brings to any story is an attitude, an attitude usually defined by the wound stripes of life."

John Gregory Dumme

Creativity

"Breslin's Rule. Don't trust a brilliant idea unless it survives the hangover."

Jimmy Breslin

Driverness

"Writing doesn't require drive. It's like saying a chicken has to have drive to lay an egg."

John Updike

Editors/Publishers

"The advance for a book should be at least as much as the cost of the lunch at which it was discussed."

Calvin Trillin

Interest

„My most important piece of advice to all you would-be writers. When you write, try to leave out all the parts readers skip."

Elmore Leonard

Motivation

„When you're writing, you're trying to find out something which you don't know. The whole language of writing for me is finding out what you don't want to know, what you don't want to find out. But something forces you to anyway."

James Baldwin

Plagiarism

„Keep your hands from literary picking and stealing. But if you cannot refrain from this kind of stealth, avoid murdering what you steal."

Augustus Montague Toplady

Technique

„No matter he admires the old writer, he wants to beat him”

William Faulkner

Pentru a-și atinge obiectivul, așadar, pe parcursul celor 288 de pagini (minus cele șaptesprezece pagini ocupate de indexul bibliografic) autorii folosesc soluția tematicilor plasate în ordine alfabetică, pornind de la ”Accuracy”, finalul fiind marcat de tema ”Writing workshops”.

Chiar dacă fiecare dintre pasajele lucrării este un prilej de învățătură, surpriză, bucurie ori meditație de mare intensitate, nu aș vrea să închei înainte de a reproduce măcar unul dintre cele care m-au impresionat puternic. Fragmentul se află în categoria denumită ”Human Rights”.

”A Russian poet who spent seventeen months in the prison lines in Leningrad under Stalin describes one of her images:

Once someone somehow recognized me. Then a woman standing behind me, her lips blue with cold... woke from the stupor that enveloped us, and asked me, whispering in my ear (for we spoke only in whispers): ”Could you describe this?”

I said, ”I can”. Then something like a smile glided over what was once her face.”

Anna Akhmatova

La apariție, editura a stabilit un preț de 22 USD, vizibil pe interiorul supracopertei volumului în posesia căruia mă aflu. Pe siteul de vânzări Amazon, în momentul la care sunt scrise aceste rânduri, cartea se găsește în varianta cu copertă cartonată la prețuri între 5 și 16 USD pentru exemplarele la mâna a doua. Prețul unui exemplar nou variază, tot aici, între 16,99 și 19,50 USD. La Stockholm, am reușit să o achiziționez dintr-un anticariat, în stare foarte bună, cu 27 de coroane suedeze, echivalentul a aproximativ 3 Euro.

Cosmin Cociș, *Faust*, acrilic pe pânză, 210 x 210 cm

Descoperirea calului

Cindrel Lupe (Franța)

ideea apare oarecum răsucită, ca o canetă de Coca Zero pregătită pentru reciclare

adică, cum adică descoperirea? calul îl descoperisem trăgând carul la Gura Râului, sau trăsura la București, fandosindu-se alb și ridicat în două picioare la circul Krateyl și uneori când îmi aduceam aminte, tropăind cadențat și în multe exemplare, pe șoseaua Kiseleff prin fața statuii lui Ferdinand de zece mai 1947 în pace și onor, că alt zece mai în public n-am mai apucat - nici eu și nici alt monarh român;

iar statuia lui Ferdinand cu soclul din granit de Suedia cu tot s-a reciclat în statuia lui Lenin de la Casa Scânteii, aia cu mâna întinsă spre arcul de triumf, ca să nu rateze turiștii străini calea victoriei spre centrul civic și Palatul Demolării

astea erau descoperiri optice dom'le, nu-i mare lucru, ce contează dacă vezi calul pe stradă, la circ sau la paradă, tot așa și-l arată și într-o poză din Știință și tehnică, doar că în adevărata realitate e mai colorat decât în revistă

calul l-am descoperit mai întâi olfactiv

aveam treiș'pe ani și un rucsac mai mic, ca să am de ce avea grijă în tren, da' io tot de șublerul forestier al lui tata făceam mai mult haz, fin'că, deschis la jumate, semăna cu un pistol mitralieră din filmele cu nemți... asta au crezut și răcanii imbecili de la trupele MAI când l-au împușcat pe unul din studenții lui Tata, care făcea măsurători de trunchiuri de copaci, în pădure, undeva pe lângă Reghin, asta fiind treaba lui pe ziua respectivă, iar treaba răcanilor imbecili era să prindă sau să împuște cât mai mulți partizani legionari înarmați

ne-am dat jos din tren la Sibiu, eu în vacanță și Tata cu treburi silvice, că asta era menirea lui, ca doctor în frunze. Ne-am dat jos și din automotor, în gară la Tălmăciu, fin'că acolo începea călătoria, eu am luat șublerul, Tata rucsacul meu, iar un nene verde și cu pană la pălăria asortată de brigadier silvic, a luat valiza lui Tata

câțiva pași buni mai încolo ne așteptau o căruță, alt nene verde și trei cai, dintre care unul separat, troica nefiind specifică traficului hipo din România, deci al treilea era pentru suit pe el, ca la zece mai cum Tata avea autoritate profesională și idei spontane, toată lumea - în afară de mine - a decis că eu trebuie să capăt botezul călăritului, ca să am despre ce să-mi aduc aminte când oi fi mare, e adevărat că n-am uitat ziua aceea și, deocamdată - după șaizeci și trei de ani de la eveniment, nu sunt șanse să uit

calul era frumos, maro deschis, cu o șa nouă din piele, părea liniștit și binevoitor, nenea brigadierul verde îl ținea de căpăstru... după toate aparențele puteai să ai încredere în el - deci am fost luat pe sus și pus în șaua cea frumoasă

valiza era în căruță și căruța pe drum, așa că bidiviul meu a urmat și el mișcarea agale, cu Tata în dreapta și brigadierul în stânga - ținând frâul bidiviului, oricum io nu știam ce să fac cu el,

calul meu frumos a luat-o după căruță, dar nu se știe de ce, a scurtat cărarea, intrând până la copite, până la genunchi, până peste burtă, într-o groapă plină cu un amestec de bălegar și apă de ploaie

eu, firește, am urmat traseul intrând în rahat până la glezne, până la genunchi... după care Tata a reușit să mă tragă de pe cal și afară din groapă... mai departe nu țin minte, decât că a doua zi eram curat și cu haine noi care miroseau a magazin de confecții proaspăt tratat contra moliilor.

proză de Cindrel Lupe

după două zile, eram undeva la poalele Muntelui, al cărui nume cu greu și de o viață îl port - parcă nu s-ar fi găsit și pentru mine un nume de sfânt sau de tribun roman - și, după toate învățăturile păcătoase ale proverbelor folositoare, urcam pe alt cal, ca să uit necazul îndurat de la primul.

Învățătura proverbului părea bună de data asta, calul tropăia liniștit pe cărare, eu învățasem cum se pun picioarele în scări și cum se scot repede, la nevoie, aveam oarece idei ce să fac cu dârlogii și mă bucuram oarecum de înălțimea suplimentară de la care puteam admira peisajul anost cu stâncărie și jnepeni, Șurianul în depărtare și o turmă de oi nostalgice și flămânde în apropiere

gândindu-mă cu o mirare ca la treișpe ani - oare ce-or mânca oile astea pe o întindere fără fir de iarbă verde - și în corolar, de ce se lauda Tata că Muntele Meu era teritoriul de pășunat al Satului Meu (în care din întâmplare m-am născut)...

până să ajung la o concluzie, băgai de seamă că gloaba mea se oprise și se uita cu neîncredere la ceva nedefinit din mijlocul potecii... întinse botul, mirosi și evenimentele se precipitară brusc

- aoleu, gândi gloaba, asta-i o balebă de urs, dacă ursu' e pe aproape e de rău, ar trebui să mă pot mișca mai în voie - drept care gloaba necheză, norocul meu, sporindu-mi atenția, după care se ridică în două picioare și se lăsă să cadă pe-o parte în praf (iarbă, cum am spus, nu era...)

norocul sau reflexul rapid al vârstei a făcut să-mi pot scoate picioarele din scări și să pot sări din șa, înainte ca gloaba nevrotică să mă strivească, după care m-am rostogolit vreo cinci metri pe panta, din ce în ce mai abruptă, la al cărei capăt - vreo trei sute de metri mai jos - sclipeau apele Iezerului Mare

tot norocul și reflexul m-au agățat de trunchiul unui jneapăn mai sănătos; m-am ridicat, l-am trimis la dracu' pe domnul cal - căruia îi trecuse sperietura de urs și acum se tăvălea fericit în praf - și am pornit pe propriile picioare spre baliza geodezică din vârful oficial al muntelui, ca să-mi facă Tata o poză cu tematică înaltă... Cindrel pe Cindrel

nici două zile nu trecură și veni să ne ia echipa de silvicultori de la Petroșani, care urma să ne însoțească următoarele zile la terenurile de experiență unde avea Tata treabă. călări, toți, și cu niște cai în plus pentru bagaje și pentru oaspeți, adică pentru Tata și pentru mine.

aoleu, iar cal, am suspinat eu când i-am văzut, după care am început să mă mir de așa cai mici, albi și cu mult păr în coamă și deasupra copitelor. Și mai mult m-am mirat de ei pe drum. Niciunul nu avea vreo șa frumoasă de piele, ci doar o tarniță din lemn lustruit, cu o pătură deasupra și una dedesubt. Nu fugeau, nu se grăbeau, mai ales se uitau unde calcă, pe drumurile, mai mult poteci, tăiate când și când de torenți. Șanțurile prin care se scurgea apa de pe culmi traversau cărarea și erau acoperite cu podețe din bârne rotunde, așezate pur și simplu peste șanț, fără să fie fixate cu piroane sau altceva. Mi-a crescut respectul față de căluți când i-am văzut oprindu-se în fața podețului din bârne și încercându-le pe fiecare cu copita, să se asigure că nu se vor mișca atunci când vor pași ei pe podeț.

cu aste bune sentimente, am continuat plin de încredere lecția de călărie, numai că drăguțul de căluț nu mă putea învăța ceea ce toată lumea uitase să-mi spună, felul în care trebuia să-mi mișc corpul în ritmul în care înainta calul. Așa că, după vreo jumate de oră de zgâlțâială, m-a apucat o durere de burtă care m-a încovoiat deasupra tarniței

Brigadierul care conducea grupul și care umbla grijuliu și atent la toate, când în fruntea, când în urma coloanei, m-a văzut și a venit la mine.

- Ce-i baiul, Cindrel, ți-i rău ?

- Nene Moiene, mă cam doare burta...

- Heee, păi stai oleacă, pruuu, să-ți dau oleacă din medicamentul pe care îl iau eu pentru stomah, uite sticluța - de farmacie, cu etichetă! tragi din sticluța cât o lingură, nu mai mult, da' înghiți imediat, nu-l ții în gură, ai auzit ?

am auzit, iau sticluța, înghit repede o dușcă, după prescripție, după o secundă pâlince de 60 de grade explodează în stomac... durerea dispare imediat, înlocuită de o beatitudine necunoscută

mă ridic în scări, scot un fel de chiuit ca-n coproducțiile cu Winnetou scoase de DEFA Berlin și studiourile Buftea, și-i trag cu căpăstrul una peste ureche căluțului care, fericit de interludiu, o ia la galop și se postează în fruntea coloanei, râzând cu toți dinții de isprava comună... Tare mi-a fost drag căluțul cela, l-aș fi luat cu noi acasă dacă n-ar fi fost așa de mic rucsacul meu.

Valery Oisteanu (SUA)

Apocalyptic Illusions

Soul sucking darkness looms large in our eyes
 We've lost the power of empathy, the ability to love
 Maze of deceit, no one trusts anyone
 Our society is a dark labyrinth of Kafka's doors
 In the lobotomy alley, memory is fragile
 Anesthesia is the ultimate house of youth
 Amnesia looms in the afternoon of daily life
 Alzheimer mania of compressed aging
 Denial of all senses and human feelings
 Poetry died while hidden in academic libraries
 The clenching fists of rage: Art-slaves unite!
 We have the secrets of uninterrupted revolution
 Our hands and legs are dead dogs of war
 Renouncing our sense of uselessness
 Grandeur of a world morbidly rescued
 From the inequality of sexes and races
 From the zombies of alt-right fascism
 Microwave all your cell phones
 Turn off the tyrant's propaganda machine
 Resist and persist to resist unfettered
 While racing down the rabbit hole of illusion
 There is no sunrise, only a sleepless night
 Let's all meet in the paradise of psycho-magical dreams
 Where we can create a world of mystical harmony.

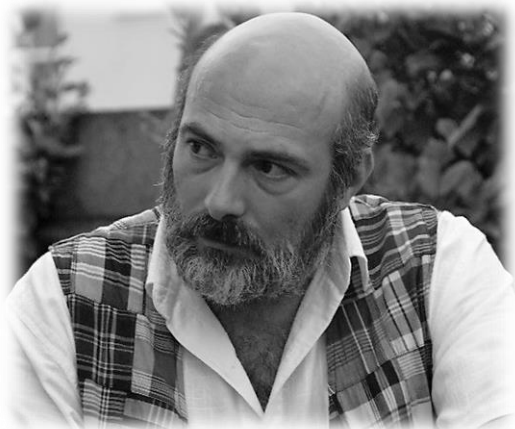

 Cosmin Cociș, *Au dela du noir*, mixed media, 34 x 148 cm

My Wife Ruth
(for 47 years)

Her breasts move counter-clockwise to each other
 Her eyes never sleep in dreams and beyond
 Witness to her parents' tragedy and redemption
 A quiet teacher of Holocaust studies
 Beads alchemist, wrists covered in bracelets
 Zena the fortune teller with henna tats
 Bridge partner till the bitter end
 A tongue of simultaneous critique and praise
 Collage-master with a surreal magic twist
 Gardener of exotic plants outdoors, indoors
 Her hands are the secret greenhouse
 Her songs make the flowers grow
 And chandeliers dance and sway
 Feathered-arrow supplements medicine woman
 A fountain of silver rings over her shoulders
 Balancing compulsive shopping and price
 Watching melting watches over the piano.

Women of Morocco

Invisible phantomatic burkas with eyes
 Eyebrows like bird's dark wings
 Scarf-clad Berber women busy with children
 At Riads, smiles of French-educated women-managers
 And a team of female servants, appropriate outfits
 At Café Tivoli in Fez a singer with "insect-like-eyelashes"
 You want a camel burger and a Coke?
 Sympatico waitresses laugh in downtown Medina
 So many jewelry stores laden with antiques
 Artisanal ethnic stores run by women, rugs, pottery
 Street figures in hijabs seated on donkeys
 Mouths twisted by suppressed endless despair
 Country girls with big feet grinding Argan nuts into oil
 Full-burka mamas in bazars selling useless souvenirs
 Running away angry from the photo-obsessed tourists
 Men in cafés, watching the alley's female shadows
 Morning drive-by, the river girls washing their scarfs
 Harvesting olives in the withered fields
 Cooking, taking the shape of a Tagine pot
 Sad songs of dead daughters, sisters, lovers
 Brides at 13th in photos, sitting beside an old man
 Where are those that pray out of sight
 The lightning rods of the 2011 Arab revolution
 Mysteriously elusive women of Morocco

Emanuel Pope (Anglia)

Jumătate om, jumătate bestie

Mă grăbesc urcând muntele
 Jumătate bestie, jumătate om
 Nimeni nu poate să spună
 Și totuși, cât am încercat
 și cât m-am străduit
 Numai eu singur pot să mă-ntreb și să-mi răspund,
 înfășurat cum mă aflu de-acum
 în vânturile aspre ale Mongoliei de est,
 sunet și mugur cristalin prins fără știre
 în cupa unui zeu demiurg
 beat criță în soarele torid al unei amiezi de vară.

Ei bine! de-acum
 nu mai contează nimic
 din toate astea,
 și nici măcar imaginea propulsată în vers de mine
 sunt toate nimic și nimic să rămână.
 (eu-scriu-versuri-numai-universului-meu!)
 Vor fi aidoma celor neștiute
 și recitate în liceu
 de un elev atins
 în suflet și pe față
 de ritmul unui flux aproape mistic.

Când lucrurile în schimb
 vor pătrunde până la voi,
 după trei generații, poate, ca-n literatură,
 dinafară vă voi părea
 un zeu,
 cum eu nîcîcînd n-am fost
 și cum eu
 n-am clădit visări din orice formă,
 și sub orice chip și din orice materiale
 peste clipa cea tainic efemeră
 neavînd mijloace pe măsura ei
 și totuși rămînînd învingător.

Cosmin Cociș, *Umbră arsă*, lemn ars, 140 x 24 x 19 cm

poezie de Emanuel Pope

pântec

cu gândul dus ...la bunicul meu

Azi-noapte m-am visat dormind,
culcat pe o pâine uriașă, caldă
și mi-a trecut prin cap
că ar putea fi
un fel nemaivăzut... de pământ.

În vis ardeam amândoi mocnit ca într-o casă
doi cărbuni așezați pe vreascuri
mai vechi, aprinse
și în jurul nostru era o liniște
cum numai noaptea trebuie să fi cunoscut,
la sfârșit de sezon turistic,
în mijlocul unei piramide.

nu-mi vorbea nimeni de nicăieri,
niciun cuvânt, nicio suflare,
doar din pântecul acela de pâine
drept ca o lamă de cuțit
sau ca o lumânare,
se ridica aburul
tăind în mine: felii.

Cosmin Cociș, *Pâinea noastră cea de toate zilele*, ansamblaj, lemn

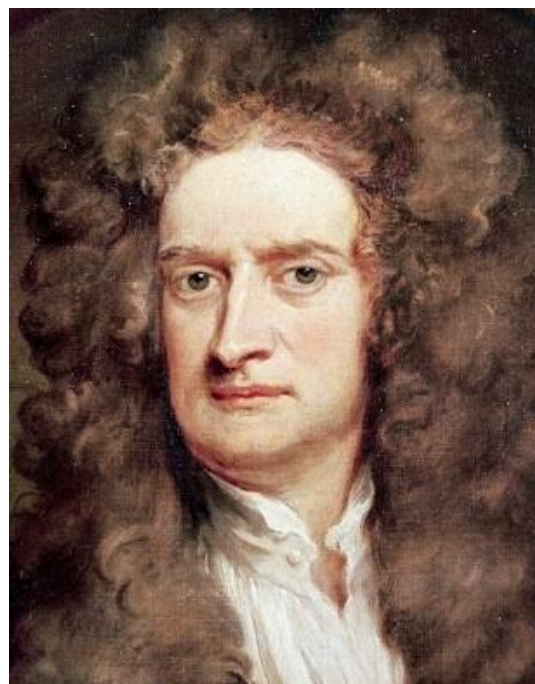
Leibniz

Vavila Popovici (Carolina de Nord, SUA)

*„Dacă un lucru nu este, unu este încă/ și cu el toată lumea”./ Toate în
Unul și El – peste toate!/ Dumnezeu inimii mele!/ „Minus doi a b de
înmulțit cu trei a”./ unu operația algebrică inteligibilă făcând,/ înțeles Universului dând./
Dumnezeul minții mele, Dumnezeule algebric,/ Dumnezeule al absolutului,/ Unu-le care ai pus în
mișcare orologiul cosmic/ ce bate secunda pentru univers,/ ca timpul să curgă într-un singur sens./
Ți-a plăcut atât de mult ordinea, Doamne?! Ai cunoscut vreodată regretul?”
(Poemul „Demiurgos” din volumul „O mie și una de poeme”, ed. 2016)*

Am scris în eseurile anterioare despre marile sisteme filosofice din epoca modernă care a succedat epocii evului mediu, adică sistemele lui Descartes, Spinoza și urma să mai scriu despre cel al lui Leibniz, toți trei promotori ai încrederii în puterea rațiunii. Fraza rostită de Leibniz: „*Ja ceea ce trebuie și fă așa cum trebuie, și vei avea ceea ce dorești*”, certifică crezul lui.

Gottfried Wilhelm Leibniz (1646-1716) a fost filosof și matematician, unul dintre întemeietorii iluminismului german. O personalitate complexă, caracterizată printr-o forță creatoare impresionantă, realizată în diverse domenii. S-a născut la Leipzig, oraș în Germania, într-o familie luterană evlavioasă, ca timp – aproape de sfârșitul Războiului de Treizeci de Ani, război care a ruinat Germania. Tatăl său era avocat și profesor de filosofie morală la universitatea din localitate. Ca adolescent, a fost educat în școală, dar în mare măsură a fost autodidact, studiind în biblioteca tatălui său, decedat în 1652. În anul 1661, el este admis la Universitatea din Leipzig ca student la drept. Acolo intră în contact cu convingerile oamenilor care au revoluționat știința și filosofia – precum Galileo, Francis Bacon, Thomas Hobbes și René Descartes.

În 1666 obține titlul de doctor în Drept și intră în serviciul lui Johann Phillip von Schönborn, arhiepiscop și prinț elector în Mainz, pentru care îndeplinește un mare număr de însărcinări politice și diplomatice. În 1673, întreprinde o călătorie la Paris, unde rămâne timp de trei ani și se ocupă în mod intens cu studiul matematicii, științelor naturale și filosofiei. Întors în Germania, obține în anul 1676 postul de bibliotecar și apoi solicită postul de consilier, care i-a fost acordat în 1678, devenind consilier privat pe lângă Ernst August, prinț de Braunschweig-Lüneburg, și mai târziu prinț elector de Hanovra, apoi pe lângă urmașul lui, Georg Ludwig, care va deveni rege al Marii Britanii – George I. În această funcție rămâne până la sfârșitul vieții. Se bucură de o deosebită prețuire în viață, considerat a fi un geniu universal. Opera sa se extinde nu numai în domeniile filosofiei și matematicii, ci tratează și teme variate de teologie, drept, diplomație, politică, istorie, filologie și fizică. A fost fondatorul și primul președinte al „Academiei de Științe” din Berlin (1700).

În 1685 Leibniz fusese numit și istoric pentru Casa Brunswick, având misiunea să dovedească, cu ajutorul genealogiei, originea casei princiare. În căutarea documentelor, își începe călătoriile doi ani mai târziu. Trecând prin sudul Germaniei, ajunge în Austria, unde află că Ludovic al XIV-lea a declarat din nou stare de război (rege născut din părinți aflați la o vârstă înaintată, considerat a fi copilul-minune trimis să salveze Franța de la dezbinare spirituală). În Viena este bine primit de către împărat; pleacă apoi în Italia. Oriunde va merge, el se întâlnește cu oameni de știință și își continuă astfel lucrările. Se întoarce la Hanovra la jumătatea lunii iulie 1690. Până la sfârșitul vieții, Leibniz își continuă cercetările în domeniul istoric, depășind interesul pentru genealogia Casei din Brunswick, lărgindu-și interesul către o istorie a Pământului, care a inclus aspecte precum evenimentele geologice și descrieri ale fosilelor. A căutat, cu ajutorul monumentelor și lingvisticii, originea și migrația popoarelor, nașterea și progresul științelor, eticii și politicii și, în final, elemente ale istoriei sacre. În acest proiect al unei istorii universale, Leibniz nu a pierdut niciodată din vedere faptul că totul se sincronizează. Chiar dacă nu a reușit să scrie această istorie, efortul său a fost mare și util. Moare la 14 noiembrie 1716 în Hanovra.

Ca înfățișare, Leibniz a fost un bărbat de înălțime medie, cu o aplecare a umerilor, spătos, cu picioarele depărtate și curbate; era în stare să stea gânditor timp de mai multe zile așezat în același scaun, dar și străbătând drumurile Europei vara și iarna; muncitor neobosit, scriitor universal de scrisori, patriot și cosmopolit, un mare om de știință, unul dintre cele mai puternice spirite ale civilizației occidentale. Pe parcursul întregii sale vieți, Leibniz a fost perceput ca fiind un om manierat, dotat cu imaginație și humor, calități care i-au asigurat succesul dobândit în activitatea sa diplomatică și nu numai.

Opera sa se extinde în domeniile filosofiei și matematicii, dar tratează și teme variate de teologie, drept, diplomație, politică, istorie, filologie și fizică. „*Marii filozofi au fost totdeauna și mari oameni de știință: un Aristotel, un Descartes, un Leibniz, un Kant, un Wundt...*” nota un filosof. Amintea, de asemenea, faptul că germanii au excelat întotdeauna în extreme opuse, și exemplifica pesimismul lui Schopenhauer și optimismul absolut al lui Leibniz, idealismul absolut al lui Hegel și materialismul lui Bruckner.

Împărțind adevărurile în „raționale” și „factice”, Leibniz considera că primele, având un caracter necesar și universal, nu pot proveni din experiență; principiile lor se află în intelect în stare embrionară și primesc de la simțuri doar un impuls pentru dezvoltarea lor. De aceea, la cunoscuta teză a sensualismului (plăceri ale simțurilor) scrie: „*Nimic nu este în intelect care să nu fi fost mai înainte în simțuri*”, și adaugă: „*în afară de intelectul însuși*”. Astfel el completează cele trei principii ale logicii aristotelice (bazate pe principiul identității), cu principiul rațiunii, necesar pentru verificarea adevărurilor factice obținute pe calea inducției. (Logica se ocupă de condițiile gândirii normale, folosind rațiunea în realizarea anumitor activități).

Operele filosofice ale lui Leibniz au exercitat o influență deosebită asupra dezvoltării ulterioare a filosofiei germane. Cea mai amplă lucrare filosofică a lui – Theodiceea – a fost publicată în 1710, lucrare în care predomină ideea lui de reconciliere a Bisericilor Protestantă și Catolică. Încercase de asemenea să formeze o alianță ecumenică între Asia confucianistă și Europa creștină. A lucrat alături de misionarii iezuiți, ce urmau misiunea ecumenică a fondatorului lor, în China. După ce descoperise asemănarea între conceptul creștin „Agapé” și conceptul gânditorului neo-confucianist Chu Hsi, numit „Jen”, întreba: „*Nu putem noi să spunem că Li-ul chinezilor nu este substanța suverană, pe care noi o venerăm sub numele de Dumnezeu?*”. Chu Hsi aparținea Școlii confucianiste a Principiului, care urma tradiția lui Confucius și Mencius, anume Legea naturală, oponentul acesteia fiind Școala Mintii, a pragmatismului.

Concluziile la care ajung simultan mai mulți cugetători, dovedesc importanța științei și a filosofiei și a ideilor filosofice asupra evoluției intelectuale a unei epoci.

În domeniul Matematicii, Leibniz, în jurul anului 1675, a elaborat, independent de Isaac Newton, bazele calculului diferențial și integral, de o mare însemnătate pentru dezvoltarea ulterioară a matematicii și fizicii, care enunțase principiile calculului infinitezimal într-o lucrare din 1666. Simbolurile matematice introduse de Leibniz în calculul diferențial și integral se folosesc și astăzi.

Perfecționând realizările lui Blaise Pascal, Leibniz a construit un calculator mecanic, capabil să efectueze înmulțiri, împărțiri și extragerea rădăcinii pătrate. A dezvoltat forma modernă de numărare binară, utilizată astăzi în informatică și pentru calculatoare, a încercat să creeze un calcul logic, o logică bazată pe utilizarea simbolurilor, fiind un precursor al logicii matematice.

În fizică, Leibniz a introdus noțiunea de "forță vie" (mv^2) ca măsură a mișcării (energia cinetică, cum o numim azi), diferită de cea de "cantitate de mișcare" (mv) (numit astăzi impuls), premergător noțiunii moderne de energie.

În filosofie, a susținut o nouă teorie asupra substanței care are în centru ideea de acțiune, spre deosebire de teoria carteziană a substanței, bazată pe noțiunea de întindere. Acțiunea unei substanțe se traduce în percepția sa.

Filosofia modernă era și ea dualistă, la începuturile ei prin Descartes pentru care lumea este alcătuită din două categorii de substanțe, absolut independente între ele, substanțele cugetătoare – spiritele – și substanțele întinse, corpurile. Se crede că din cauza exagerărilor acestui dualism s-a ajuns la reparația monismului, sub forma panteismului lui Spinoza, și a celui dinamic susținut de Leibniz.

Leibniz considera că un lucru este din punct de vedere metafizic reductibil la o substanță simplă, un element spiritual indivizibil numit monadă. În limba greacă „monas” înseamnă „unitate, sau ce este unu”. Prin urmare, când ne referim la monade trebuie să avem în vedere faptul că ele reprezintă substanțe simple, care nu se nasc și nu pier, autonomia lor fiind totală; sunt indestructibile, o oglindire a universului. Or, acea ființă deghizată în monadă de care vorbea Leibniz era chiar divinitatea, Dumnezeu. Monadele nu pot fi influențate de factori externi; faptul că nu sunt identice le oferă acestora o forță activă.

Monadele dețin un grad ridicat de cunoaștere a lumii, mai bine spus un grad distinct, unic care se datorează faptului că sunt eterne, fără spațialitate. Prin multiplicitatea infinită a monadelor ne referim la faptul că acestea fiind unice, este imposibil să intre în context cu altceva. Astfel, Leibniz consideră că monadele nu au ferestre și că ordinea prestabilită a acestora se datorează faptului că nu există cauză-efect.

Conform viziunii lui, orice monadă este înzestrată cu o potență strict internă pe care o denumea „vis visa” și pe care ar fi putut s-o califice drept energie. El mai vorbea și despre faptul că fiecare ființă din lumea reală (omul, planta) reprezintă un agregat de monade multiple printre care se regăsește o monadă dominantă. Există și o ierarhie a monadelor, în funcție de gradul de cunoaștere.

Leibniz considera că Dumnezeu este principiul organizării raționale a lumii, și această organizare este și o lume a Grației.

Întotdeauna am considerat că Dumnezeu a lucrat ca un matematician iubitor al artei, al frumosului, și poate nu ar fi meritat mustrarea marelui poet, gânditor și om de știință german Johann W. Goethe prin care și-a manifestat îndoiala față de credință cu ocazia cutremurului din Lisabona: „*Dumnezeu i-a pedepsit la fel pe cei nevinovați ca și pe cei vinovați și nu s-a dovedit părintește*”.

În cartea „Secretele zeilor” (2017), autor jurnalistul Claudiu – Gilian Chircu, se amintește despre concepția reîncarnării care a bântuit, ca timp, secole întregi și în foarte multe locuri, și a fost îmbrățișată sau cât de cât acceptată de către marii gânditori ai lumii, printre ei numărându-se și grecul Platon, italianul Giordano Bruno, scoțianul David Hume, germanii J. W. Goethe, G.W. Leibniz, rusul Lev Tolstoi și americanul Benjamin Franklin. Voltaire nota în dicționarul lui filosofic că doctrina reîncarnării nu este nici absurdă, nici inutilă: „*Nu este deloc uluitor să te naști de mai multe ori, decât să te naști o singură dată; totul în natură este renaștere*”.

Ideea păcatului este explicată de Leibniz prin prezența metafizică a răului, acesta decurgând din faptul „creatural” al omului. „*Pentru Leibniz, citează Petre Țuțea din H. Schmidt, lumea ca întreg este într-adevăr perfectă; lucrurile din ea, însă, sunt imperfecte. Din răul metafizic al mărginirii și capacității suferinței lucrurilor, care este nedespărțită de ființele limitate, rezultă răul fizic (suferința). Răul moral a fost permis de Dumnezeu căci fără rău nu este nici o virtute*”.

După metafizica gândiristă (curent filosofic din România, de orientare existențialist-ortodoxă din jurul revistei „Gândirea”, în primele decenii ale sec. XX, revistă condusă de teologul, scriitorul, filosoful Nichifor Crainic) care se confunda în acest punct cu teologia, păcatul sau răul în lume este

un accident apărut în limitele creaturii, din propria libertate a voinței, o desfigurare a frumuseții și armoniei cosmice și, totodată, o mahnire pricinuită creatorului.

Oricum, pentru Leibniz Dumnezeu este creatorul celei mai bune lumi „*dintre toate lumile posibile*”. Voltaire, cu spiritul său sarcastic, a ridiculizat viziunea optimistă a lui Leibniz, într-unul din romanele sale.

Leibniz a publicat un mare număr de lucrări în limba germană, franceză sau latină. În lucrarea sa „Despre originea radicală a lucrurilor”, scrie: „*Fiecare suflet cunoaște infinitul, cunoaște totul, dar în mod confuz. Ca și cum plimbându-mă pe malul mării și auzind zgomotul mare pe care-l face, aud zgomotele particulare ale fiecărui val, din care este compus zgomotul total, dar fără să le deosebesc; percepțiile noastre confuze sunt rezultatul impresiilor pe care tot universul le face asupra noastră. Este la fel cu fiecare monadă. Dumnezeu singur are o cunoștință distinctă a totulului, căci el este izvorul lui. S-a spus bine că el este peste tot ca un centru – adică circumferința lui nu este nicăieri, totul fiindu-i prezent în mod imediat, fără nici o depărtare de acest centru*”. O spusese învățatul german Nicolaus Cusanus în secolul XV și au preluat-o și alți filosofi.

Constantin Noica, în cartea sa „Concepte deschise în istoria filozofiei la Descartes, Leibniz și Kant” notează că Descartes și Leibniz aveau același ideal de fericire omenească; îmbunătățirea sorții și tehnica prin care avea să se înfăptuiască o astfel de îmbunătățire. Îi interesa medicina, matematicile, metafizica, teologia: „*Leibniz mai religios ca spirit, ajungea la ideea unei teologii naturale, unde toate științele urcă până la conceptul unui Dumnezeu „izvor al tuturor bunurilor*”. Idealul lor era metafizic, dacă nu chiar religios: „*umanitar, progresist și aproape ingineresc*” – spune Noica. Subliniază că amândoi excelau în matematică, fizică; astronomia – o presimțeau, și chimia nu îndrăzneau încă să o presimtă; amândoi aveau simț practic. „*Când se gândeau la o lume mai fericită, se gândeau și la una mai confortabilă. Noi trăim în ea, dar n-o mai înțelegem bine. Ei aveau o întregă metafizică pentru ea.*” Noica mai dezvăluia universalismul care-i aparținea lui Leibniz, acea tendință de a unifica: în filosofie, unde încerca o împăcare a modernilor cu anticii; în biserică pentru o împăcare a catolicilor cu protestanții; în cultură pentru înțelegerea între filosofie și religie; în politică, visând armonia popoarelor creștine în Europa. Căci, spune tot Noica, „*a înțelege lucrurile în unitatea lor lăuntrică nu înseamnă a exclude, ci, deseori, a implica varietatea lor exterioară*”. Cât de modern în gândire ar fi fost pentru zilele noastre! Leibniz este ingenios și de multe ori se miră cum ideile sale nu au constituit preocuparea predecesorilor (înaintașilor) lui. Era stăpânit de voința unității și „*A nu avea o astfel de voință, spune Noica în cartea sa, înseamnă pentru Leibniz o barbarie. O nouă barbarie este în perspectivă, cu atât mai tulburătoare cu cât e produsul culturii însăși. Observațiile oamenilor își îmbogățesc numărul, cunoștințele lor sporesc și ele, dar toate nu înseamnă nimic atâta vreme cât nu reprezintă o colaborare și un efort de convergență. (...) Să te ferești să fii înecat de fapte, sfătuieste Leibniz*”.

De curând, în România, a fost invitat cercetătorul în științe dr. Adrian Niță, de la Institutul de filosofie și psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române. Acesta a spus printre altele: „*Prin enciclopedismul preocupărilor sale, Leibniz se vedește și astăzi o figură enigmatică. Faptul că filosoful german a fost, în același timp, inginer de mină, inginer mecanic, geolog, istoric, paleontolog și arheolog, matematician și logician, un precursor al Europei Unite de astăzi – la inițiativa lui este creată Academia din Berlin ce avea drept scop refacerea unității spirituale și politice europene – ori un militant al unificării credinței cu știința și, deopotrivă, cel care a elaborat un proiect coerent al ecumenismului etc., ei bine, acest enciclopedism al preocupărilor leibniziene produce și astăzi, în rândurile cercetătorilor și istoricilor filosofiei, stupeoare și admirație*”.

Tot în România a fost înființată Societatea Leibniz, în 2013, la București, cu scopul de a promova studiile despre Leibniz, de a contribui la dezvoltarea cercetării și la crearea condițiilor pentru o educație de calitate – în spiritul irenismului (înțelegerea între creștinii de diferite confesiuni) promovat de Leibniz, al toleranței și respectului pentru drepturile omului.

Suntem la început de secol XXI și în acest moment lumea are nevoie mai mult ca oricând de *Rațiune*. Poate ar fi bine să luăm ce trebuie și ce este bine din tot ce avem, să facem lucrurile așa cum trebuie și vom avea ceea ce dorim: Liniște și pace!

Ștefan Doru Dăncuș (Anglia)

Babilon

1. poate serpentina care duce-n cer/ frigul care turbă-n penitenciar/ poate continentul ăsta viager/ ne vor fi salvarea după-atâta jar/ mă sufocă febra și cerneala parcă/ flăcări mă sfidează parcă în amvon/ groaza, plumbul, arta, trupul tău mă-ncearcă/ încolțește-n taină un oximoron/ poate tu ești ploaia care mă amână/ când se-ntind isterice să se usuce/ pânze de păianjen prin limba română/ împreună poate că le vom distruge/ fluier fără găuri – sunt sătul de toate/ vorbele plesnesc dansându-mi în gură/ uit mereu că alții mă ajung din spate/ protejând cu dreapta stânga care fură/ a fugit și ziua, ochii tăi – altare/ e pustiu amvonul – a fugit și popa/ muzica e-n mine.

vinul ieri mă doare
trupul tău e practic.
eu sunt europa.

2. sarea se întinde lângă oseminte/ astăzi moare unul – mâine celălalt/ jungla literară-n șoaptă se întinde/ în orașul ăsta nu există iad/ pun peste lumină un parbriz de lemn/ să nu te pălească răsadul de stele/ plumbul atmosferic nu mai stă solemn/ pe coapsele tale, pe mâinile mele/ numai răzmeriță de n-ar fi deseară/ să te pot convinge că-i de-ajuns o fugă/ pentru a se naște jungla literară/ lângă-mbrățișarea noastră clăpăugă/ se-nvoiesc în strane popii din Rohia/ împotriva celor ce se vor iubi/ dar până la ziuă – este poezia/ dacă mai există termenul de zi/ o alarmă-n presă ca un pat de moarte/ o descrierată și-ncă un cuvânt/ inutili ca plumbul care îi desparte/ puneți jos arginții, eu am să vi-i vând/ căci mă-nțeapă spinii de pe ștergătoare/ numai o Golgotă nu îmi e de-ajuns/ hai, aduceți banii, arta e datoare/ celor care mâine vor muri în plus.

3. orbii-ncep să vadă – granițele cad/ tot orașul geme maltratată de iad/ până și iubita m-a trădat – murind/ procurorii de-a valma între noi se-ntind/ dar Isus există, totu-i în zadar/ însuși universul stă-ntr-un fermoar/ personajul plânge, nu există chei/ nu te mai întrebă nimeni dacă vrei/ geniile parcă s-au născut în plus/ Biblii mă posedă și devin Isus

și n-ai voit să auzi
nici ochii spre mine să-ntorci
și iar am băut și iar am urcat zece etaje
dar Tu n-ai mai venit

atunci cu mare întristare scările le-am coborât
și-n piața orașului Te-am strigat
cu glas mare Te-am strigat

încât mi-a curs sânge din nas, din gură, din urechi,
de sub unghii – eram o baltă de sânge domol
iar dimineața au venit muncitorii de la salubritate
și-au citit înfricoșați:

MON DIEU NE ME QUITTE PAS

și au șters repede cu apă tot sângele – am alunecat în gălețile lor stridente și-apoi prin canale grețoase – apoi am ridicat un capac din metal și-am ieșit la lumină eu, omul de neanderthal, apoi cel de cro-magnon și apoi cel sapiens
acum stăm trei oameni vinovați
de uciderea ta
nu știm care a fost capabil de-o asemenea crimă
dormi în pace Doamne
Fie-ți țărâna ușoară!

articol de Melania Rusu Caragioiu

Titu Maiorescu: „Mulți au noroc, dar puțini sunt fericiți. Norocul atârnă de la împrejurările externe care permit un număr infinit de combinații; fericirea atârnă de la dispozițiile interne care sunt din fire mărginite... Cu progresul culturii crește suma obiectelor materiale de dorit și cresc și dorințele indivizilor, dar nu crește în aceeași proporție și puterea lor de a le dobândi. Din această disproporție se produce un rest tot mai mare (de) nemulțumire. Un remediu la acest rău este dezvoltarea crescândă a intereselor curat intelectuale a căror îndeplinire este mai accesibilă și paralizează întrucâtva nemulțumirea materială. De aceea și o întreprindere literară condusă cu stăruință poate contribui la Fericirea oamenilor. București... 1890.

- B. P. Hașdeu, martie, 1890. „Table d’hôte./ Am tot glumit/ Cît am trăit*/ În birtășița lume/ Și-n loc de bani/ Ca mulți golani/ Plăteam berea cu glume/ Și-am tot glumit/ Cît am trăit/ La masa cea comună/ Și-acum glumesc/ Dar mă grăbesc/ Să plec curînd afară/ Un prînz mai prost/ Nici c-a mai fost/ Nici să mai fie iară/ Am tot glumit/ Cît am trăit/ La masa cea comună/ Acum glumesc/ Dar mă grăbesc;/ Mîncăți, O poftă bună!”
- C. Ștefan Velovan: „Arta de a face ceea ce e înțeles, (e) știința de a înțelege ceea ce e făcut. Arta care stăruie să facă ceea ce nu e înțeles e o nebunie, știința care stăruie să înțeleagă ceea ce nu e făcut, e o prostie”.

Vincentiu Babeș, Budapesta, mai 1890 „...P’acest teren, la această grea operă a dezvoltării minții și inimii, angajată este ziaristica literară și beletristică. O muncă și direcțiune demnă de conștiința demnității omenesti. Am asistat la întemeierea „Familiei” acum 25 de ani. D-atunci până astăzi, astfel i-am cuprins misiunea, precum mai sus espusei și în acest înțeles am sprijinit-o conlucrînd după mărginitele-mi puteri. Ori cît de mic de i-ar fi succesul, el este un pas înainte, spre scopul cel mare, care este perfecțiunea, emanciparea și fericirea genului omenesc în general și al românilor în special. Deci, eu nu pot decît să mă bucur și s-o felicit, că s-a susținut printr-un pătrar de secol în luptă grea și să-i doresc a se susține până să iasă învingătoare și să-și vadă și serbeze triumful ideii. Fermă în constrîngeri să repudiem pesimismul”.

Matilda Poni: “Lui Iosif Vulcan: „Un sfert de secol ai muncit/ Tu, pentru Țara Ta/ Și glasul tău neobosit/ Tot sună pentru Ea...”

V.A. Urechia: „De 25 de ani e „Familia” lui Iosif Vulcan. Ce plină de viață, ce frumoasă e, ce drag de româncuță... Româtimea serbează cu flori și mirese Jubileul „Familiei” lui Vulcan... Trăește națiunea!”

Ave de V. Maniu: „Într-un pătrar de secol „Familia” organ merituos al presei române și-a făcut cu vrednicie apostolatul dezvoltînd în emulațiune ca toate surorile ei un zel luminat, o activitate instructivă, luminînd, însuflețind consolînd și aruncînd sămînța concordiei peste și pretutindeni în familia mare și cea mică. Noi plini de recunoștință pentru serviciile aduse și sacrificiile depuse în interes național, aducînd călduroase omagii „Familiei” salutăm cu iubire aniversarea primului pătrar de secol al ființei sale și prin fericitul ei înființator... o viață lungă ca să ajungă și pentru al doilea Jubileu de alți 25! Salve, V, Maniu.”

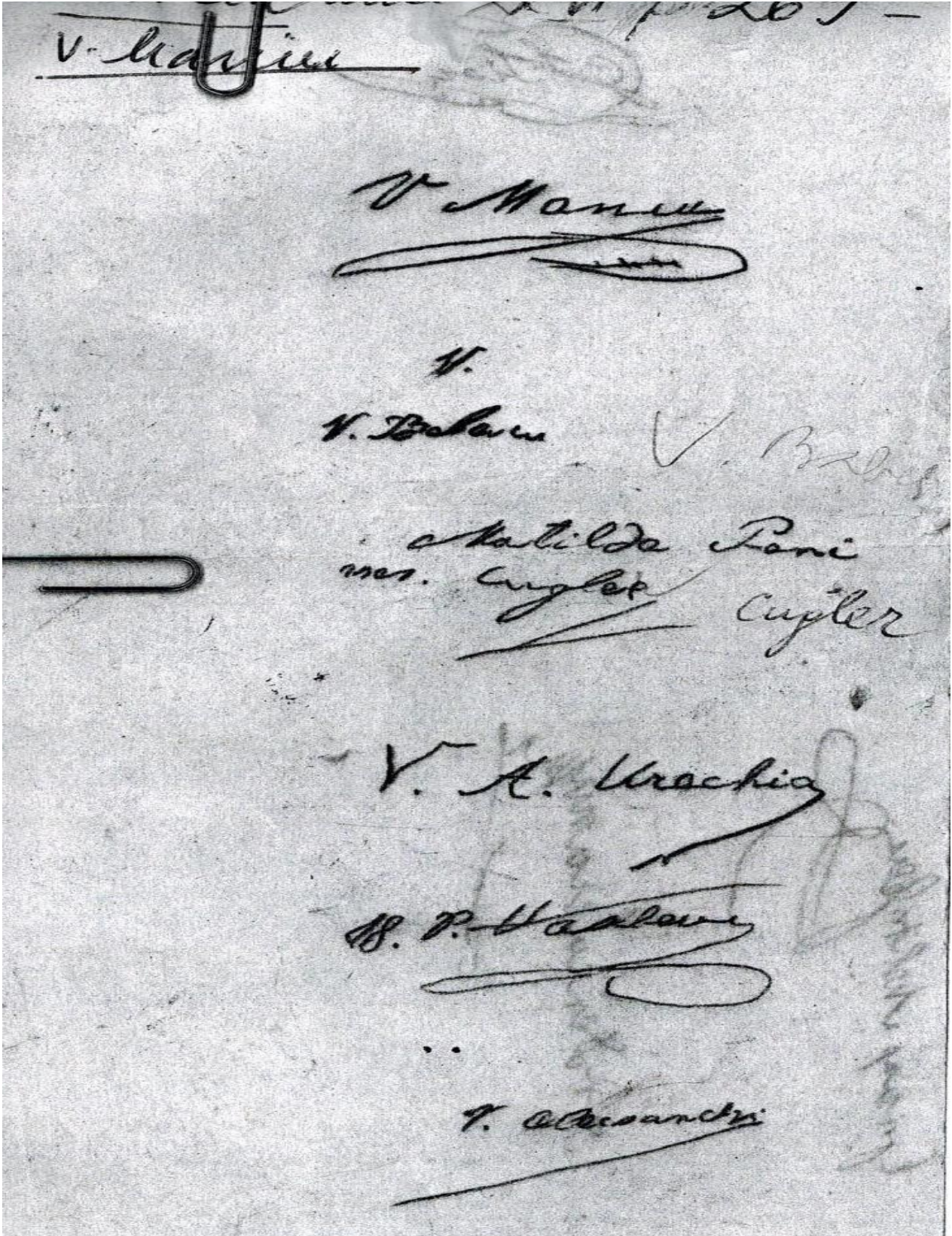
Nicolae Popea: „Mai multe fapte, mai puține vorbe, mai multă activitate și mai puțină comoditate, mai mult interes general și mai puține interese particulare egoistice, mai multă iubire frățescă și mai puțină ură personală peste tot... mai puțin indiferentism, dacă voim să ne bucurăm de existență și viață națională trainică și respectată de toți.”

Gh. Sion: “Două sentimente am simțit predominînd în inima mea cu predilecțiune: amorul patriei și facerea de bine.”

Ion Slavici: „Ideile sunt ca pulberea de flori și întocmai cum cele mai multe flori se scutură sterpe, dacă pulberea din anumite alte flori nu străbate la ele, ca să le facă roditoare, pulberea de floare ce zboară risipită prin aer, nu în calicele orișicărei flori se prinde, nu pentru orișicare floare e germen de viață roditoare, se caută numai pe care se-nțelege.”

articol de Melania Rusu Caragioiu

Cum articolele se trimiteau și sub formă de scrisori, fiecare scrisoare purta semnătura autografă a autorului. Bibliofilul a speculat acest aspect și a creat facsimilul unor asemenea semnături pe care noi încercăm să îl inserăm alături:

Dan Andersson (1888-1920)

Dorina Brândușa Landén (Suedia)

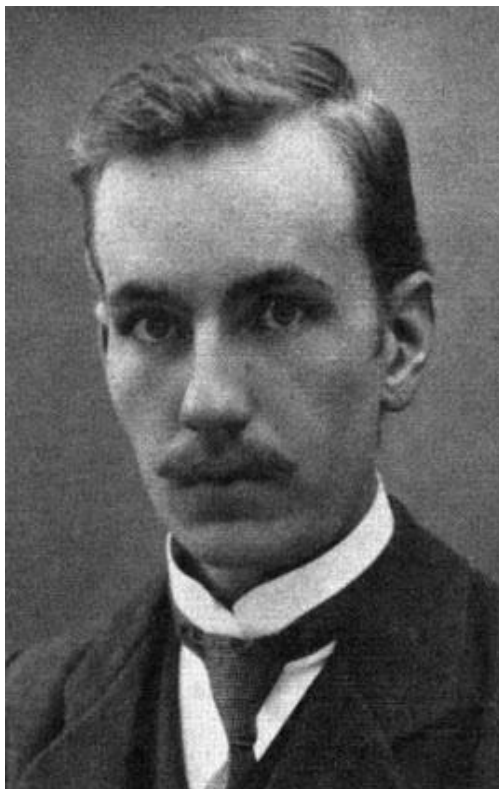
Poetul suedez Dan Andersson s-a născut în 6 aprilie, 1888, la Skattlösberg, Dalarna și a murit prin otrăvire cu cianură, în camera 11 a hotelului Hellman la Stockholm, la 16 septembrie 1920, în timp ce căuta să se angajeze în redacția ziarului social democrat din acea vreme. Personalul hotelului făcuse o dezinfecție cu cianură de hidrogen împotriva insectelor și, din neglijență, nu au aerisit suficient așternuturile patului. La ora trei după-amiază poetul a fost găsit mort.

A început să lucreze făcând cărbune din lemn la o cabană închiriată de tatăl său în apropiere de Ludvika, apoi a fost muncitor forestier. În iarna 1914 – 1915 a urmat cursurile Universității Populare a mișcării muncitorești din Brunnsvik.

Odată, în timpul unui interviu, Dan Andersson a sugerat ca titlul unui articol al său să fie „Cântărețul întunericului și al persoanelor fără adăpost”. Este o caracterizare personală care surprinde bine esența vieții și poeziei lui Dan Andersson. Prin poeme sugestiv simple, poetul a reușit să transmită fiorul din tristețea și dorul omului trăitor în ținuturile pustii suedeze.

A debutat în 1914 cu *Kolarhistorier* (Istorie de cărbune), în care povestește despre viața grea și suferința oamenilor din păduri, dar și despre persoanele originare de acolo și lupta acestora pentru existență, superstițiile lor, apropierea lor de *troll* (spiriduși) și de alte făpturi fantastice ascunse în întunericul și singurătatea un amestec de naturalism și său loc natal și descrierea povestirile și poeziile din paznicului de cărbune) din

Cu volumul *Svarta* 1917 Dan Andersson sale. Deși este o dezvoltare *visor*, în *Svarta ballader* primind o dimensiune devenind artă.

pădurii. Descrierile sale sunt mister. Istoria remarcabilului unicității acestuia le regăsim în *Kolvaktarens visor* (Cântecele 1915.

ballader (Balade negre) din atinge punctul de vârf al liricii a poeziei din *Kolvaktarens* apare ceva nou, concretul metafizică, cântecul simplu

traduceri de Dorina Brândușa Landén

**Ultimul cântec
(Den sista sången)**

Stinge lumina stelelor tale
tu noapte înaltă-n pădurea bătrână,
și întunecă tânăra iarbă neagră
sub brazii cenușii!
Noapte bună, viața mea peregrină,
stinge-te râsul meu nebun,
și departe zburăți
lebede negre ale tinereții mele!

Noapte bună, înaltă casă,
adio țară a copilăriei mele!
Întunericul tău este roșu,

ca sângele se face lumina dimineții!
Sufletul meu e bolnav și gol,
sufletul meu este rău și suferă –
acum lasă-mă să dorm greu
pe zgura topită a zilei!

Lungă a fost seara aleanului meu,
sufletul meu a fost focul cel veșnic –
ce-a ars ca arborii uscați
în bătaia vânturilor fierbinți din iunie.
Cântă, pădure, cântecul tău rece –
până e mort visătorul –
și în jurul patului său dur
lasă furtunile dimineții să urle!

**Drumul meu...
(Min väg...)**

Drumul meu trece prin gardul lui Hagberg,
și acolo voi întâlni o femeie.
Dinspre Torsmyren bate un vânt puternic –
iar stelele, stelele ard!

Femeia mea! Tu ești o capcană!
Ești puternică, matură și frumoasă,
și sângele meu fierbinte este
vinul spumant al nenorocului meu.

Mi-aș dori să fiu rece ca iarna,
ca noaptea putând respira bruma,
dar știu că aș cerși dragoste,
ca un bolnav cerșind apă.

Și dulce e să auzi în vânt,
șoptit, propriul nume,
să mângâi cel mai fierbinte obraz
în brațele periculoase ale celui mai puternic!

eu știu lacom să iau tot ce primesc,
poate să reușesc – să câștig sau să pierd.
Propriul meu sclav, ca un sclav merg
să bat cuie-n sicriul libertății mele.

Acum vii tu, cu sânge fierbinte, puternic,
pe calea de vis din ceasul fantomelor.
Luna plină veghează pământul înghețat –
stelele, stelele strălucesc!

Ce ni s-ar putea întâmpla nouă în seara asta?
Nouă, suflete însetate, flămânde!
În timpul ameteților și micilor râsete sălbatice
dragostea noastră ne poate face sclavi.

Voi lăsa rațiunea să dispară,
Îți voi spune femeie: dă!
Dar dă-mi ca un dar doar,
ca un cadou pentru viața mea săracă!

Draga mea, ai putea deveni mamă
pentru o îndrăgostire ce vine și pleacă –
ar fi păcat dacă obrazii-ți cei roz
prea repede vor păli.

Moartea (Döden)

Depart de sat, în ascunzătoarea dinăuntrul mării păduri,
în iurta mea de pe Sami, lângă jarul care se-ntunecă,
am întâlnit-o pe cea mai puternică, am vorbit cu moartea,
și ea a venit să mă învețe cum să mă odihnesc și să uit.

Și i-am spus: „Tu, sora celor adormiți,
poți să te numești puternică, poți să vii și să pleci,
tu ești vis, ești fum, ești doar un concept,
și gândul unui om obosit ți-e mizerabila maică.

Și, dacă nu ești, te-aș ruga să răspunzi
la misterioasa ghicitoare, a ta și a vieții:
de ce nimicul devine adevăr, de ce oamenii plâng,
de ce merg cei puternici și tineri în mormânt?”

Și răspunsul său a fost ca mierea catifelată a îngerilor
și cuvintele ei erau somnoroase, puternice și grele,
ca atunci când frunza de plop cântă la despărțirea de toamnă
s-a auzit răspunsul de la regele rătăcitor al nopților.

„Te uiți spre pământul care ascunde și doarme
și este cel mai adânc, cel mai mare și ultim,
o dată când ochii se deschid întrebători
pământul este răspunsul negru de care ai nevoie.”

În iurta mea de pe Sami, lângă pipa mea stinsă
ca un visător, am auzit groparul vorbind;
și când totul a devenit nimic el singur te poate alina,
atunci este ușor să-nțelegi adevărul lui adormitor.

Tu, viață... (Du liv...)

Tu, viață, tu însăși ești mai săracă
decât visul pe care l-am visat despre tine!
Totuși am iubit cald și cinstit
și trandafiri am semănat lângă o cale înșelătoare.

Trandafiri am semănat cu cel mai bun prieten,
să fie udați de roua văilor –
dar într-o zi de toamnă am mers iar pe calea
aceea
de urzici și spini am sângerat.

Tu, viață, cât de lungă e singurătatea,
pe măsură ce crești în lumina umbrei!

Când mugurii se usucă și se chircesc
printre dealuri de pietriș neînsorite.

Ne cânti în cântece că durerea este scurtă,
parcă ne mângâie când soarele coboară –
dar oprește vacarmul baladelor tale,
eu nu mai suport să le aud!

Aici, din propria-i durere, adoarme un bărbat,
aici un animal își încheie bătaia –
tu, viață, asta e tot ce ai avut să dai
și aceasta e pacea morții.

Poeziilor complete ale lui Antonio Machado -
Federico Garcia Lorca
traducere de

Constanțiu Mara (Suedia)

Aș vrea să las în această
carte
tot sufletul meu.
Carte care a văzut

odată cu mine privești
și a trăit clipe sfinte.

Ce suferință, cărțile
care ne umplu brațele
de flori și stele,
apoi se sting, dispar!
Ce tristețe adâncă
să privești altarele
durerilor și suferințelor
pe care o inimă le poartă!
Să vezi trecând fantome
de vieți care se șterg.
Să vezi omul gol
pe un pegas fără aripi.
Să vezi Viața și Moartea,
sinteza lumii
care în adâncul spațiului
se privesc și se îmbrățișează.

O carte de poezii
este o Toamnă moartă:
versurile sunt frunze
negre pe luturi albe.
Și vocea care le citește
este suflarea vântului
ce le scufundă în cugete
– adâncimi de nepătruns –

Poetul este un arbore
cu fructe de tristețe
și frunze veștejite
de plânsul pentru ce iubește.

Poetul este mediul
prin care Natura
își explică grandoarea
cu ajutorul cuvintelor.

Poetul înțelege
tot ce este de neînțeles
și fapte ce se urăsc

surori el le numește.
Știe că potecile
sunt toate necunoscute
și de aceea în întunec
le urmează liniștit.

În cărțile de versuri
printre trandafiri de sânge
se perindă triste și eterne caravane
care au rănit poetul
pe când plângea în seară
asediat și strâns
de propriile fantasme.

Poezia este Amărăciune,
miere cerească ce picură
dintr-un fagure invizibil
care naște sufletele.

Poezia este imposibilul
făcut posibil.
Harpa
care în loc de corzi
are inimi și flăcări.
Poezia este viața
străbătută cu neliniște
așteptându-ne să fie dusă
barca noastră fără călăuză.

Dulcile cărți de versuri
sunt astrele ce trec
prin liniștea mută
spre împărăția Neantului
scriind în cer
strofele lor de argint.

Oh! Ce chin profund
și fără leac
versurile dureroase
cântate de poeți!

Cum las spre orizont
să se odihnească privirea
aș vrea să las în această carte
tot sufletul meu!

Cercul Palladium

Constanțiu Mara (Suedia)

- lui Emil, acrobat la trapez

Amintirile sunt ca o cetate înconjurată de șanțul de apărare care trebuie trecut, fie că vrei să ajungi la ele, fie că vrei să ieși din labirintul lor. Acum iată-mă, din nou, în fundul șanțului: caut caietul în care să scriu despre Emil, acrobat la trapez în Cercul Palladium.

Nu găsesc acel caiet legat în pânză, cum merită amintirile prețioase, așa că voi scrie aici.

Piața Catedralei Ortodoxe vechi din Arad se leagă cu Piața Pompierilor cu o stradă scurtă, doar de patru case. Noi locuiam la Nr. 3 și pe ferestrele dinspre stradă se vedea piața care a purtat diverse nume: piața de porumbei, piața Traian, piața Meresiev, acum piața Conciliațiunii, dar pentru noi întotdeauna piața Pompierilor deoarece, pe latura dinspre apus, era Cazarma Pompierilor și Turnul de apă, una din cele mai înalte clădiri din oraș, desenată de un englez în stil de cetate. De aici trecea pe sub ferestre o patrulă de patru pompieri, cu căști strălucitoare de alamă, la teatru, ori de câte ori se jucau drame și tragedii, altfel ce sens ar fi avut?

Piața încă nu era asfaltată când se instala aici Cercul Palladium. Soseau căruțele-vagon, remorcile cu stâlpii lungi trase de tractoare, caii de arenă, dresați și întotdeauna albi, și tot ce mai ținea de instalare. Aveam 6-8 ani și zilnic dădeam târcoale cu prietenii dimprejur și eram destui prinși de nerăbdarea să înceapă. Întâi se ridicau stâlpii înalți, puși în cerc. Nu aveam voie să ne apropiem până nu erau bine fixați și se construia manejul, lojile, stalurile în pantă, cu șipci să nu aluneci, tribuna orchestrei pe sub care era intrarea artiștilor și opusă acesteia intrarea spectatorilor. Momentul important pentru noi (ridicarea se făcea ca de la sine) era aducerea talajului în arenă! Atunci eram invitați să alergăm în cerc, câte doi, câte trei, cai mai mult sau mai puțin năvălași, numa' buni să facem prima nivelare a talajului. Și ni se promitea intrarea gratuită. Nu fără sacrificii, mai intra câte o țâpligă în talpă, fiindcă îndată ce se încălzea vremea prima întrebare era „mama, avem voie să umblăm desculți?”

Asistam apoi cum un om mare și corpolent, solid era cuvântul preferat, prindea cu piuneze afișe, pe partea din afară a panourilor în zona intrării. Acele afișe îl arătau pe „cel mai tare om din lume”, cu pieptul plin de medalii, din câte îmi amintesc prinse direct în piele, oricum detaliu fără importanță pentru faima momentului. Ne întrebam însă dacă cel din afiș era cel care le pune, căutând asemănare. Evident că era el: „n-ai văzut cum se îndoie piunezele? Înainte de a intra în lemn?! Era prea puternic pentru niște piuneze! Îmi amintesc de acel moment ori de câte ori îl văd pe genialul Zampano rupând lanțul, cu avertismentul „tot efortul îl face nervul optic!”.

Totul era pregătit pentru premieră. Clownul pe catalige își făcuse turele prin oraș, reflectoarele luminau steagurile și literele mari ale cercului, scrise deasupra intrării, și, în emoția noastră, un fel de cunoscători-colaboratori, din moment ce asistam la atâtea repetiții.

Atunci l-am cunoscut pe Emil, acrobat la trapez. Venea la noi în casă, i-am dat cărți de povești, avea timp puțin în afara programului și antrenamentelor. Era doar cu câțiva ani mai mare decât noi, dar acolo sus, în cupola cercului, nu mai avea vârstă, era doar emoția continuă a mișcărilor. Bara de alamă susținută de frânghii roșii, cămașa galbenă de mătase strânsă în talia pantalonilor negri sau albi, străluceau în lumina unui singur reflector. Balans cu brațele întinse, rotiri, rotiri cu brațele îndoite din coate, prindere în genunchii îndoțiți, cădere și prindere în mâini.

proză de Constanțiu Mara

Și totul culmina după o oprire în mâini cu picioarele în sus și după un moment de echilibru, în duruitul tobelor, o alunecare verticală, ca o cădere în gol, brațele și corpul depășind bara și prinderea în ultima clipă în articulația gleznelor petrecute în jurul funiilor trapezului, moment punctat de toba mare și talere. Nu cred că am reușit să vă redau emoția a ceea ce semăna cu începutul unui accident fatal.

Vă mai spun o dată: în cupola cercului, la trapez, fără plasă, duruitul tobelor, alunecare în gol, corpul trece de trapez, prindere în glezne. Vă mai spun o dată, fiindcă ori de câte ori îl vedeam pe Emil acolo sus, aveam aceeași emoție și teamă, în tăcerea fără respirație a spectatorilor.

Urma coborârea pe o funie purtată în apropiere de directorul trupei care asista tot timpul de jos, în lipsa plasei de siguranță, introdusă doar după câțiva ani.

Coborârea cu picioarele în echer, însoțită de aplauzele eliberatoare de emoție ale publicului și apoi saltul și salutul clasic triumfător, cu brațul ridicat, așa cum salută împărații romani în statui, însoțit de zâmbetul din care ne întăream și noi mândria și bucuria de a-l cunoaște pe Emil, acrobatul la trapez.

Desigur, în arena bătută de noi în calitate de mânji, vedeam pe urmă caii albi corpolenți și amazoanele zvelte, cățeeii care-și împleteau mersul cu mersul clovnilor. Și muream de răs cu cei doi clovni Tonino și Toncini.

Tonino era clovn acrobat și ne uimea cum executa figuri complicate făcând pe neștiutorul, iar Toncini, cu pantofii lui supra-măsură, avea și un număr al adunării unor registre căzute din căruță, treabă care nu se mai termina, deoarece pe măsură ce le aduna în brațe îi scăpau altele. Știam totul, dar râdeam de fiecare dată și așteptam „marele final” cu toți artiștii în arenă, un convoi în urma unui dric ce ducea un cățel care după o tură învia. Toncini plângea amarnic, țâșnindu-i lacrimile din ochi, o pompă abil mascată cu care îi stropea pe cei care aveau cele mai bune locuri, în loji.

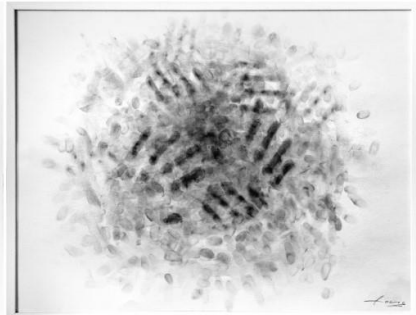
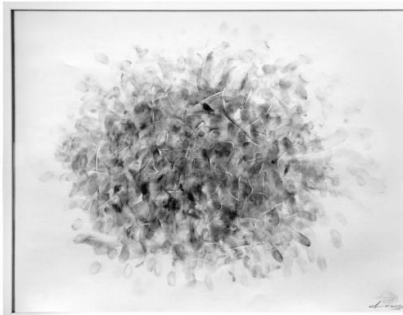
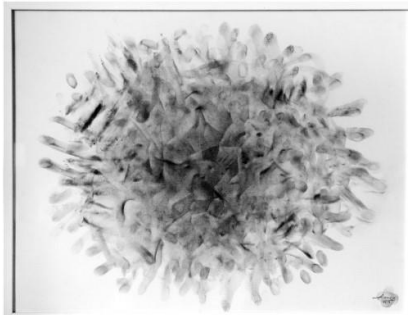
Într-o stagiune a fost și un număr cu un pictor. În arenă, pe mai multe șevalete dispuse în cerc, erau cartoane pe care picta cu virtuozitate în pastel, trecând de la unul la altul în ritmul tobelor. Nu se distingea ce reprezintă, până am observat că le picta cu susul în jos, adică sus era pământul, jos cerul. I-am prins „trucul”. În final le întorcea spre edificarea tuturor. Aplauze. În hol era o expoziție cu asemenea tablouri. Nu țin minte să fi cumpărat cineva.

Mi s-a întâmplat și mie mult mai târziu. La o conferință despre Roma, profesorul conferențiar a uitat să spună că desenele expuse în hol sunt de vânzare și participanții au crezut probabil că fac parte din decor. Doar Polgo, figură legendară la Institutul Italian, acel minunat „om-face-totul”, m-a întrebat care ar fi prețul unui desen. Probabil i-am spus un preț mic, auzindu-l cum mormăie mergând spre bucătărie: „încă unul care moare de foame”.

Cercul Palladium a plecat. A plecat și Emil, prietenul acrobat. Nu i-am mai văzut vreodată. La școală mergeam cu un lemn sub braț și o monedă de un leu să-mi cumpăr un corn pe drum.

Apoi Piața Pompierilor s-a asfaltat, acum se cheamă Piața Meresiev, pilotul erou, și în jurul pieței erau guri de apă pentru furtunurile cu care se spălau camioanele militare. Ne mândream că am văzut camioane cu zece roți. Câștigam și pariuri că există așa ceva. Erau „Studebaker” ale Armatei Roșii spre Berlin.

Dar despre asta, alte pagini.

Cosmin Cociș, fingerprins *Clouds*

Rude sau prieteni?

Veronica Pavel Lerner (Canada)

Cu câțiva ani în urmă s-a făcut un studiu asupra longevității persoanelor de peste șaptezeci de ani: s-au comparat două grupuri, unul format din persoane care întrețineau relații numai cu rudele, celălalt numai cu prietenii. Rezultatele studiului au arătat că oamenii înconjurați de prieteni trăiesc cu zece ani mai mult decât cei înconjurați de rude. Studiul definește ca *prieten* o persoană cu care se menține o relație cotidiană fie directă, fie prin contact telefonic sau corespondență. Explicația longevității mai mari a celor cu prieteni față de cei cu rude ar fi faptul că rudele au adeseori un efect stresant asupra individului, în timp ce prietenii ar exercita o bucurie binefăcătoare, de natură să prelungească viața.

Rezultatele studiului mi-au dat de gândit pentru că, oricât ar suna de ciudat, s-a dovedit că rolul binefăcător al prietenilor e mai puternic decât al rudelor.

Prietenia, deși considerată a fi întâlnită la tot pasul, este un sentiment de o rară profunzime, de care nu oricine e capabil. Un *adevărat prieten* cere calități deosebite. În revista “Dilema Veche” de acum câțiva ani, **Aurora Liiceanu** își exprimă punctul de vedere: “*Prietenia este ceva care exclude trădarea. Se spune că individualiștii au mai rar, sau chiar de loc vocația prieteniei. Marile prietenii sunt foarte rare. Ar trebui să folosim rar cuvântul prieten și să-i numim, pe mulți prieteni, pur și simplu, cunoștințe*”.

Să fie adevărat că fără rude am putea trăi, dar fără prieteni nu? Studiul nu diferențiază rudele, ci le pune pe toate pe același plan. Ori, cum știm cu toții, relațiile dintre copii și părinți, frați și surori, bunici și nepoți, nurori și soacre, dintre cumnați, cuscri și alte categorii de rude au o pondere diferită în viața afectivă. Drept care mi se pare că nediferențierea rudelor introduce de la bun început o *eroare* în calcul. Ceva însă cred că e adevărat în studiu. Când eram mică mi-am dorit o soră, pe care n-am avut-o. Mi-am făcut însă prietene, iar ele aveau surori. Le-am întrebat cum de mai era loc în inima lor și pentru mine, când aveau deja surori? Mi-au răspuns, toate, că o soră nu e același lucru cu o prietenă. S-ar putea generaliza această afirmație pentru toate rudele? Care să fie diferențele dintre rude și prieteni? De ce am prefera prietenii? Doar pentru că “*prietenii ți-i alegi, rudele nu*”? Sau să fie faptul că între rude există obligații impuse de societate, în timp ce într-o prietenie dăruirile se fac spontan?

Cât de frumos explică **Cicero** efectele miraculoase ale prieteniei! “*Prietenia este un desăvârșit acord de sentimente asupra celor divine și umane, unit cu bunăvoință și iubire reciprocă; și cred că zeii, după înțelepciune, n-au făcut omului un dar mai frumos.*” Iar **Petrarca**, promovând ideea lui Cicero, o completează: “*Virtutea este fundamentul amicitiei, iar pentru a o păstra nu este nevoie decât de caritate reciprocă.*”

Indispensabilitatea prieteniei a fost recunoscută încă din antichitate. “*Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii*”, spunea **Aristotel**, iar scriitorii și filosofi de mai târziu i-au descris delicia: “*În prietenie simți o căldură generală și universală, domoală totuși și egală sieși, o căldură constantă și așezată, numai dulceață și netezime, în care nu găsești nimic aspru sau zguduitor. Te bucuri de prietenie în măsura în care o dorești; ea nu crește, nu se hrănește, nu se înalță decât din desfătare, aceasta fiind spirituală și duhul devenind tot mai subtil datorită frecvenței ei*”, scrie **Montaigne**.

eseu de Veronica Pavel Lerner

Putem avea prieteni departe, chiar pe un alt continent? Evident că da, ne asigură același Montaigne, deși pe vremea lui încă nu exista comunicația rapidă pe care o avem astăzi prin internet: *“Prietenia are brațe suficient de lungi pentru ca prietenii să se poată îmbrățișa dintr-un capăt în celălalt al lumii”*.

Dacă prietenia este atât de binefăcătoare, poate că ar merita să întreținem relații de prietenie și cu rudele. Este acest lucru posibil? **Panciatantra** se îndoiește: *“Prietenul născut din vorbă e mai presus decât acela care are aceeași mamă.”* Dar un proverb francez ne învață contrariul, *“cine nu e supus părinților săi, nu e sincer și credincios nici cu prietenii”*. Cât despre unicii noștri prieteni intimi, părinții, **Madame de Stăël** ne atenționează: *“...se vor duce și zadarnic veți căuta prieteni mai buni; se vor duce și, de îndată ce nu vor mai fi, vi se vor înfățișa sub un chip nou; fiindcă timpul, care-i îmbătrânește pe cei aflați sub privirile noastre, îi întinerește pe cei pe care moartea ni i-a răpit;...”*

Pot fi considerați soții *rude*? Iar dacă sunt rude, pot fi și prieteni? **Tudor Arghezi** ne dă un răspuns: *“Prietenul cel mai bun e totdeauna soțul și consolarea cea mai întreagă, soția”*.

Dar, fie că e vorba de rude, fie de prieteni, liantul și motorul profund al vieții rămâne, de fapt, iubirea. *“Unde e dragoste, acolo e și lumină”* (*Gde sovem, tam i svem*) ne cântă un proverb slav. Iar acolo unde răzbate lumina și iubirea, diferențele dintre rude și prieteni se șterg, ei devenind îngerii nemuritori ce îi vor acompania spre cer pe toți cei dragi de pe pământ.

Cosmin Cociș, *The Veils of Illusion* 50-65cm, acrylic sur papier

Mariana Zavati Gardner (Anglia)

Mistrețul

(a reverse chronology cinematic poem)
nu mai este lumină

mistrețul s-a prăbușit
 în câmpul de secară
 c-un răcnet de praf
 avalanșă de țipete
 în spatele tufelor vii,
 purcelușii sălbatici
 aleargă ca vântul –
 fermierul din Tower Lodge Hoe
 în urmărire electrică
 aerul e în mișcare lentă –
 purcelușii sălbatici sapă rădăcini
 atent urmăriți de mama mistreț
 haos în brazde adânci
 fermierul din Tower Lodge Hoe
 îi spionează din șură
 oleandrul e-n floare
 culturile-s luxuriante
 purcelușii sălbatici sapă
 rădăcini în câmpul răsfățat
 în joc de lumină –
 e o zi perfectă!

vis suprarrealist

îmi amintesc
 magazia cea nouă
 din grădina cu meri
 broderii la uscat,
 pisicile multicolore

vrăjitoarea, în manta purpurie
 cu mânuși de mărimea ramurilor

înghițind fluturi la mijloc de noapte –
 delirant, plutește pe mătură
 în mantia cu bazaconii brodate
 miezul nopții tușește, picură, doarme
 peste case din cărămidă – sau din turtă dulce

Fericirea așa de aproape

Em Sava (Canada)

Uneori paradisul e la o aruncătură de băț. La mine aruncătura de băț e cam la optzeci de kilometri de casă. Și pentru bucata asta de paradis 100% fac eforturi supra-naturale pentru gena și genetica mea, care ar mai dormi cel puțin încă cinci minute. Calc cu nerăbdare kilometri-impediment dintre mine și paradisul meu personal.

Cafeaua, muzica și traficul de dimineață mă țin în priză, iar rezultatul este undeva deasupra cuvintelor, silabelor, literelor: îmi iau micul dejun pe malul lacului, singur umanoid, dar nu sigură pentru că pescăruși, găște și rațe își desfășoară existența semi-domestică ignorându-mă, sau acceptându-mă în peisaj. Și sunt fericită. E o singurătate asumată, care mă umple de satisfacție până în vârful degetelor. Culoarea și energia marină, soarele de august, care mușcă cu poftă din umăr, sau din picior, când mă prinde, clipocitul valurilor de stâncă aflată la o jumătate de metru de mine, îmi confecționează cumva starea aceea de bine, care nu lasă loc minusurilor. Și nu gândesc. Absorb. Sunt pe pilot automat cu stare de zâmbet interior, de bine. Cu o carte la mine, cafeaua (paradisul meu obligatoriu trebuie să aibă o cafea bună) și mai nou un caiet și două pixuri.

Plaja e impecabil curățată, cerul impecabil albastru, muzica valurilor impecabil cristalină și eu impecabil de eu. Singurătate impecabilă. Timpul se dilată când ești singur. Devine mai personal. Mai al tău. E o negociere pe care o câștigi cu el, pentru că nu împarți nimic. Te scalzi în egoismul tău și îți place. Îmi place.

Un vaporeș alb se vede la distanță. Culorile sunt catifea. Cred că aş putea scrie fără ochelari. Doar că degetele au uitat să țină pixul în mână, sunt neputincioase, se bat unele de altele, dau cu stângul în dreptul și mâna rămâne în urmă la dictare. După câteva rânduri mă doare. Mă mir. Nu mai știu să scriu. Îmi scutur mâna și fac câteva mișcări cu degetele, să le dezmoțesc. La tastatură scriu repede, foarte repede. Dar cu pixul e greu.

O albină îmi dă târcoale. De fapt nu mie, ci rucsacului meu de plajă colorat. A făcut o pasiune subită pentru el.

Până și albinele își complică existența și se îndrăgostesc de cine nu trebuie? O fi o zăpăceală generală în căutarea fericirii. Eu, o fricoasă prin definiție, m-aș speria în mod normal de insecta, posibil agresivă, dar o ignor. Azi am o pace interioară care nu permite nici un sentiment negativ. Știu că totul e bine.

Privesc lacul poleit în soare, casele pastel de pe mal, albe și ele în depărtare... Pe alee trece un bărbat cu un câine. E un fel de Saint Tropez aici. Un orașel mic pictural, perfect la ora opt și jumătate dimineața: apă, vaporeșe, bărci, plajă, case cochete în depărtare și o liniște pufos protectoare. De ce Saint Tropez? Nu știu. N-am fost acolo. Dar așa trebuie să arate. Cred.

file de jurnal de Em Sava

Întru în apă. Brrr! Primul contact cu pielea înfierbântată de soare... Dar știu că e impresia de început. Apa e foarte curată și caldă. Sunt singură și mi-e bine. Am iluzia unei piscine imense, lacul e al meu, doar al meu. Văd totuși în depărtare pe cineva în apă. Așa de departe că nu pot să disting trăsăturile.

Înot puțin. Văd plantele din apă. Apoi dintr-o dată mi-e frică. Ideea de monștri marini... Dacă? Văd dunele formate de nisip. Am senzația că văd un șarpe. Însă e o unduire de nisip. Ies. Mă așez turcește pe bancă și scriu. Mâna și pixul par a se împrieteni. Deocamdată nu prea e chimie... dar, perseverență...

Încep să apară oameni. Stau turcește, udă pe bancă și fac o chestie ciudată: scriu. Cu un pix. Scriu de mână într-un caiet.

Mi-e bine. 😊

✍

Cosmin Cociș, *When I say stop continue*, (1045 x 1042)

Anda Vahnovan (Anglia)

Tata nu a avut facebook

Tata n-a avut facebook
i-am făcut o pagină dedicată creației lui
pentru a-i ține vie amintirea
facebook-ul a devenit, totuși, și casa celor morți
un recensământ al vieților virtuale
„in memoriam” apare la chipurile trecute pe alte liste
scrise cu pene albe, căzute din aripi de îngeri.

Exista și Skype-ul și Messenger-ul atunci când se îmbolnăvise,
dar chiar și în ziua când mi-a zis să nu mă mai grăbesc să vin
că nu îl mai prind în viață
vorbea la telefonul fără fir din casă.
Nici cu mobilul tare nu se obișnuise
și cu ideea că mereu se descărca fără să observe.
Nu știu câte fețe vesele sau triste, inimioare sau căței
care dau din labă și sar în sus cu limba scoasă i-aș fi trimis atunci
știu sigur că el nu ar fi intrat în aceste jocuri
pentru durerile simțite în privirile lui nu existau emoticoane
și nici nu cred că se vor inventa vreodată.
Acum vorbim mai mult ca niciodată
prin cuvintele lăsate pe foile îngălbenite din birou
și prin acele câteva cărți editate, de altfel, pe banii familiei,
dar mai ales prin sutele de cântece care continuă să răsune
printre pământeni.
Îi răspund printr-un mesaj
în fiecare vară în noaptea în care a plecat
un lampion se ridică încet și dispare printre stele.
Și nu e nevoie de nici o parolă de wi-fi...

La celălalt capăt al anilor

la celălalt capăt al anilor ești tot tu
răscolind bilețelele cu mesaje indecente
rătăcite intenționat printre cursurile de drept
în sala mare a Bibliotecii Centrale Universitare
ne atingeam din greșeală coatele
căutând printre fișiere cartoane îngălbenite
Proust Kafka Eco Dreptul Roman
flirtam printre filosofii sem-uri și semem-uri legi și spețe
acum există aparate de cafea și se construiește o clădire nouă
dar atunci
ne încălzeam la barul din demisolul rece
cu dorințe interzise și ceaiul ieftin de fructe
gustul începutului
a da și batonul de ciocolată Bucegi la șaiszeci de bani
ce mai... s-a devalorizat tinerețea noastră...

Acceptarea

(fragment)

Monica Tonea (Belgia)

Realizarea că nu există un sistem exhaustiv bine argumentat și împământenit în conștiința noastră care să demonstreze că este posibil să controlezi evenimentele ne incapacitează adeseori. *Ce să facem cu evenimentele astea ivite când ne așteptăm mai puțin? Să ne punem de-a curmezișul lor? Sau mai bine să nu facem nimic? Să le lăsăm să curgă, așa inoportune? Să opunem rezistență senzației că năvălesc fără puterea de a le pune opreliști? Să permitem neputinței să ne paralizeze orice reacție?*

Nici Eric nu mai știa ce zăcea în ascunzișurile lui sufletești. Minte preluase controlul, concentrându-se doar pe un singur detaliu. Nu știa cum să procedeze mai departe, instinctul îi dicta să nu renunțe la ideea firavă, instalată în urma ultimelor întâmplări la care fusese expus. Cu toate astea, încă ezita, datele lipsă derutându-l. Nu îi plăcea ipostaza. Cu o acrobație a minții, se montă să facă exact opusul. Renunță să mai controleze fiecare pas întreprins, lăsându-se dirijat de forțe superioare, asupra cărora nu avea cum să exercite nicio presiune. De cele mai multe ori înșiruirile acestea de evenimente dense aveau rolul de a da tonul mersului lucrurilor. Îi era foarte greu să distingă linia fin trasată dintre real și ireal, iar efectul tăriei consumate mai devreme, plus gloata de idei contrare care-i jonglau în cap, îl făcură să se simtă la cheremul lor. Pentru prima oară nu mai respingea interferențele resimțite pe care le alunga de fiecare dată. Se dezbră de vechile convingeri care desemnaseră ele singure cum și ce avea să fie viața lui. Încă un amănunt îi mai lipsea pentru a-și putea trasa noile precepte. Devenise sâcâitor gândul că nu-l putea identifica, însă nu-și pierduse întru totul răbdarea. Clarificarea avea să vină cu timpul.

Avea patruzeci și patru de ani când în sfârșit începuse să se dezmeticească. Încă nu se dezmeticise întru totul, procesul lent de acceptare îi dezvăluia doar porțiuni din ceea ce mai putea fi reparat. Dacă mai putea fi reparat. I se păruse absurd, cum așa, să nu fie capabil să modifice totul, deodată?

Dar cine a spus că neajunsurile se dreg cu o simplă clipire din ochi? Era mijlocul lui octombrie și ploua de zile întregi, fără oprire, de parcă torentul voia să-i amintească faptul că nimic nu era cum ar fi trebuit să fie. Lumina soarelui era doar o palidă amintire a unei zile de vară. Ciudat, norii veneau ca o contradicție a unei stări. Redevenise alert pentru scurt timp, nici el nu știa prea bine ce indusese reacția asta nepotrivită, după perioada de paralizie temporară a simțurilor.

Cât timp trecuse? Cine mai număra zilele?

Și a înțeles că legile universale după care se ghidează majoritatea nu se pliază chiar după vrerea sa. Șubrezirea aia îl împiedicase să vadă lucrurile cu claritate. Știuse dintotdeauna că Universul, așa cum era el conceput, nu avea mereu o logică anume. Că uneori, ca să-i pătrunzi sensurile, trebuia răsturnat. Alteori, nici nu mai era necesară intervenția umană, fiind de la sine inversat. De cele mai multe ori, susul fiind jos, josul devenind sus, trebuie doar să acorzi atenție amănuntelor, să știi să faci distincția. Cu puțină bunăvoință, reușești să prinzi un colț de nemărginire. Auzise odată îndemnul ăsta care, la vremea aceea îi păruse un citat obtuz dintr-o carte care se voia plină de învățăminte: privește sus! Și a privit, numai să constate că, în haosul creat, liniile drepte se curbaseră cu repeziciune, încât nici n-a mai apucat să le observe verticalitatea.

Și ce să se facă cu dezordinea creată? Când nimic nu-i static și nici nu este încadrat riguros de normele pe care le credea absolute?

proză de Monica Tonea

În toată învălmășeala asta, s-a simțit dezorientat. Era de netăgăduit faptul că, în lipsa limitelor, nu avea nicio idee încotro s-o apuce. Odată ce-a conștientizat că răzvrătirea dinainte fusese un simplu moft, a tras unica concluzie viabilă: *ecoul singular al unui suflet rătăcit reverberează dincolo de liniile trasate de imaginar. E o normă preexistentă. Trebuie doar să îndrăznești. Trebuie.* Dar era prea dezolat ca să se manifeste în vreun fel. Măhnirea a preluat frâiele și a început să propage în spațiu spirale în continuă formare. Ca și cum nu mai era unicul răspunzător de actele sale, ceea ce-i conferea un oarece confort, doar altele erau forțele implicate, motiv excelent să nu le mai poată controla. Și dictau în stânga și în dreapta, sădind pustietate.

Să fie asta cauza ambiguității? Doar de abia descoperise cât de mult se extinsese lânchezeala. Ea nu iartă nimic, înhață totul.

S-a smuls în ultima clipă din întunericul în care se refugiase, știind că stagnase în incertitudine mult prea mult timp. Nu-și mai amintea cu exactitate momentul când alunecase, poate când devenise aproape imposibil să ia o decizie clară? Dar cine știe în mod absolut când i-a început căderea? Mulți sunt absenți la propriul lor destin. Iar el, treptat, s-a distanțat de lume, lumea distanțându-se și ea de el.

De atunci, vremea s-a scurs nesimțitoare, așa cum obișnuiește ea să se prelingă printre oamenii rătăciți în nimicurile vieții, mai ales atunci când cei implicați direct nici nu s-au deranjat măcar să o măsoare. Or dimensiunea timpului este și ea supusă legilor universale, prin urmare se conformează regulilor care trădează întotdeauna o anume ipocrizie, ignorând posibilitățile pe care le deține ca *lord* întregit al Universului. Poate naviga în toate direcțiile și nu doar în cea evidentă și predictibilă, fără să țină cont de nevoile oamenilor care simt transformările direct pe pielea lor.

Și, în cele din urmă, el și timpul s-au confundat.

Cosmin Cociș, *Posibilitate*, tehnică mixtă

Attila F. Balazs (Slovacia)

Am lăsat ușa deschisă

în cele mai ascunse cotloane
ghemotoace de praf
veghează asupra toanelor

parfumurilor
secretelor
când ai plecat
ți-ai uitat la
mine umbra
ce se întinde-
acum
apatic pe lucruri
îți potrivești cuvintele
ca piesele unui puzzle
și nicicum nu isprăvești
o iei mereu de la capăt
privind în ochi
tușa fatală
a sentimentelor
țigle din sticlă lucesc
pe strada ta
și încă nu m-am hotărât
dacă s-o iau spre tine desculț

ca tine pe
canapea
odinioară
pulsățiile
arterelor tale
generează-acum
valuri
într-un alt trup

am lăsat
deschisă ușa
memoriei și-
acum
fiece briză
rătăcită
o trânteste?

Ultimul cuvânt

tu strângi flori în buchete
pe când eu numai cuvinte
tu privești
senin și fără teamă
spre potopul năprasnic
ce ne-amenință din sud
eu amărât și fricos
nu-mi pot împiedica furia
să izbucnească
să-mblânzești frica e-o muncă grea
tu zâmbești fiindcă nu știi
că-n spatele tău
pierzania își cască gura putredă
eu cu ochii deschiși aștept moartea
și-i voi spune câte ceva
ca ultim cuvânt

Despre găini

Nora Maria Vasilescu (SUA)

De când s-o dus al meu, găinile astea tare-mi sunt dragi. Râștie ele de nu mai pot ține flori prin curte, adevăratu-i, nu zic, și se mai plânge Valeri când vine să-mi aducă sămătișă că numa-n groape calcă, dar nu-i bai. Când în tăt satul îi plin de molime și mor puii pe capete, la mine numa' că le-auzi cum cloncăne vesele. Piuite, puii lu' mama lor, piuite că n-au grijă. Să le vezi numa' pe seară cum vin la mama când le chem!

Acuma nici io nu m-am lăcomit, așa să știți. Mai mult de zece-cinșpe găini de cele mari nu pot să grijesc, așa că, dacă cresc puii ceia, încep să-i tai, ce să le fac? Îi tai și-i dau. Mai mult îi dau, ce să mânc eu de la ei? Că lumea vine și cere, că știe că-s sănătoși. Mai mult vin omeni la mine decât să ieie din piață c-aceia-s nemâncați și plini de medicamente d-acelea.

Mulți vin la care nici nu trăbă să-i tai io, că-i vor să-i pună cloști, or să-i țină cocoși. Puțini îi taie p-ai mei. Și nici nu iau mult, de regulă nu trabe mie bani că-mi dă unul pălincă, unul brânză, unul miere și tot așa.

Până-ntr-o vară când mi s-o întâmplat și mie baiul. A-nceput dintr-o duminică seara. Strig io după ele să vină la coteț și numa' ce-am văzut-o pe cea mare, una roșcată că nu vine. Că nu m-am îngrijorat io prea tare, că aia roșie mereu numa' de capul ei merge. Pe sub toate leațurile o vezi scormonind. O fi gășind ea ceva viermuși prin lemne. Merge și la vecini de multe ori. Vezi tot cârdul, și ea nu-i. Dar seara vine când o chemi. Vine la mama să ia și ea porumb. Acuma... nu-i și nu-i. Io m-am tot uitat, să nu fie prinsă prin vreo bălărie, ceva. Nimic. M-am luat și-am mers în grădină. Nicăieri. Unde-i roșcata? Până la urmă – se întunecase afară, să-ți bagi degetele-n ochi – până la urmă cât să calc pe ea. Era în drum. Prin spatele casei, știți cum vine? Pe Ulița Ciungănească. Ședea amărâta de ea într-o groapă mare de nisip și găfăia. Penele tot umflate... Nimic n-a vrut. Apă, mâncare, nimic. Până dimineață moart-o fost.

Da' nici luni seară n-am avut liniște. Dinspre coteț numa' aud așa, ca niște vaiere. Iau lanterna. Uite, lanterna asta! Mă reped acolo să văd ce-i. Un pui amărât, dintr-ăștia mai mărișori, ca asta de-aici. Ședea săracul fără vlagă. Îl ridic. Îl mușcase ceva. Vreun dihor să fi fost, vreun șobolan? Nu știu nici azi. Dimineață mă duc să controlez cotețul. Nicio gaură. Nimic. Pe unde-a intrat? Pe unde-a fugit? Nu știu, să mă tai și să pui sare!

Dar după aceea, n-a trecut zi de la Dumnezeu să nu-mi moară una, două găini. Care bolnavă, care cu gușa umflată, care mușcată de ferească Dumnezeu ce, că nu știu să spun. Am rămas cu patru puicuțe. D-alea albe, ca la stat. Da' încă sănătoase, săracele. Ce să știe ele? Ciuguleau prin curte și io cu ochii pe ele. Și când mă uit așa, deodată văd roata.

O roată mica, nu ca de car, cum vezi la roabe, știi? Fără spițe, numai cu găurile pe margini. Ș-atunci m-a apucat și pe mine așa, nu știu cum. Poate că numai așa de cât de amărâtă eram eu după găinile mele. Am mers în șură și-am luat o sfoară, una tare, știi. I-am făcut un nod să țină și-am trecut-o printr-o gaură. Am scos-o pe partea cealaltă și-am mai făcut un nod. Dar așa, tare, să nu mai treacă-napoi. Legată așa, am luat roata aia și m-am dus în spate, prin grădină, da, de cealaltă parte a grădinii. Și-am ieșit cu roata-n drum și i-am dat drumul. Să se to-ot ducă.

Dup-aia, la câteva zile, așa, a venit Valeri la mine să-mi aducă brânza. Păi da, că ea-mi aduce de câte ori face, brânză, sămătișă, de unele dăți și lapte crud, că ei au bibolițe. Tare-i bun și dulce. Vine ea așa, în vizită, ca la vecini. Da' acuma ce crezi că-mi spune? Nu știu dac-ai apucat-o pe Veta lui Ghițan, aia de făcea lumânări la biserică. Era pe-aici când eram noi copii, numa' că n-o prea vedeai. Ședea și departe, pe lângă gară. Altunde decât la biserică și la gară nu prea aveai pe un' s-o vezi.

E! Valeri numa'—mi zice c-a murit. Acuma c-a murit, săraca, nu-i poveste, numa' că să vezi cum a murit. În gâtlej avea o sfoară. Una groasă ca la ai de-i spânzură. Cu nod. Și sfoara asta-i ieșea pe partea cealaltă. Unde avea alt nod.

Dan C. David (SUA)

Fotografia Zero

Am izbutit să fotografiez timpul.
Vă spun doar atât: arată rău!

E-adevărat că nu i-am dat răgaz
să-și cănească mustața, sprâncenele,
să se pregătească,
deh, cavalier scortos, mofturos,
și pac, l-am prins așa cum nu voia să arate.
Discutam, așa ca prietenii,
moșnegi tăbăciți de viață
cu mai puțin bine,
cu mai din plin rău.
Ani aveam berechet amândoi,
eram foarte triști în ultima vreme.
La un moment dat
bietul a început să plângă
cu lacrimi negre de secunde.
Se zvârcolea prin mocirla de veacuri,
sughița ani violeți,
îi ieșiseră vânătaii pe corp și pe față.
Se răspândise un miros de pucioasă arsă.
Dracii s-au bucurat, era vremea lor.
Aparatul s-a declanșat de la sine.
Cineva, ceva, mai presus de noi,
a dorit să lase o mărturie a neantului
pentru vremea ce vine.

Un colb de lumină

La geamul tău
se stinge lampa;
lumina se pierde.
Întunericul rece
înghite totul dintr-odată
și tace fără să mă întrebe.
Ochii mei
nu reușesc să încălzească
întunericul orb
și mă-ntreb
ce e în spatele perdelelor negre.

Mai târziu,
aud cenușa luminii
căzându-mi la picioare,
un colb de lumină,
victimă într-o crimă absurdă.
Mă ridic
și restitui ferestrelor tale lumina.
Ți-a fost furată
de patima ochilor mei
în foamea de tine:
Un colb de lumină curată.

portal

Andrei Zanca (Germania)

(fragmente)

43.

Nu devine din ce în ce mai evident faptul că împotriva noastră se poartă un război rafinat, hibrid, potrivit unui plan extrem de bine pus la punct, pe termen lung și cu o avangardă a spălării creierelor extrem de ingenioasă, totul pe baza dictonului antic, *dezbină și guvernează*? Doar adunați în jurul credinței, în jurul lui Hristos, în ultimul timp atacat din toate părțile, putem rezista ca oameni demni de acest cuvânt. Dacă „*ruga este, ceea ce e apa pentru sămânță*”, cum spunea Gregg Braden, atunci ea este în stare să mistuie aura demonică, malefică colectivă creată tot de noi, deasupra unei zone extinse de contexte ale conviețuirii, lucru care duce la o considerabilă diminuare a influenței beznii. Și asta, doar dacă ea face parte din bătăile inimii noastre, dacă e neîntreruptă și continuă, ca în rugăciunea inimii. Să te rogi mai ales pentru o sporire a iubirii în tine. Singura divizare *reală* este cea dintre săraci și bogați. Restul divizărilor ce urmează de aici, toate *-isme*, sunt și au fost mereu *artificiale*, insidioase. Azi cine vorbește de neam, națiune, dragoste de țară, identitate, familie este considerată automat un naționalist, un fascist și un antisemit, care trebuie marginalizat de îndată. Majoritatea face astfel jocul puterii nevăzute, aflate în umbră. Devine o *colaboratoare tacită și nesilită* a acesteia. Tăcerea, însă mai ales *prostituarea inteligenței* a sporit și sporește o stare, și-așa catastrofală. Dacă scârba fizică față de reziduuri, vome etc. constituie reacția de apărare a corpului față de surse de infecție, să fie scârba psihică acumulată de-a lungul istoriei față de slugărnicie, lașitate, compromisuri etc. o reacție funciară în fața adaptării la ele, când te afli la un anumit nivel al conștiinței? Cele mai dezastruoase compartimente industriale, cea farmaceutică, cea a producerii masive de arme, cea chimică, sunt și cele mai puternice, mai bogate. Profitul pare a nu avea adversar, fiind esențialmente demonic. Prin anii nouăzeci a venit la mine un cunoscut. Printre altele m-a rugat să aflu cât costă aici utilajele pentru spălarea și întreținerea de mașini. Voia să-și facă și el o astfel de spălătorie automată în țară. M-a rugat de asemenea să mă interesez cât costă o donație de rinichi aici. L-am privit uimit. Mi-a spus că e gata să doneze un rinichi pentru această hală de spălare și întreținere cu tot dichisul. Am rămas stupefiat. Să ne negăm la nesfârșit pe noi înșine? Negare a Viului, negare *conștientă* a celui Viu - negare de sine, într-un cuvânt o declarație *conștientă* de-a fi de partea beznii; hulire a sfântului duh. La prima vedere, pare să reziste în timp doar *iubirea maternă și iubirile neîmplinite*; restul e supus capriciilor timpului, caducității, superficialității noastre proverbiale. Toate sunt însă surogate față de *iubirea genuină*, nici măcar bănuită. Bombardarea cu imagini, genitalizarea societății, pornografia galopantă care inundă tineretul, distrugerea familiei, alungarea neamurilor, dezicerea statului de propriul popor, procesul lent de cretinizare, de tâmpizare totală a maselor, sunt toate atât de reale, de evidente, încât doar proștii de-a binelea, în solemnitatea lor, nu o pot vedea. Etichetele, stigmatizările se împoașcă în jur, se lipsesc cu o iuțea, cu un zel nemaipomenit și cu o „logică” demnă de zicala, *rahatul e gustos, căci muștele nu se pot înșela*. Corectitudinea politică, care strecoară letargia, lehamitea, mai ales la cei inteligenți, pare să fie unilaterală. E valabilă doar pentru cei mulți. Totul se mai poate salva în jurul credinței, în jurul lui Hristos. Totul e regăsire de sine, reamintire și limpezire de sine întru transparența absolută. Să fie viitorul deja în urma noastră? În netulburarea copilăriei zace adevărata libertate; cum doar pe patul morții observăm că tot ce-i în jur nu are nimic de-a face cu ceea ce suntem în sine.

Și poate nu trebuie decât să ne aducem aminte cine suntem. Poate nu trebuie decât să ne reamintim un grai pe care îl vorbeam cândva cu toții. Cum cel mai frumos text e pesemne cel care s-ar putea scrie în clipa nesfârșită a morții, când nu pierzi decât ce ai, niciodată ce ești. Nașterea noastră pe un anume meleag și aflarea noastră, mai târzie, în locuri pe care nici nu le puteam bănuși vreodată - ambele nu sunt deloc întâmplătoare. Însă rădăcina rămâne. Setea de revenire, gândul mereu reluat la acest meleag, aidoma. Acest dor inefabil, intraductibil în altă limbă, cum se spune, pare astfel fiindcă dorul poartă însemnele unicității. Zilele trecute am fost chemat ca translator la tribunal. Niște tineri din București au furat mărfuri dintr-un *mall* german. Au fost prinși și condamnați la câteva luni detenție, deocamdată. Unul dintre ei, în fața judecătorului, ținea în mână o ediție de buzunar a Noului Testament.

45.

Suntem menținuți într-o continuă stare de alertă, neliniște și angoasă, spre a ne scoate din liniștea și tăcerea fertilă, spre a ne tulbura pacea lăuntrică, căci ele ne dau o extraordinară detașare mentală întru discernământ și o forță, o putere pe potrivă. Trăim însă într-o societate irațională, schizofrenă. Puțini reușesc să iasă din *dogmatica victimă-opresor*, în care au fost manipulați. Fiindcă absolut toți jucăm un rol în această piesă a istoriei. Țările, neamurile au azi tendința de autodistrugere, sunt prinse în această irațională autodizolvare. Tradițiile și cultura în primul rând; și asta cu o inversunare și cu un zel de posedați. Computerul cuantic, în curs de perfectare, poate sparge orice securizare în câteva secunde. Nu vor mai exista secrete. Principul domino-ului revine pe prim plan. Peste 6 milioane de oameni se găsesc într-un proces de migrare. Migrarea însă nu este o soluție, dimpotrivă, oamenii ar trebui ajutați acolo unde își au vatra, meleagul natal. Adevăratele cauze trebuie demascate; *cine este adevăratul terorist*, cine ne desparte, ce se urmărește în fond, *cui bono*. Fenomenul Greta, de exemplu, este în fond unul tragic. Însă șeful de la Bruxelles îi pupă mânuța, președinți și oameni de stat stau drept în fața ei, manifestând o condescendență de tătuci. Ea parcă nici nu știe ce se întâmplă cu ea. O victimă instrumentalizată întru abaterea atenției, sporirea angoasei globale, profit și ca falsă rezolvare a problematicii grave din sânul propriei familii. Dacă există o problemă climaterică – în afara ciclicității și a altor adiacențe ignorate, însă capitale – de ce și-a cumpărat oare de curând Obama, „câștigătorul premiului Nobel pentru pace” - ca și Kissinger etc. - (un președinte cu perioada de „domnie” presărată de incursiuni militare și export de război), și cu acces la toate documentele secrete), o vilă de 12 milioane foarte aproape de ocean? Va crește nivelul apei doar până la vila lui? Așa-zisa catastrofă climaterică adună în ea toate problemele refulate, amânate și le dă un „sens”. În vreme ce fiecare dintre noi înghițim zilnic plastic de mărimea unui card bancar. S-a constituit astfel nu atât o religie, cât mai ales *o biserică globală a climei*. Un *construct politic*. Șocant, uluitor și lămuritor în același timp este faptul că toți experții, care susțin adevărul asupra acestei așa-zise catastrofe cu dovezi științifice de necontestat, sunt amenințați, pe lângă marginalizare, izolare socială și șomaj, cu închiderea în instituții psihiatrice de terapie. Față de fenomenul tragic Julian Assange, aproape nicio reacție în medii. Supunere și tăcere de monolit. El, care și-a riscat viața - și e actualmente torturat lent prin izolare și altele - spre a trezi. Spre a denota adevărații teroriști și planurile lor, de care nici nu aveam habar. Nu ne aduce asta aminte de perioada stalinistă, și nu e o dovadă limpede a manipulării și a fricii de a nu pierde controlul? Lent se profilează fabrici, uzine de gândire, lucrând însă de mult și din plin cu toate motoarele. Paradoxul lui Hume (sec. 18!) – *dominația minorității asupra majorității copleșitoare* – devine încă o dată evident. Cum se realizează asta? Prin *controlul opiniei*, printre altele. Controlul opiniei prin medii și un soi de *soft power*: propaganda. Iată, *demența digitală* victorioasă și de extindere într-adevăr globală, catastrofală. Puțini sunt cei care rezistă acestei tentații, care e mai tare ca orice drog, fiindcă nu este nici măcar *recunoscută* ca atare. Oamenii sunt mânați într-o *letargie politică* și menținuți cu iscusință și rafinament în ea. Lumea se identifică cu acest consumism, cu focusata catastrofă climaterică, cu proiectul propus de medii pe toate copertele etc. în ramele unui *Zeitgeist* menținut prin angoasă extremă. Ea este menținută într-o iluzie „necesară” într-o *democrație a privitorilor* pasivi. Și aceasta, în primul rând, prin aportul constant al amuzamentelor puerile, al tembelizării colective, prin orbire și dezinformare neîntreruptă. Adevărații criminali se află în vârful de ac al piramidei.

Prostituarea inteligenței joacă un rol extrem de mare. Aflați în poziții suverane în *mainstream*, configurând mediile, potrivit indicațiilor primite. Și asta prin coruperea lor cu salarii ademenitoare, pe lângă amenințările cu șomajul, marginalizarea și stigmatizare lor, ba chiar prin recluzionarea lor drept clienți ai psihiatriei și ai închisorilor. Și mai periculoși sunt însă *intelectualii jumătăților de adevăr*, incapabili de a cuprinde întregul. Ei sunt premergătorii, întemeietorii și promovatorii ideologiilor. *Terorism*, amenințarea continuă prin *crize financiare* devastatoare și *climă* - toate trei configurează *biserica angoasei*. Aceasta e *normopatia*: majoritatea e prada unui derapaj și nu e conștientă de acest lucru. Oamenii se conformează majorității și nu mai au consecvență în susținerea adevărului. Mă uluiește de fiecare dată această aderare masivă la o minciună, la iluzionare. Slugărnicia. Dacă li se taie rădăcina și cerul nu vor fi niciodată în stare să rupă cu *autoritatea*; deși sunt *vag conștienți* că-n fond sunt manipulați. Merg cu majoritatea, marșează cu ea, în ciuda convingerilor lor intime. Elita mafiotă financiară pare să controleze deplin lumea, pe care o poate arunca oricând într-o catastrofă cu urmări grave. Însă aceste lucruri sunt extrem de plănuite, de controlate, avansate lent și cu un *soft power* învăluitoare, frizând un umanism benefic. Apocalipsa și *crash*-ul financiar. Potopite de angoasă, aflate într-o alertă alimentată, continuă, aceasta și prin factorii indicați mai sus, mulțimile vor accepta totul. Tocmai de la cei care au provocat aceste lucruri și vin acum să ne mântuie. O carte însă ajunge în zone ale creierului, pe care mediile nici nu visează că le pot atinge vreodată. În această secundă a sunat cineva la ușa blocului. Mă duc la geam. Câțiva copii în jur de 12 ani cu mici hârtii publicitare, pe care le vârau în cutiile poștale. Plătiți, firește. Am scos una din cutie. O reclamă cu toate amănuntele pentru parizer, pentru prezervative de diferite mărimi, gusturi și culori; o reclamă prin intermediul unor copii, nici măcar adolescenți.

46.

Un paradox al unor intelectuali vestici: în postura de „persoane culte“, unii se simt „obligați“ (din obediență, supunere slugărnice), însă și spre a nu-și compromite „competența“, să nu manifeste respingere, ci o imediată „toleranță“ la orice li s-ar impune de oficialități pe tava de argint, mai ales acum, când e vorba de lucruri total opuse normalității și a firescului, care n-ar trebuie nici măcar să fie subiecte de discuție. Ori tocmai cele firești sunt contrazise, supuse unor discuții, ele nefiind decât „dialoguri“ ale etichetării, stigmatizării; ele demonstrează însă pe loc faptul că există o intenționalitate insidioasă, demonică, o planificare rafinată în spatele acestor destabilizări grotești. În „sprijinul“ acestui paradox tragic vine și mentalitatea dezastruoasă, adânc înrădăcinată la noi că, atunci când cineva, o persoană sus-pusă, ne face un serviciu, un favor, să-l susținem și atunci când încalcă grav adevărul. Suntem, dintr-un soi de slugărnicie, alături de el și împotriva lui Hristos și-a adevărului. În altă ordine de idei, prin demonicul *genderism*, actul sexual de sorginte sacră este lovit în însăși miezul lui divin. O lezare dezastruoasă și irecuperabilă a ariei corticale răspunzătoare de acest act. Indivizii devin opaci, insensibili, ba chiar de o cruzime diabolică. Îmi pare că aud urangutanii și cimpanzeii prinzând glas și adresându-se mamei cu „părintele unu, părintele doi“... Normalitatea (indiscutabilă) devine hilară, e transformată într-o dilemă. Printre altele însă se urmărește prin *genderism* și reducerea natalității, distrugerea familiei, și în cele din urmă *încredințarea copiilor statului*. E o luptă inegală între integritate și obediență, între demnitate și slugărnicie. *Noi*, nu mai există. Există în schimb pretutindeni: *noi și voi*, dezbinarea. Unii umblă cu botniță, alții cu un nevăzut căluș al compromisiurilor de tot felul în gură. Copilăria e supusă unei deconstrucții neobrăzate, spre a vorbi blând. Din jocul fertil de odinioară, abia a mai rămas ceva. Psihicul nu se poate vedea, din păcate. Dacă l-am vedea la acești copii, la oameni în genere, ne-am îngrozi. Procesul lent de maturizare al ființei umane, dinspre copilărie înspre tinerețe, s-a înlăturat rafinat și încet. Nu este acesta un proces, pe care orice om de bună credință, de dreaptă și bună socotință l-ar declara drept un act de o gravă inconștiență, *dacă nu ar simți că se pregătește lent și sigur ceva?* O tembelizare atât de bruscă a celor responsabili și „experți“ întru acest fenomen, nu se poate explica printr-o bruscă sminteală, el este un act subtil de subordonare față de o manipulare conștientă. Dacă l-ar înfiera ar pierde avantaje, poziții și mai ales li s-ar contesta, și-ar pierde „competența“ (aidoma fariseilor în fața lui Isus). Despre ce se întâmplă însă cu adevărat, sunt *conștienți*.

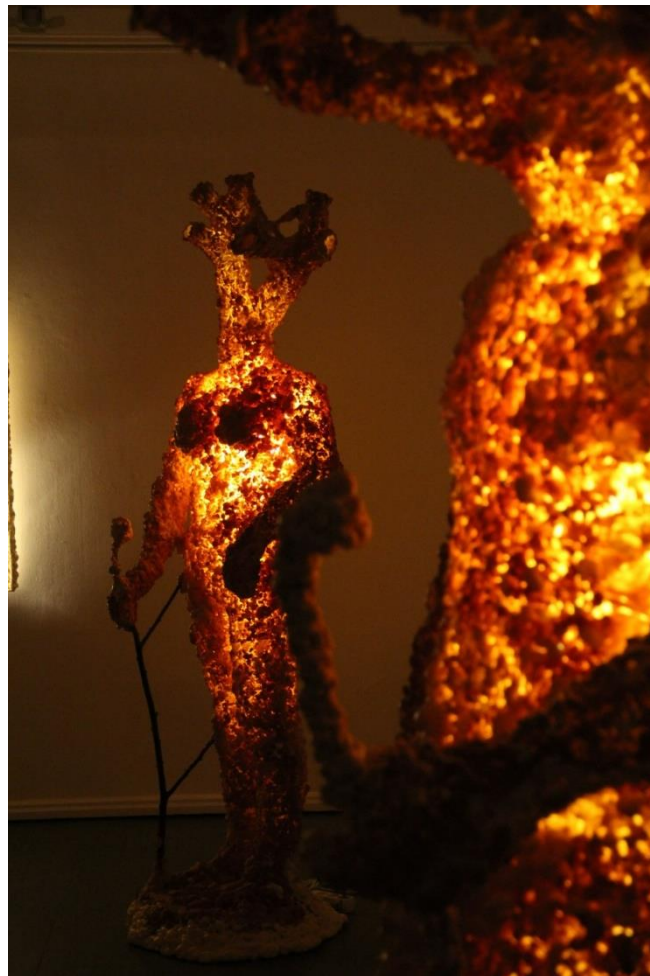
Creierul, singurul organ ce trebuie cultivat în mod conștient, are nevoie de această perioadă de maturizare, de cocere. Lucru care se petrece în timp. Și tocmai acolo este lovit. Aceasta e lucarna prin care se strecoară bezna. Pesemne, ar fi nevoie azi, înaintea căsătoriei, de un curs de educare în acest sens. Obligatoriu. Ceea ce făcea înainte familia prin bătrânii ei mai ales, fac acum „experții.” Dovadă că distrugerea copilăriei merge mână-n mână cu distrugerea familiei. *Cei șapte ani de acasă*, se spunea cu deplină justificare. Și un iezuit, cândva: *dați-mi un copil de trei ani, și până la vârsta de 7 ani fac din el orice vreau*. Copilul e tot mai rupt de conștiință – cum lumea de Dumnezeu. El împlinește un act de supunere, ori de revoltă, neînțelegând *necesitățile, reciprocitatea* în context social. Devine un egoman, un narcisist, incapabil de o relație. Mai are însă un neam *o viziune*, care să unească, să trezească motivația, entuziasmul? Oamenii nu mai decid, *sunt decizi*. Reacționează doar la stimuli, mai ales la cei de consum într-o atmosferă de continuă angoasă. Copiii trebuie pregătiți pentru viitor, spun experții din economie. Profesorii cu lungă experiență, pedagogii nici nu mai sunt întrebați. Oriunde privești, ordinele, prescripțiile, planurile, regulile sunt stabilite de lumea financiară, managerială și economică, de experții ei, care nu au nimic în comun cu educația și învățământul, ci poate doar cu profitul. Să pregătești un copil pentru viitor e cum l-ai pregăti la sfârșitul unui război pentru următorul. Ordinele vin nu de jos, de la cei cu experiență, ci de sus în jos. E și explicația stării de azi a țării, plină în vârful ei de „specialiști și experți”. Țăranul știa că pentru recolta lui e nevoie de timp și de condiții adecvate. Experții vor sporire continuă, creștere continuă, până unde? Timpul, ca tot ce avem mai prețios pe lume în acest context, ne este astfel literalmente furat. Rezultatul: oameni imaturi, lipsiți de responsabilitate și concentrare, cu tendințe asociale tot mai sporite. Ce bază va avea societatea de mâine, când sunt ținuți în prostie, tembelizare și încurajați, lent cretinizați de un libertinaj catastrofal, urmat de o înrobire ulterioară totală și de o predare necondiționată întru control și încolonare definitivă? Venim pe lume cu un țipăt de spaimă, venim goi și plecăm tăcuți; tăcuți și cu o demnitate scorțoasă, în cel mai bun costum. Ca să limpezești însă lucrurile, și nu atât să aduci ceva nou, trebuie să-ți asumi, aidoma lui Hristos, *pustiul*; în sensul unei conectări netulburate, a unei limpeziri întru transparență deplină, cu conștiința pură, cu Dumnezeu. Mi-aduc aminte de un interviu luat lui Borges. Reporterul îi spune: *Domnule Borges, să ne închipuim două persoane jucând șah. În spatele unuia stă Dumnezeu și îi dictează mișcările. Dar în spatele lui Dumnezeu cine stă?* Borges, după o lungă tăcere: *Tulburătoare întrebare!* Atât. Mai e nevoie de un comentariu? Câinele meu tace, deși e aici, vizibil; tace și Dumnezeu, însă e atât de prezent în jur, în conștiință, încât simt acest lucru permanent, cum simt prezența neîntreruptă a curgerii sanguine. Încerc să îmi mistui cu răbdare și pe rând umbrele lăuntrice, *impvizibilitățile*. Și asta fără de Hristos, fără de contactul neîntrerupt cu conștiința pură, nu e posibil. De la Hristos, de la spusele lui și până azi, vreme de mai bine de două mii de ani, istoria înscrie doar fapte, gânduri, ce sunt total opuse cu spusele din evanghelii, cu credința originară, cu minunatele ei învățături, precum și cele ale Esenienilor, ale căror principal fundament îl constituia *pacea*. Ba mai mult, devine evident un atac continuu la adresa lui Hristos, a credinței, o încercare vizibilă de deconstruire a fundamentelor credinței. Nimic din ce e spus acolo nu a fost cu adevărat luat în seamă. Există în om un ghes de autodistrugere, mai mult ori mai puțin conștient, ca rezultat al *ruperii de întreg*, de Dumnezeu, ca și consecință a *autodeterminării și a hybris-ului*. O proastă orientare a inteligenței, o *lume a văzului* disecant, analizator, până la fuziunea nucleară, și nu o dezvoltare a unei *tehnici lăuntrice*, care ne-ar fi dus în scurt timp nebănuit de departe. Lumea lăuntrică a omului contemporan e rudimentară, primitivă. Ne trăim tocmai acest dezzechilibru, aceste dereglări, care ne pun în postura de smintiți, ba chiar de demenți. Mulți intelectuali abia de mai reacționează, parte și din frica continuă de a nu-și pune în pericol slujba, viața, competența. Parcă am trăi un scenariu divin, în care prin rolul nostru ni se dezvăluie dezastrele catastrofale ale ghesului nostru *de autodeterminare* și efectele ei adiacente: *ignorarea conștiinței și implicit a sacralului, zeificarea puterii, idolatrizarea profitului* cu orice preț. Mâna nevăzută, cum spun „experții”, reglează la urmă totul. E însă mai degrabă o mână a beznei. Efectul imediat: o dezumanizare galopantă. Scufundarea *Titanicului* e în acest sens mitul modern. Și când te gândești că au existat oameni „competenți”, care aflați în apă, nu se îndurau, ezitau să urce în bărcile în care mai era loc, potopiți de gândul - oare ce s-ar spune despre ei, despre competența lor, dacă vasul totuși nu s-ar scufunda, cum ar sta ei în fața lumii? ...

Mă uit și văd că la toți le este sete de o viață firească. Deși mulți se mai confruntă cu lumea de parcă lumea n-ar fi în ei. Însă cum, dincolo de grai și tăcere e liniștea fertilă, cum unui cerc nu-i mai poți lua ori adăuga nimic, totul e iluzoriu și real în același timp. Cine caută consolarea găsește chinul. Mă uit la lume - sminteală, teamă și calvar. Departe de a se recunoaște unul în altul. O lume torturată, exterminată de cei ce-și apără tot soiul de adevăruri, grație cărora nu mai simt vina, nici mila, nici rușinea. Departe de-a se cunoaște pe sine înșiși. Pășesc desculț în inima rozei - insesizabil, lent se înfiripă un surâs. Totul se mistuie astfel până la capăt. Tristețea, durerea, umbrele dosite peste care călcăm. Ascult dialogul frunzelor cu adierea, îngăduind pacea în care se lasă solul iubirii. N-am purtat cenușa. Am dus flacăra mai departe. Acolo, unde teama se preschimbă-n om, unde câinii ne latră singurătatea și insomnia. Dumineca - unitate de măsură a abisului dintre noi, unde zace însă și posibilă schimbarea la ochi. Dincolo - dincolo de ceea ce numim orizont.

47.

Ieșirea din pădure era lozinca obișnuită care marca așa-zisul progres. Adevăratul progres îl constituie însă „intrarea, pătrunderea” în adâncul pădurii, în miezul ei. În ea există o cooperare, o solidaritate și o comuniune la care oamenii abia pot visa. Atât la suprafața ei, arborii avertizându-se între ei în cazul unui pericol, cât mai ales în adâncul ei, sub pământ, unde se află un adevărat laborator „chimic”, caracterizat prin ajutorare, simbioză, printr-o colaborare uimitoare. Nici un deșeu, nici o împovărare a lumii; dimpotrivă, o oxigenare, o înprospătare continuă a ei. Pădurea e sacră. E plămânul planetei, care e trupul nostru al doilea. Bioxidul de carbon e neutral în problema climei, nicidecum dușmanul Terrei. Arborii au nevoie de el; și nu de o exploatare smintită, criminală, iresponsabilă și trecută sub tăcere, ca toate cauzele reale, care îi daunează adânc acestui pământ. Strămoșii știau prea bine asta, respectând-o. În pădurea nu există concurență, ghesul spre eficiență și creștere continuă a venitului, ci o comuniune stranie. Trăind în armonie cu totul, cu tot ce e viu și sacru, până și moartea se mistuie-n orizonturi. Nu avem un suflet - sufletul beneficiază de un trup. Cel ce lezează însă pădurea, pământurile, apele și „face milionul”, nu e un criminal, ci un om admirat, un model de urmat. Când te uiți la această fraternizare, solidaritate, cooperare dintre arbori, față de înfruntarea până la extincție dintre oameni, la lăcomia, invidia, cruzimea, răceala dintre ei, mai poți spune că omul e coroana creației? *Hedonismul modern* constituie pericolul cel mai mare pentru om, credință și biserică. *Comfort, comoditate, așadar și compromisuri*, spre a nu le pierde. Într-adevăr e uimitor cum reușesc unii să mai înfiripe câte o ideologie fatală. Vine apocalipsa, crash-ul financiar, însă noi, neomarxiștii, vă oferim mântuirea. Jurnaliștii nu mai relatează, ci îndrumă, „educă”, într-un glas. Lumea, mai ales cea din fruntea politicii recente, nu mai e comică, nici tragică. E de un grotesc de nedescris, încât te frece la ochi, nevenindu-ți să crezi ce vezi și auzi. Însă grotescul acesta provoacă în același timp și fiori de groază. Te plimbi prin așezări și ai impresia că ești închis într-un ospiciu. *Salvarea lumii*: sub acest titlu se pregătesc lent agresiunile, războaiele viitoare. Toți marii tirani, toți marii dictatori au vrut să salveze lumea, potrivit dorinței lor de control și supremație. Consecința: milioane de morți. Azi oamenii de stat sunt aleși parcă spre a păgubi popoarele printr-un act de adâncă supunere masochistă. O slugărnicie de sultanat, de califat - sub care însă se ascunde o ură adâncă, camuflată de lucarna descurcărelii, șmecheriei și-a unei iloyalități ascunse, tot atât de firești ca respirația - cimentează o mentalitate catastrofală și tragică de secole. Sub scutul ideologiilor care orbesc masele prostindu-le de-a binelea, curge însă una încă fără de nume, perfectată, necunoscută, rafinată de milenii de experiențe asumate, perseverență, răbdare, o agendă inumană, de sorginte demonică. Dușmanul e acum bioxidul de carbon, clima - o nouă religie, în vacuumul creat de ateism (Al Gore, un skull&bones, a făcut însă până acum miliarde cu industria, și de el înființată, a salvării climei). Tineretul preia însă cu naivitate această nouă religie, funciarmente însetat de un surogat. Cum să renunți la instituțiile speciale pentru cercetarea climei, cum să lași slujbele fantastic de bine plătite, cum să renunți la taxele de miliarde culese de la cei ce trudesc din greu spre a susține și aceste căpușe ideologizate și seduse. Cum să renunțe ei la asemenea beneficii, deși cunosc bine adevărul, sunt deplin conștienți de ceea ce fac? Nu este asta hulire a sfântului duh? Vorba zicalei: *toți vor să intre în paradis, însă nimeni nu vrea să moară*.

Industria de armament, cea militară, uriașele vase de pe mări, industria de fabricare a cimentului, tăierea pădurilor, otrăvirea apelor și a pământului arabil, provoacă dezastre care depășesc orice închipuire. Însă aici e vorba în primul rând de *profit, cuvântul preferat al demonului*. Ele, principalele cauze, nu mai sunt menționate. E o stare de „necesitate”. Pădurea nu produce deșuri. Deșeurile atomice însă sunt mai departe îngropate; apele freatiche otrăvite. O bombă cu efect întârziat. Inventatori geniali se îndreaptă ca posedată spre atingerea scopului, fără de conștientizarea a ceea ce urmează, fără de responsabilitate, posedată, ca aceia ce sar în fântână după piatra aruncată de nebun. Viața, Viul nu mai sunt cele focusate, ci dezastrul, distrugerea, autofagia, autodistrugerea aflată parcă în genele noastre. Mai degrabă se holbează la bilanț, cu zelul unor sucubi. Va veni o vreme însă când apele se vor încolăci în jurul unei coloane de sare. Deși pare apocaliptică această imagine, e într-adevăr ora 25 și mă gândesc mai ales cei ce vor veni după noi. Fără de apă, care devine treptat un lux, odată cu moartea albinelor, nu va mai fi posibilă viața. Angoasa colectivă însă continuă în ritm tot mai accelerat, sporită de o adevărată avalanșă apocaliptică, războaiele eroice, din ecrane, medii, întrunirile pseudo-religioase, marile uzine de amuzament și manipulare ale Hollywood-ului, la care Pentagonul participă din plin cu sume exorbitante și cu utilaje adecvate subiectului, toate acestea par scoase dintr-un manual de demonizare treptată. Războiul nu provoacă catastrofe climaterice, nu-i așa? Se mai poate îndoi vreunul că în fond se urmărește ceva, plănuit cu lux de amănunte? Nu e mai mult decât evident acest lucru? Trebuie să treci prin iad spre a suporta adevărul. *Pune-i unuia o mască și vei afla adevărul*, spunea cineva. Mereu avem de-a face cu versiuni ale adevărului. De aceea e decisiv experimentul personal – o altă versiune firește, însă ea te menține treaz, participativ, și nu letargic, acceptant și nepăsător. Ca un lucru să dureze, să reușească, a fost și pare să fie mereu nevoie de un sacrificiu. Mitul ascunde în el *renunțarea*. Totul e să renunți, nu contează la ce. Lumea e plină de tot ce, în miniatură ori în mare, există și în noi. Altminteri nu am fi aici, unde demonia și prostia, ca stare de complacere și de cantonare, par să meargă mână-n mână.

Cosmin Cociș, *Installation* - Corps de lumière (2)

Ionel Anghel (Canada)
Lupii ce (încă) suntem

Sunt un lup,
 de dinaintea stelelor îmi ascund bârlogul
 în lunile pline,
 iar când sângele străbunilor mă cheamă
 mă ridic pe un câmp de luptă
 doar ca să îmi apăr pădurile și zânele dimineților.
 Beau din rouă și mușc cerul de lumină
 și așa îmi cresc puii să devină stane de piatră
 și hotar între vis și o doină de nemurire.
 Trec deseori printre coloanele timpului,
 Să-i număr pe cei ce au mai rămas cu urletul meu
 în suflet sau chiar în nume.
 Scurm pământul până sângerează și îl șterg cu o pânză de borangic, o las apoi să se zvânte în cer și
 soare, dar dorul pune găuri în țesătura ce ne doare,
 iar tot timpul nostru trece prin găuri
 hăulind ca un lup, chemând a trecut,
 plângând a azi,
 sângerând a mâine,
 visând ca un lup
 în bârlogul sufletului meu.
 Mă ridic a iarnă să îmi scutur oasele de rănil
 adunate în poveștile din jurul focului, spuse
 de bătrâni mai bătrâni decât moartea, dar mai tineri decât mine,
 și încep să adun pietrele cetăților moarte,
 pe spate, pe mormânt să mi le pun,
 doar așa poate voi înceta a bântui coșmarurile
 lupilor tineri.
 Sunt un lup
 atât de bătrân, încât piatra mi-e numele mic,
 de aceea mai apar uneori în sculpturi,
 iar unii se simt încă urmăriți în vis
 de strigătul meu de luptă.

Acum scriu o carte

Îmi e bătrân gândul, atât de bătrân,
sunt încă îndrăgostit de tine chiar dacă e primăvară
și nu mai suntem aceeași ca atunci
când ningeam pe străzi căutând
oameni de zăpadă să îi luăm acasă și să-i
îmbătăm cu vin fiert.

Mă doare, cât de greu mă doare, verdele
din spatele casei, îl duc în gând ca un melc
un întreg cer de dorințe, însă, doar asfaltul
mi se reflectă în dâra ce las în cântecul păsărilor.
Înțeleg vântul și norii, doar răsăritul mă lasă
perplex,
de unde și cum, până când și de ce?

De ce!

Doar dacă am o inimă, nu sunt mai aproape de iarbă
sau de răsăritul lunii așa cum licuricii șoptesc
în nopțile când de atâta citire uit alfabetul
și devin o pagină goală
și te aștept gol și plin de cerneală
să mă scrii

și să mă înscrii în sângele tău de
frunză verde și de floare de nu mă uita.

Acum înțeleg de ce vara doare până în suflet
și până la terminarea visului din noapte de mâine,
dar fluturii se trezesc și îmi dau poftă de viață,
te imit, încep să râd și să mă îmbrățișez
în ploaia gândului tău,
cel ce aduce toamna la sfârșitul cărții
pe care o scriu încă citind-o.

Cosmin Cociș, *Chrysalis, Installation - Corps de lumière*

De acolo până aici

Simona Gânj (Belgia)

*Reîntoarcerea. Satul din nou. Satul peste tot.
Maria cunoaște pentru prima oară, din brațele mamei ei, satul cu
formă de picior de lup.*

Gara i s-a părut mai mică și mai înghesuită lui Ile la întoarcerea lor în sat. Atât de mică și de obosită încât, dacă nu ar fi fost Valerian pe peron, șeful de gară, îmbrăcat în uniforma ponosită și ea ca și gara, dar totuși impunătoare, cu insignele de merit stând drepte și înfipte cu sânge în dreptul inimii, ruginite de la spălatul insistent și repetat, trenul ar fi omis gara, ar fi trecut cu viteză și indiferență prin fața ei, ignorând-o total până la uitare. Ion și cu Ile, ar fi rămas captivi în trenul care i-ar fi dus departe iar de satul lor de baștină. Fluierul și salutul ferm din fanion al lui Valerian, au făcut însă ca frânele să sfârșească pe șine într-un vaiet prelung și îndurerat. Ion a coborât primul și din urma lui s-a ivit Ile, purtându-și baticul pe cap cu grația unei regine desculțe. În brațele ei se desfăta copila lor cu buletin de București. Maria era pe cale să își cunoască bunicii, vecinii, satul, cu sinceritatea și acceptarea vârstei fragede pe care o ducea cu ea. Ile, cu mâinile prelinse de oboseala căratului Mariei în brațe și întinse spre pământ cu smerenia plecatului în lume care se reîntoarce acasă, s-a uitat prelung spre clădirea gării. Varul alb și scorojit se mai ghicea doar din locurile în care se ținuse bine de perete, în rest căzuse cam peste tot, lăsând să se întrevadă anii trecuți peste clădirea veche, adânc înfipti în porii de pe cărămida roșie și obosită și ea de acum. De când exista Fabrica de Cărămidă Roșie din comună, cele trei halte sau gări din zonă înlocuiseră chirpiciul cu piatra asta mândră și solidă.

Nu îl mai recunoscuseră nici pe Valerian, șeful de gară, cu fanionul lui ridicat spre tren, dar parcă mai mult spre ei.

Pe Ion, Valerian îl cunoștea de văr îndepărtat dinspre mamă și de pe la serviciul pe care îl împărțiseră mai de demult. S-au strâns în brațe bărbătește, un pic stingher, un pic cu dor nemărturisit, și-au întins ochii și privirile unii către alții, cu lucruri nespuse și întrebări nerostite. Valerian era mirat să îl vadă pe Ion întors în satul ăsta mic și uitat de lume. Ion era mirat la rându-i că Valerian, din simplu acar, devenise peste noapte șef de gară. Un gând de invidie fugară i-a întunecat poate privirea, dar numai o fracțiune de secundă sau poate mai puțin de atât. Și dacă Valerian o fi observat detaliul întunecat de pe chipul vărului său, l-o fi pus pe seama norului invizibil ce s-a așezat de-a dreapta lor. Răutatea și invidia nu erau o caracteristică a familiei lor. E drept că Valerian se mai gândea un pic la momentele în care dansase la balurile din sat cu Ile, înainte ca Ion și ghicitoarea aceea de nicăieri să îi surpe speranțele și iluziile. Trase cu ochiul un pic la ea, așa ca și cum ar fi privit un fir de fum ce călărea un nor îndepărtat... era tot frumoasă. Oare de ce își ascundea părul ei ca spicul de grâu copt de soare sub basmaua asta urâtă? Ochii i se vedeau albaștri ca întotdeauna. Norocos Ion ăsta...

I-a privit apoi din spate, îndreptându-se cu pași obosiți, încetșor și oarecum nesigur, către drumul de țară prăfuit de secetă și înfundat de căruțe și animale, nedumerit încă de întoarcerea "bucureștenilor" la sat.

Ile, șovăielnică în pas, adulmeca mirosurile atât de familiare altădată. Nu trecuse mult de când se mutaseră în București pentru acel "totdeauna" minimizat acum. Un "totdeauna" care se fragilizase pe parcurs până la volatilizare și iată-l acum transformat în "a fost odată ca niciodată o viață în Lipscani".

Lui Ile i se mai profila din când în când în fața ochilor, ca într-o ceață unsă cu cataractă, iedera întinsă languros și acaparator pe conacul boieroaicei. Atât de sigură pe ea, de parcă nu ea, iarba verde, sălășluia pe casă, ci casa avea nevoie de permisiunea ei să supraviețuiască în iedera.

Sentimentul de nesiguranță și de teamă care a împins-o pe Ile să refuze ca ea și Ion să devină copiii adoptivi ai Ecaterinei și ai lui Toni și, bineînțeles, moștenitorii lor după ce viața acestora și-ar fi urmat cursul firesc de partea cealaltă a pământului, dădea ghes și acum inimii în care avea înfipt încă un regret stânjenitor și dureros. Se simțea un pic nerecunoscătoare destinului atât de îngăduitor și generos cu ea. Nu a vrut decât să îi ofere un trai mai bun, mai clar, mai lipsit de griji. Iar ea și-a luat bagajele și sentimentele și a fugit înspre satul care nu încetase să o bântuie de când plecase din el. Spre noroaie. Doamne, ce îi mai plăcea noroiul când era mică! Cele mai bune turtițe din noroi le făcea. Le întindea apoi pe prispă la uscat și îi invita pe toți la masă. Adela și Neculai se prefăceau că mușcă din ele cu poftă nedisimulată și apoi se tăvăleau pe jos de râs când tatăl ei se ținea cu mâna de falcă țopăind de durere prefăcută... dinții mei, dinții mei, s-au ascuns în turte. Dădeau cu ele de pământ până redeveneau ce au fost odată, pământ.

Îi era tare dor de amândoi. Și de Catinca, prima ei mamă și de frații ei!

Mergeau încetișor de-a lungul căii ferate, Ion încărcat cu niște bagaje sumare și îndoielnice, toată agoniseala lor din Capitală, Ile strângând-o bine la piept pe Maria. Din când în când se uita circumspectă în jur, în ierburile și ciulinii de pe margine, ca și cum ar fi căutat să se asigure că nu e nici un șarpe ascuns printre șinele de cale ferată. Le place căldura pietrelor. Câte o pietricică părea că își bate joc de fobia ei și sălta încetișor pe urma pașilor, zdupăind și dispărând imediat, lăsând doar panica lui Ile pe locul eliberat de ea. De unde i se trăgea frica asta de șerpi lui Ile, nici ea nu știa să spună. Își aducea aminte ca prin vis cum fugise odată pe calea ferată urmărită de un șarpe mare și hidos ridicat și amețit de soare. Îl văzuse năpustindu-se peste ea și alergând aproape la fel de repede ca și ea. Ile începuse atunci să alerge în zig-zag, așa cum o învățase Catinca. Ea îi spusese: "fata mamii, șerpii nu pot alerga în zig-zag". Se salvase atunci! O fi fost vis? Nu știa să spună. Dar frica o înconjurase cu răceala reptilei de care scăpase și, din când în când, o apuca din nou strâns și sufocant. Se scutură tremurând ca de friguri. O strânse pe Maria în brațe ca pe o păturică încălzită. Se lipi toată de ea și de silueta lui Ion, ascunsă pe după valize. Îl iubea cu suflet, cu profunzime, cu siguranță. Întoarse capul. Pe o șină încălzită de soare stătea așezată ghicitoarea. Îi făcea cu mâna, bucuroasă să o vadă pe drumul prezicerii ei. Apoi o văzu cum dispare, lăsând-o pe Ile în pace să iubească pe cel neiubit la începuturile prezicerii ei.

Au părăsit șinele de tren și s-au avântat pe marginea lor, acolo unde începea verdele fără sfârșit al câmpurilor însorite și înnegrite din loc în loc de ogoare cultivate cu ce era dat de la vreme. Din gară până acasă erau vreo 5 sau 6 kilometri. Condimentați cu de toate. Cu verde, cu albastru, cu negru, cu maro, cu roșietic, cu oameni de-ai locului, cu animalele lor, cu curți și acareturi, cu fântâni secate, cu fântâni binecuvântate cu apă, cu saluturi, cu priviri aruncate peste umăr, cu străngeri de mâini, cu pupături sonore sau unele abia ghicite într-o țuguire ciudată și reținută a buzelor, cu urări de bun venit, cu întrebări nespuse, la ce or mai fi venit șiăștia înapoi în satul ăsta rupt de lume...

Dacă lui Ile i-ar fi spus cineva vreodată că pământul strigă, nu ar fi crezut. Apoi, cât a stat în București, l-a auzit urlând și tânguind de i se rupea sufletul. L-ar fi luat în brațe dacă ar fi putut, ca pe un copil bolnav, cărându-l în brazde și pale fragile de așteptarea celui plecat în lume și departe de el. Acum călca când ușor când apăsător pe el, de parcă ar fi vrut să ia pulsul bulgărilor copii care săreau de bucurie în jurul ei.

S-a uitat în zare, spre casa copilăriei ei. Oare cum o va găsi? Cum îi vor plânge părinții? Cum se vor bucura apoi? Cum își vor face cruce icoanele de mirarea reîntoarcerii ei, cum va alerga Catinca cu pestelca prinsă în suflet și brâu, să o prindă în brațe și să nu îi mai dea drumul? Maria începu să scâncească. Ile, întoarsă la realitatea maternă, se opri să o hrănească. Iarba de pe marginea drumului le primi mirată de greutatea trupurilor poposite peste ea. O picătură de lapte se agăță de firul de iarbă cel mai răsărit și rămase agățat de el ca un strop neașteptat de minune dumnezeiască. Firul a privit și s-a făcut mai verde după ce a gustat și el din ea.

Camera lui Ile nu s-a schimbat. Meditații în noapte. Lumea nu se oprește în loc. Se mișcă odată cu destinul.

Au văzut de la capătul drumului poarta. Sufletul s-a strâns ghem în propriul său suflet. Respirația s-a precipitat aproape să se înece în propria respirație. Și respirația poate respira, emoțiile pot avea emoții, inima poate avea la rândul ei o inimă mai micuță... Île simțea bucurie și durere în aceleași proporții. Într-un laborator al emoțiilor și trăirilor totul ar fi explodat, atât de intens resimțea Île reîntoarcerea în sat. Ion era mai detașat, dar surescitarea soției lui îl împingea un pic în groapa sentimentelor amestecate. Nu știa ce o să aducă traiul ăsta la comun... Îi era dor de București și de camera lor mică și înghesuită din Lipsani. Poate cu timpul își vor face o casă numai a lor. Să își dea timp. Timp. Timp.

Împinse ușurel poarta verde, după ce în prealabil trăsese zăvorul mic și îmbătrânit de vreme, ce stătea agățat încă de mama lui poartă. Acesta icnise, împotrivindu-se câteva secunde să lase intrarea liberă "bucureștenilor".

Unde erau câinii, se întrebese Île în șoapta gândului ascuns în altul mai mare și mai îngrijorat. Așa erau gândurile ei, ca niște matrioșe rusești ce se ascund una pe alta sau una pe alta până în punctul în care ultima rămâne expusă și fără de apărare. Un câine răspunse gândului ei cu un lătrat înfundat de undeva de lângă căpița cu fân ce trona impozantă în mijlocul curții din vale. Boieroaica de la sat. Se lăfăia galbenă și parfumată atât cât trebuie, mirosea suav, uscat și foș-nicios a coasă, a trudă, a verdeața ce a fost odată....O porțiță scârțâi încetișor a bun venit un pic surprins, un pic șovăielnic. Pe poteca alunecoasă, arcuită ca un tobogan, ce una curtea verde din deal cu curtea uscată și vidă din vale. Găinile ciuguleau haotic orice fir fragil de iarbă ce cuteza să sfărâme pătura fragilă de pământ. Așa că semințele de iarbă aleseseră să nu se mai ucidă cu bună știință și să crească pitit, șerpuit, pe sub crusta subțire de pământ asemenea unei măsele de minte încăpățanate să crească prin interiorul gingiilor, să le deplaseze în loc să le străpungă.

În întâmpinarea lor venea Adela. Își ștergea mâinile, pe care aruncase apă de ploaie din budana de la colțul casei, de capătul sorțului. Striga agitată "*Neculai!*", ca și cum doar împreună și împărțind surpriza și bucuria cu el se putea bucura cu adevărat. Ca și cum, dacă ar fi trăit bucuria cu toată vâltoarea ei, inima i-ar fi cedat, s-ar fi spart în așchii descompuse de prea multă fericire. Așa că Neculai veni imediat să își susțină soția în fața fericirii. S-au aruncat unii peste alții, cu lacrimi, cu râsete, cu bucurie, cu osteneală, cu oboseală, cu așteptare, cu generozitate și mărinimie. Micuța Maria, strânsă în brațe de toți, părea că imploră străngerile să fie îngăduitoare și să o lase vie și nevătămată.

În vecini se auzeau câini lătrând sau bucurându-se de agitația din curtea Adelei, perdele albe și scrobite se dădeau încetișor la o parte să facă loc privirilor curioase ale celor care se adăposteau pe după ele.

Se uitau unii la ceilalți și nu le venea să creadă. Mâinile Adelei o strângeau pe Île în brațe, chiar și atunci când stăteau linii imobile întinse pe lângă corp sau când se așezau în poală, una peste cealaltă, într-o împreunare calmă ca de rugăciune pe care numai mama și satul știau să o murmure atunci când se întorceau copiii rătăciți de la oraș.

Île se uita zâmbitoare, Ion un pic mai posac, că asta îi era uitătura, dar bucuros. Împingea din când în când fumul aruncat de trabucul lui Neculai cu mâinile, ca nu cumva să se apropie de năsul cărni al fetiței. Ion se uita cu drag la nasul Mariei, nările largi și răsturnate pe jumătate de obraz ale lui erau. Zâmbi apoi nasului lung și ascuțit al lui Île. Îi era tare drag, parcă era coțofană nasul ei, cu nările strâmte și lipite una de alta atunci când mocnea de nervi, sau lărgite un pic atunci când se bucura cu motiv sau fără unul clar în mintea ei.

Seara se lăsa încet și călduță peste întoarcerea lor acasă. Greierii înnebuneau satul și câmpurile cu aceeași melodie frenetică și repetitivă. Se mai lua în gură cu ei câte o broască încăpățanată, dar apoi ceda nervoasă și cădea lată, strangulată de propriul ei tupeu de cântăreață. Greierii câștigau întotdeauna în stridențe, lene și încăpățănarea de a nu muri de foame.

S-au culcat toți trei în fosta cămăruța a lui Île. Mică și strâmtă, albă și mirosind a ierburile de câmp ascunse de Adela prin toate cotloanele. Cu fața spre pădure, Maria a dormit tun între ei doi. A tresărit din când în când, locul era nou și copiii simt schimbarea... și neliniștea unui nou început cu freamăt de incertitudine din cele două inimi ce o țineau cuprinsă bine de tot. Ghicitoarea i-a apărut în vis lui Île. I-a șoptit un descântec pentru fetiță. De liniștire. Île a adormit frământându-l între buze. Tot răul să se ducă departe de sat, de ei, de toți, în pustia pustie de nicăieri.

Ierburile din pernă foșneau, ca și cum ar fi prins viață. Întreaga câmpie și pădurea îi țineau capul lui Ile cufundat în mirosurile de altădată.

Trecuse o eternitate parcă de când nu mai făcuse parte din ele. Doamne, ce mult mi-ați lipsit, le mărturisi ea suficient de încet ca să nu fie auzită de nimeni altcineva.

Se gândi, oare cine suferă mai mult din despărțire? Cei care rămân cu lacrimi în ochi și cu freamăt de mâini și inimi în urma trenului sau cei care pleacă? Desprinderea doare tare, conchise Ile meditația ei nocturnă. Aștepti întotdeauna vești din locul pe care l-ai lăsat în urmă. Cel nou, care te primește, miroase altfel. Un miros străin de toate amintirile tale. La început te surprinde, apoi te bucură noutatea, apoi te sperie singurătatea, apoi te doare dorul, apoi te apasă părerea de rău. Apoi o iei de la capăt. Apoi înveți să trăiești. Ea învățase să trăiască, oare, departe de sat, cu adevărat? O simți pe Maria foșnind lângă ea. Și lipicioasă cu mirosul acela unic de copil mic. De lapte cu caimac.

Cosmin Cociș, Fără titlu, 180 x 210 cm, acrilic pe pânză

Alexandra Firiță (Italia)

Cumințiți de întrebări

Sunt zile fierbinți, măsurate în numere
câte cazuri, câți răniți, câți dispăruți
sau câți în lupta cu timpul.

Sunt zile pline de ceață în care încerci

să vezi linia de demarcație din miezul șoselei

pentru a continua cursa

și e nevoie să calci frânele să tragi pe dreapta

să te supui regulilor de prevenție pentru a lăsa spațiu

Universului să respire.

Sunt zile în care unii se plictisesc de nepăsare

alții de prea multă iubire.

Sunt zile în care inventăm, adaptăm, recuperăm

și încercăm să punem la loc bucățile unui puzzle

pe care l-am rezolvat cândva

dar din prea mult plictis de perfect l-am aruncat la gunoi.

Sunt zile reci în care parcă și Dumnezeu se face că ne-a uitat

ne lasă să îndrăznim a ne îndoi genunchii și a ne ruga.

Și atunci când toate acestea s-au întâmplat

s-au născut ei, cu halatele lor albe fluturând a speranță

și au început să pună ordine în socotitoarea nemiloasă a timpului.

Au venit ei, trimiși de îngeri, să pună comprese pe tâmpla luminii

și să întoarne oxigenul în plămâni Pământului.

Sunt zile în care voi stați acasă cumințiți de întrebări

iară noi, învățăm de la îngeri cum să ne rugăm

pentru sănătatea Lumii.

Tablou cu îngeri și paseri

Copacii au îngerii lor verzi ce se plimbă

prin fluviul de frunze

ochi verzi a mirare au

pietre fluorescente ce țintuiesc cu privirile lor

brațele pe care paserile dorm.

ca un pod cu spinarea arcuită

curcubeul își clatină apele

îngerii înoată în șoaptă mângâiați

de aerul revărsat din plămâni pământului

fluvii de îngeri verzi și fluvii de paseri visând

cerc rotunjit prin împărăția minunii rotocol.

Oamenii au îngerii lor bălai precum coaptele spice în lan

ei le veghează întrebările și clipele.

Păsările au aripi precum îngerii ce ne locuiesc înlăuntrul.

Ah, voi îngeri și voi paseri fulgerate de nașterea luminii

nu-mi tulburați contemplarea ce-mi dansează prin sânge.

Singur

Leonard I. Voicu (Canada)

(fragment)

Soarele urcase printre norii albi, vaporoși, apropiindu-se de amiază. Cu ochii întredeschiși, Radu recapitulă ziua de ieri și noaptea trecută. Își aduse aminte de Jade. Lent, se întoarse și o zări. Dormea.

Privind-o îndelung, ca pe un obiect al dorinței sublime, îi admiră chipul, zâmbi satisfăcut, apoi oftă, invadat de șuvoiul unor gânduri contrare, precum se întrepătrund și se luptă nuanțele, culorile și foșnetele toamnei cu ultimele zile de vară, care obosite, cu puterea pierdută, cedază inevitabil în această confruntare. Cu o mișcare lentă își potrivi mâinile sub cap. O viață de huzur nu cunoscuse niciodată, însă acum, în mod ciudat, simțea că avea tot ce-i trebuie, precum un agricultor înaintea secerișului pentru care recolta se anunță îmbelșugată, iar necazurile și grijile se află undeva departe, rămase de mult timp în urmă și uitate. Cuvertura îi acoperea jumătatea de jos și îi lăsa bustul descoperit. Nu îi era frig și chiar se imagină pentru câteva momente pe plajele însorite cu nisip alb și ape cristaline ale unei insule din marea Caraibelor. Dar nu singur, ci cu ea alături. Jade era ghemuită, așezată pe umărul stâng, cu fața spre el și învelită complet. I se zăreau doar mâinile ce țineau strâns cuvertura, de parcă n-ar fi dorit sub niciun motiv să i se vadă goliciunea și capul acoperit cu părul său lung cu bucle, de parcă ar fi fost valurile tremurânde ale unei ape repezi curgătoare.

„Ce să fac?“, se întrebă nehotărât. Iarăși nehotărât, după cum fusese toată viața. Ezitări repetitive ce l-au dus de fiecare dată spre acea letargie asemănătoare neantului, spre acel destin pe care îl detesta, întrebându-se neconținut cu ce-a greșit, considerându-se o victimă neînțeleasă și cu siguranță fără nicio răspundere, asemenea unei frunze purtate de vânt, în toate direcțiile, zadarnic, inutil. Fără un țel precis și fără folos.

Se întristă și se întoarse cu spatele către Jade, de parcă ar fi dorit să o ștergă și pe ea de pe fața pământului. Cu siguranță, din realitatea momentului. Femeia de lângă el devenise o pedeapsă, dovada condamnării lui veșnice spre neîmplinire, sursă de frustrare și de neputință. Da! Neputință. Această slăbiciune nefirească, care s-a legat de el toată viața, precum o iederă de o casă veche, pentru a nu o mai părăsi niciodată, ci a putrezi împreună cu ea, a se fărâmița împreună și a se cufunda în deșertăciune.

„Contradicții și iar contradicții. Bucurie, tristețe, mai ales tristețe. Astfel este făcută viața oamenilor de mii de ani. Dintotdeauna“, se consola oarecum, încercând să-și mute gândurile către orizonturi mai optimiste. Dar care?

Jade inspiră adânc și își schimbă poziția. „Se trezește!“, își spuse, rămânând nemișcat pentru a prelungi acel moment între vis și realitate ce totuși constituia clipa prezentă și pe care în sine a dorea s-o prelungească la infinit.

„Dormi?“, se gândi să-l întrebe Jade, dar renunță. Știa că era treaz. Nu-i plăcu poziția lui, cu spatele către ea, dar schimbă aceasta într-o oportunitate. Se apropie și, cu gesturi lente, dar sigure, își puse buzele carnoase pe ceafa lui și începu să-l sărute. La început mai delicat, precum atingerea petalelor unei flori, iar apoi mai apăsat. Radu nu mișcă, nu spuse nimic, dar Jade nu avea nevoie de confirmări. Știa cu convingere ce are de făcut. Instinctele au condus-o de fiecare dată fără greș și se încredința complet lor, precum se lasă ghidate animalele savanelor, necunoscând frica și nici șovăiala. Asemenea unui sculptor care a pornit actul creației și trebuie să continue pentru a ajunge la un sfârșit ce se va concretiza printr-un rezultat măreț, coborî depunând sărut după sărut, între omoplați, pe coaste și spre mijloc. Fiecare atingere deveni și mai pasională. Radu se lăsa cuprins de acest joc, uitând orice preocupare tristă. N-ar fi schimbat pentru nimic în lume acele momente în

care tot universul său era plin de senzații pe care le căutase neîncetat de mult timp. Nimic material, nicio sumă de bani nu le-ar fi putut înlocui, nimic nu era mai important pentru el. Acest amalgam de emoții ce amestecă iubirea cu senzualitatea era hrana sa cea mai prețioasă, hrana de care avea nevoie. Jade reveni către gâtul lui și, cu toată nerușinarea de care era capabilă, începu să-i lingă, apoi să-i sugă urechea. Limba ei pătrundea în cele mai mici cotloane ale pavilionului auricular plescând, mângâind, dar mai ales, stârnind o puternică dorință. Radu se întoarse către ea cu o mișcare rapidă, o cuprinse în brațe și o strânse puternic. Gurile lor s-au împreunat cu însetare, aproape violent. S-au iubit cu mișcări bruște, animalice, iar ei i-a plăcut. Fără să știe de ce, poate doar din cauza puternicei descărcări energetice, Radu porni într-un râs eliberator și eclatant. Jade râse și ea fără un motiv precis în afară de râsul lui molipsitor. Se priveau și erau fericiți.

- Ieri am întâlnit un bărbat trecut de cincizeci de ani, iar azi am lângă mine un tânăr de treizeci.

- Tu mă faci să fiu așa, surâse Radu, tu m-ai schimbat. Ți-e foame?

- Îhî!

- La mine nu este Ritz, dar găsim ceva. Merge o omletă?

- Super!

Radu se ridică din pat și deschise ușa frigiderului, sperând să găsească ceva care să-i stimuleze avântul culinar, dorind să pregătească mai mult decât o simplă amestecătură de ouă și sare, eventual piper. O rămășiță de jambon, două roșii și o jumătate de ceapă uitată în sertarul legumelor, precum și o bucată de brânză Feta grecească, produsă în Ontario, îl făcură să se considere norocos.

Apartamentul lui avea o singură încăpere. O încăpere care servea de salon, dormitor, bucătărie și sufragerie. Numai baia era separat și balconul, care oricum nu depășea trei metri lungime și doi lățime. Suficient să-și pună rufele la uscat vara și la congelat iarna. Ușa de la intrare era ascunsă după o perdea sărăcăcioasă, spânzurată de o sfoară ieftină. Perdeaua avea o culoare dubioasă, probabil maro, având și funcția de cortină, pentru a ascunde încălțăminte de lângă ușă. Pereții erau vopsiți alb-cenușiu, iar cel dinspre intrare mai purta rămășițele unei foste tapițerii ce relua desenul unui motiv banal, într-un mod nu prea aliniat. Se vedea că a fost pusă de un neîndemânatic. O oglindă scorojită cu un cadru de plastic vopsit auriu, ciobit și o fotografie dintr-un peisaj de vară, provenind dintr-o zonă de pădure necunoscută, completau decorația pereților. Planșeul era de lemn. Un vechi parchet, pătat ici și colo, ce avea o nevoie stringentă să fie rașchetat și lustruit. Frigiderul și aragazul electric erau două vechituri, primite gratuit de la proprietar când închiriasse garsoniera. Patul, o masă cu patru scaune și alta ce folosea drept birou, pusă aproape de fereastră, pe care se afla ecranul computerului și claviatura, ascunsă sub multe hârtii în dezordine, erau tot mobilierul său. Două nișe apropiate una de alta, plasate între frigider și ușa de la baie, erau dulapul de haine și camera. Totul, luminat de un singur bec fluorescent. Pentru economie.

Jade deschise ușa de la baie și întrebă:

- Ai șampon?

- Ia săpunul de lângă chiuvetă.

- Merci! Super!

În câteva minute omleta era pregătită, mirosul de ceapă prăjită și jambon încins se răspândise cu ușurință în încăpere. Radu luă la repezeală două farfurii desperecheate, dar curate, tacâmuri, șervețele, și așeză masa.

După câteva minute Jade apărură foarte binedispusă, purtând doar un prosop, cu care își legase părul într-un fel de turban înalt. Zâmbetul său larg luminează încăperea. Se lipi languroasă de Radu și îl sărută lung.

- Îmi place cuibul tău! Ce-ai pregătit? Oh... ador omletele cu jambon! Ador și ceapa!

- Ia loc, ești servită! Avem și brânză!

- Ce brânză e asta? N-o cunosc!

- Tipul cel mai vechi posibil de brânză. Cel pe care îl fac ciobanii la stână de mii de ani. Gustă! E bună cu roșii și ulei de măsline. N-am ulei, dar merge și așa.

Jade gustă curioasă, apoi mănâcă toată porția cu poftă, la repezeală, fără mofturi. Radu prefera să privească mișcarea ritmică a sânilor ei fermi, nu foarte mari, dar cu sfârcuri lungi, îndreptate spre el.

- Ești bun bucătar! Ești bun la pat. Corespunzi! Bani ai?

Lucian Călin (Franța)

Sunete

Câteodată
când te furișezi în câte-o carantină
pentru că ai citit tot ce aveai prin bibliotecă

ai citit toate revistele, facturile
rețetele pentru cozonaci
chiar și instrucțiunile de folosință
ale aparatelor electrice de prin casă
începi să citești gânduri
înveți să te citești pe tine.

Azi
spre exemplu
mă întrebam ce ar fi
dacă aș fi un sunet?
Oare ce sunet aș fi?!
Aș fi unda unei farfurii sparte
sau chemarea unui pescăruș?
Dacă mi s-ar permite să aleg
aș vrea să fiu o notă muzicală

un do, de exemplu.
Să îmi petrec timpul pe un portativ
într-o simfonie
printre celelalte note
unele mai grăbite
altele, din contră, liniștite
așa cum sunt oamenii
grăbiți, nervoși, încrunțați
calmi, liniștiți, ca o primăvară.

Oare sunetele
atunci când sunt în carantină
și-ar dori să fie oameni?!
Mă întreb
dacă nu ar exista un compozitor
un dirijor, vioara-ntâi și orchestra
ar mai conta ce fel de sunete sunt sunetele?

Sunetele sunt ca oamenii
unii sparg lemne, alții recită poeme,
iar alții se nasc doar ca să moară
la fel ca țipătul pescărușilor
și dacă nu ar exista un poet
un actor și un public care să asculte versurile
acestea nu ar exista
chiar dacă ele ar fi scrise din întâmplare
de vânt, de anotimpuri, de mare
de albastru, apus, noapte.
Noapte bună!

O pereche de ochi albaștri

Florina Turugă (Belgia)

- *Bă, eu sunt nebună bă, ați auzit? Sunt nebună și aici sunteți pe teritoriul meu!*

Se schimbase tura pe secția de post-operator și așa simțise asistenta să-și facă intrarea. Eu eram îngrozită. Deși patul meu era pe la mijlocul camerei, flăcările aruncate pe nări de femeia asta în halat ajungeau până la patul meu și-mi ridicau părul de pe mâini. Așa, la orizontală cum stăteam, cu ochii privind la perfuzia de sânge care-mi fusese pusă, mă simțeam cel mai vulnerabil om de pe planetă. Nu era nimeni cunoscut cu mine în acel salon blestemat, pentru că abia ieșisem dintr-o operație grea. Niciun chip familiar și, pe deasupra, mai eram și complet imobilizată.

Cu o mână în perfuzii și cealaltă proaspăt aranjată de doctori, încercam cu greu să-mi stăpânesc frica și anxietatea. Tonul tăios al asistentei, cuvintele total nepotrivite pentru domeniul sensibil în care lucra, înfățișarea ei de leu turbat în căutare de carne proaspătă și de sânge mă făceau să-mi înghețe sângele din vene. Aveam numai 20 de ani și ceva. “Gata!” mi-am spus într-un târziu, “nu voi mai privi la perfuzia aia”. Vederea sângelui mă speriașe dintotdeauna, deși toleranța mea la durere era destul de mare. Știam că acum, mai mult decât oricând, trebuie să fiu tare, să nu-mi pierd mințile. Pierdusem destule, dar mintea... pe ea trebuia s-o protejez. Cu orice preț. Asta era tot ce mă interesa și cu gândul ăsta mă luptasem pe toată perioada mea de spitalizare.

Asistenta se plimba de colo-colo pentru a le da colegilor mei de salon tratamentul. Eu evitam să o privesc. Încercam să țin ochii închiși, poate-poate voi adormi.

- *Draga mea, cum ești? Hai să te mângâi puțin și o să vezi că va trece, îți vei reveni și totul va fi bine, se auzi o voce blândă.*

Vrând să văd de unde vine vocea asta calmă și dulce, mi-am deschis ochii. Incredibil, dar era aceeași femeie ce urla mai devreme că e nebună. Aceeași care părea scăpată dintr-un spital de boli nervoase, acum era blândă și calmă. Și era așa pentru că exact lângă biroul ei era patul unei paciente tinere care, se pare, era protejată ei. Și ei îi vorbea mereu calm, cu toată răbdarea din lume. Cu restul pacienților însă, fie ei tineri sau vârstnici, femeia era furibundă.

M-am mai relaxat puțin, deși efectul anesteziei începea să treacă și mâna proaspăt operată mă durea din ce în ce mai tare. Mă temeam, cum o făcusem și în alte dăți, să cer vreun calmant. Mă săturasem atât de tare de privirile disprețuitoare ale asistentei, șefă pe moșia ei, încât preferam să tac și să îndur. Poate că nu eram singura care proceda așa. Voi scăpa eu și de data asta, îmi ziceam. Dar durerilor nu le păsa de ce voiam eu și nu mă slăbeau deloc. Abia mă mai abțineam să nu plâng. Cu o zi înainte suferisem o operație grea, acum a doua, primeam și sânge pentru prima oară de când fusem internată și durerile erau departe de a se termina. Am închis iar ochii.

S-a auzit ușa, iar două asistente și un bărbat au pășit în salon. Toți trei s-au îndreptat exact spre patul meu. Fără să zică nimic sau să mă întrebe ceva, una dintre femei mi-a luat brațul care era conectat la perfuzii și a început să-mi caute venele. Cu ochii mari, le-am privit întrebător, dar n-am primit răspuns. Asistentele nu simțeau nevoia să se justifice în vreun fel pentru ce fac sau să-mi explice de ce îmi caută venele.

- *De unde-i luăm? se auzi într-un târziu.*

proză de Florina Turugă

- *Păi, de la mână nu prea merge. Uite, aia e cam subțire și o să se spargă dacă o forțăm.*

Apoi se făcu liniște. Trei perechi de ochi erau ațintite spre chipul meu tânăr și răvășit. Iar eu... eu mă simțeam precum o căprioară înconjurată de lei. Nu îndrăzneam să le spun nimic. Îmi era imposibil să înțeleg de ce trebuie să mi se ia sânge după ce abia am ieșit dintr-o operație și în timp ce eram conectată la o perfuzie... tot cu sânge. Anxietatea mea își atinsese apogeul.

Și atunci am făcut ce făceam de câte ori eram în pericol. Am început să mă rog. Atât îmi mai rămăsese, să mă rog. Pentru o clipă am închis iar ochii. Când i-am redeschis, cele trei halate albe tot acolo erau. Sperasem în zadar că e doar un coșmar și urmează să mă trezesc din clipă în clipă.

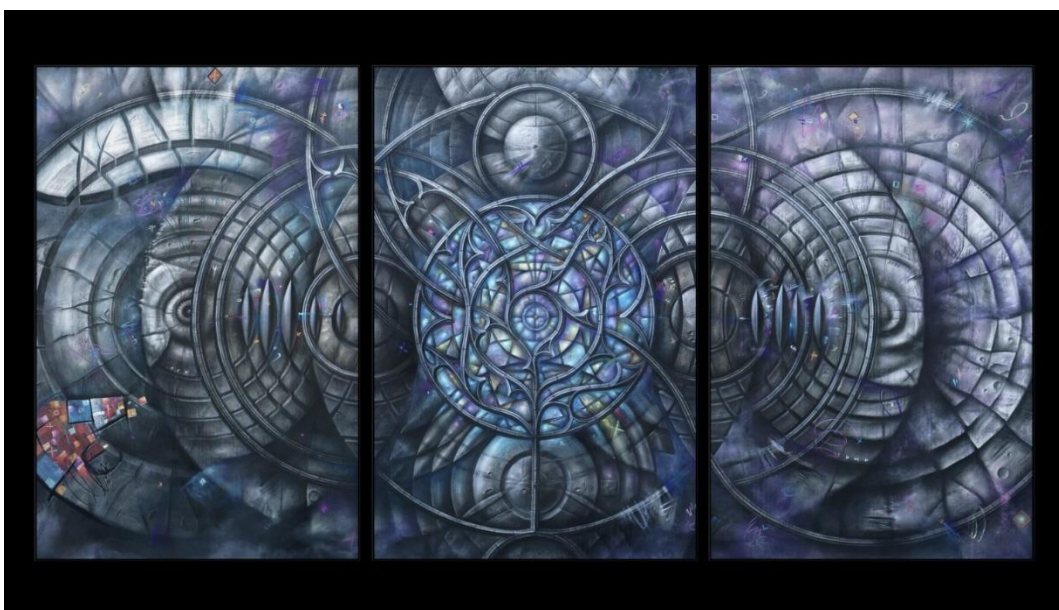
- Să-i facem un cateter în gât și-i luăm de acolo, se auzi și vocea bărbatului care fusese tăcut până atunci.

Când am auzit cuvântul cateter, nu m-am putut gândi decât la o gaură... o gaură în gâtul meu. Acela a fost momentul când am simțit că mă ia amețeala și înnnebunesc de spaimă. Eram a lor, făceau ce voiau cu mine și nimeni nu putea să mă scape. De data asta, chiar că am înțeles cum de n-au găsit venele. N-aveau cum, pentru că tot sângele meu până la ultima picătură înghețase cu totul în vene. Se speriasse bietul de el mai tare decât proprietara lui și se camuflase cât de bine putuse. Eram așa de traumatizată că nu mai eram sigură nici dacă-mi mai bate inima.

- Lăsați-mă pe mine, se auzi o a patra voce, tot în halat. Aproape leșinată de spaimă, mi-am găsit puterea să privesc zona de unde se auzise sunetul. În fața mea era o femeie, o față cunoscută, dar eu nu simțisem când a intrat pe ușă. I-am recunoscut imediat ochii aceia albaștri, ca de înger. Femeia asta înaltă, brunetă cu ochii ireal de frumoși, care mă veghease în operații și-mi umezise buzele, era acum lângă patul meu. Era doctorița anestezistă din sala de operații. În prezența ei m-am liniștit de-ndată, așa cum se liniștește un bebeluș înfometat când e pus la sânul mamei.

- O să mă uit sus, la încheietură, și-i iau de acolo. Nimeni nu îndrăzni s-o contrazică. Și ochii aceia albaștri au dat apoi cu delicatețe cearceaful la o parte, au privit puțin încheietura piciorului meu și mi-au zâmbit. La vederea aceluia zâmbet cald, sângele ce înghețase în venele mele de spaimă s-a dezghețat brusc și a permis să curgă atât cât a trebuit în mica eprubetă. Întepătura acului a fost insesizabilă aproape. S-a terminat totul, iar halatele albe au plecat. Doar doctorița anestezistă a mai rămas puțin să-mi mângâie creștetul blond.

Pentru un timp, liniștea mult dorită s-a așezat cu delicatețe pe sufletul meu. În sfârșit. Se pare că rugăciunile mi-au fost ascultate și Dumnezeu mi-a trimis special un înger pentru a rezolva ce nu putuseră oamenii să rezolve. Perechea aia de ochi albaștri mi s-a întipărit atunci în suflet. Ei îi voi fi veșnic recunoscătoare pentru că m-a tratat ca pe un om și nu ca pe un număr.

Cosmin Cociș, *Sursa*, cărbune pe hârtie, 3 x 150 - 100 cm

Nușa Chibici - Casa de Inés –

Adrian Grauenfels (Israel)

Noapte de noiembrie 2000, în autogara din Valencia: un geamantan, o sticlă cu apă și 25 \$ în buzunar. Plecasem din România lăsând în urmă faliment financiar și familia dezbinată. Se prefigura riscul de a dormi în stradă, într-un oraș necunoscut, și imposibilitatea de a comunica. În ultimele momente, înainte de închiderea autogării, am auzit vorbind românește într-una din cabinele telefonice; așa a început o întreagă aventură: cerând adăpost pentru o noapte unui necunoscut, am intrat într-un cuib de hoți. Povestirea pe care o veți citi se bazează pe fapte reale.

*Nușa Chibici **

Întâmplări din viața unui emigrant - Vol.I

Puțin înainte de pandemia generală, o scriitoare se apleacă cu duioșie și multă simțire asupra avatarului imigranților români din Spania. Chiar din primele rânduri ale lecturii autoarea ne uimește prin calitatea, prospețimea și delicatețea descrierilor sale, cu care ne putem delecta chiar de la sosirea în gara Madrid, într-un viitor incert, plin de întrebări și griji. Iată o sosire remarcabilă într-un oraș îmbibat de monumente, cultură și de spaniolă, o limbă latină care este repede învățată de protagoniștii romanului: "Gara din Madrid pare un orașel improvizat, cu terase, magazine, scări rulante și, ca o atracție absolut inedită, o grădină botanică în miniatură, cu plante tropicale și un lac cu broaște țestoase, chiar la intrare. Nu aș putea spune de câte ori m-am pierdut pe aleile înguste, ca într-o expediție imaginară, de fiecare dată diferită, într-un peisaj identic, sau de câte ori aș fi putut pierde trenul din cauza unei broaște țestoase care mă dusese pe cărări îndepărtate doar privind-o. Ca să nu mai amintesc de scările rulante pe care m-am plimbat de câteva ori în aceeași zi, în direcții diferite, fără să ajung pe peron... Ar trebui puse indicatoare pentru vizători, m-am gândit, chiar dacă ar părea ridicol într-o lume care a încetat să mai viseze".

Narațiunea urmărește destine, povestea hoților în țara cea nouă și toleranță. Autoarea ne delectează cu fragmente lirice, cu incursiuni prin amintirile din viața petrecută în București, care se finalizează în poezie:

Nușa Chibici

Casa de Inés

Întâmplări din viața unui emigrant

prezentare carte de Adrian Grauenfels

"Când locuiam în casa mea de la etajul șapte, într-un cartier rău famat din Bucureștiul anilor optzeci, îmi plăcea să îmi aprind țigara, seara târziu, să privesc în apartamentele luminate de vis-a-vis și să intru, inoportun și fără scrupule, în intimitatea vieții celorlalți; părea că se derulează un film absurd, surdo-mut, ca la începuturile cinematografeiei, când gesturile spuneau totul, în edificiul *închisorilor cu celule reci*, gri și identice, care erau noile blocuri muncitorești.

Ziua, când nu aveam ore, de obicei miercuri, îmi plăcea să privesc cum se jucau copiii în parcul din fața blocului nostru, parc fără flori, fără iarbă, cu leagănele rupte și cu pomii abia plantați, pentru că era un parc nou, într-un cartier nou și cu mulți copii mici. Poate că de atunci mi-a rămas în subconștient acest ritual al țigării, fumate fără stres, cu mintea în alb și care acum, pe fondul unei liniști interioare care m-a cuprins fără motiv, a căpătat formă poetică:

Stau uneori
 Și îmi fumez țigara,
 Seara târziu
 Și nici nu știu:
 Mă-nalț spre înălțimi, pe fum
 Sau cad în drum, făcută scrum?
 Cu mucul de țigară stins
 Și-ncet, de lună nins.

Plină de recurențe, dialoguri lungi, amintiri și plonjări înapoi în prezent, cu multe inserții în spaniolă, care justifică învățarea limbii, realizăm că avem în față o carte deosebită, cu oameni care își asumă riscurile emigrării, ale supraviețuirii și al spiritului care nu se dă bătut. O lectură rară, ieșită din comun pe care o recomand cu căldură. Exact așa cum declară Nușa Chibici în prolog:

"Casa de Inés" este o invitație generoasă de a intra în propria noastră casă, împreună, în acest spațiu comun, unde toate diferențele dispar și eu devin tu-el-ee, punctul acela de convergență a tot și toate, când bucuria, durerea, speranțele celorlalți sunt, de fapt, ale noastre, ale tuturor, ca ființe umane, unde nimic nu ne separă, ci, pur și simplu, totul ne unește.

***Nușa Chibici** (n. 1959) poet, prozator, reporter și fotoreporter român din Spania, și-a revelat târziu creația literară, după începuturi sporadice, în anii '80, când i-au apărut doar câteva grupaje de poeme în "Luceafărul" și "România Literară". Abia recent ea s-a putut afirma ca scriitor, publicând în mai multe reviste literare "pe hârtie", (între care "Viața de pretutindeni") și, mai ales, în revistele ARP, edițiile on-line („Luceafărul Românesc”, ”Tânărul Scriitor”, „Ecol”), care au impus-o cu adevărat ca autor de literatură. Stabilită în Spania de mai mulți ani, coordonează revista culturală on-line "Letras Rumanas" și este, de asemenea, și redactor "Intermundus Media" pentru Spania și Peninsula Iberică. „Livada cu dragoste” este debutul ei editorial, care va fi urmat de un roman social, "Casa de Inés" (cel dintâi roman al "românilor plecați în bejenie") și de o culegere de însemnări și proză scurtă.

Elena Ariton Iliuță (Canada)

Zbor

Zburam înalt
 albastru
 pe o aripă
 albă
 cu viteza
 așteptărilor mele
 spre zări diafane
 păsări de tot felul
 îmi întretăiau zarea.
 dedesubt
 o perdea de nori
 ascundea văi abrupte și munți înalți
 un vânt ascuțit îmi
 șuiera prin
 vis
 iar eu
 zburam înalt
 contra curentului
 peste necazurile lumii
 zburam măiastră
 aripă albă
 cu viteza iubirii
 catapultată
 spre soare

Cosmin Cociș, Fără titlu, tehnică mixtă pe pânză, 50 x 70 cm

Julklapp¹

- Tragicomedie în două acte –

Gabriela Căluțiu-Sonnenberg
(Benissa, Spania)

PERSONAJELE

Șase doamne bine, în floarea vârstei incerte (neprecizat):

Bobocel: mignonă, îmbrăcată în stil școlăresc, cam țeapănă. Cu părul scurt.

Țuți: mai înfiptă, cu forme pronunțat feminine, grăsulie. Poartă cizme, ciorapi, fustă.

Amfitrioana Suzi: blondă cu cârlionți, spirituală, dezinvoltă.

Mimi: brunetă cu breton, slabă și sexy, un pic în stil „gothic” (mult negru).

Mami: blondă cu părul lins, sexy în stil îngeraș pufos

Pisi: o alintată „mâțâită”

Cei doi tineri:

Patrik: cam la 25 de ani, băiat frumuseț, cu fizic armonios și comportament decent, reținut.

Magda: fiica amfitrioanei, adolescentă, cu părul strâns în coadă de cal, fardată normal (nu așa de stridentă ca Doamnele)

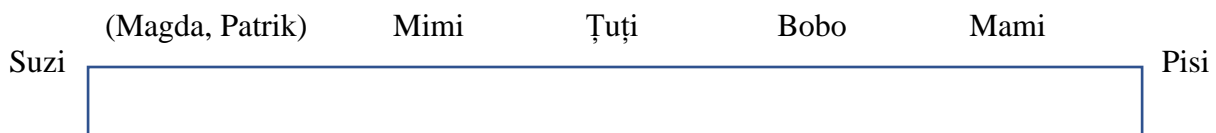
Doi refugiați, unul adult și altul adolescent, amândoi bruneți. Sunt îmbrăcați în blugi uzați, tricou din material sintetic, cu slogan occidental pe piept (adidas, puma sau vreo echipă de fotbal) și pufoaice scurte, din fâș matlasat, lucios, în culori stridente. Fiecare cu câte un rucsac și un telefon mobil în mână.

Un polițist chipeș.

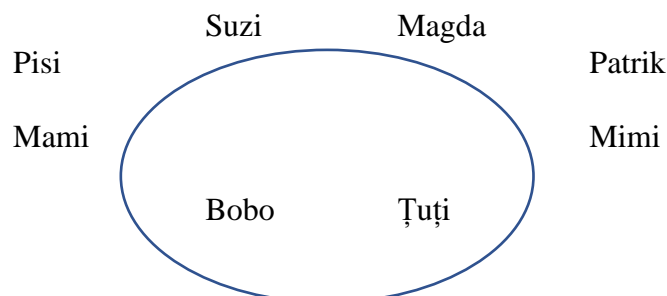
JULKLAPP

Așezarea personajelor la masă

- pe timp de pandemie:

- sau, în normalitate:

¹ Se citește în suedeză cu pauză la mijloc, ca două cuvinte: primul sună ca numele Jules din franceză iar al doilea ca un clapp cu accent la sfârșit (jül clap)

PARTEA ÎNTÂI

O cameră de zi, încăpătoare, cu geamuri mari, drapate de perdele grele. Mobilier din lemn masiv, în stil elegant și un cămin în care „arde” un foc artificial, electric, lângă o canapea cu perne multe. O lustră elegantă, deasupra mesei mari din mijloc. Masa, cu scaune confortabile, este aranjată pentru șase persoane, având mici platforme în mijloc, pentru ținut mâncarea caldă (după moda restaurantelor chinezești). Se văd sticle, tacâmuri și pahare, boluri cu nuci, sărățele etc.... Într-o frapieră cu picior, vin la rece.

În fundal se vede o ușa batantă, care duce spre bucătăria din care, la răstimpuri, se aude zgomot de vase și cratițe.

În stânga și în dreapta scenei sunt două încăperi mai mici, vizibile spectatorilor, dar ferite de ochii celor din sufragerie prin folosirea unor paravane și pereți falși. Cea din stânga este antreul, cea din dreapta este holul care duce spre (probabila) baie. Intrarea personajelor se face prin ușa din lateral stânga (antreu).

În antreu, un cuier și o măsuță cu trei pachete ambalate în hârtie colorată, legate cu funde asortate. Pe măsură ce intră în scenă, fiecare doamnă lasă acolo câte un pachet frumos împachetat, gen cadou și își agață hainele în cuier (sau le iau cu ele și le atarnă împreună cu geanta de spătarele scaunelor).

Se aprinde lumina în timp ce Tuți și Bobocel se așează la masă. Bobocel face o moacă plictisită.

Tuți: Șezi blând lângă mine, Bobocel. Lasă mutrele, că tot să ne plictisim împreună.

Bobocel (se așază în stânga ei): Poate tu te plictisești, Tuți dragă, dar eu mă enervez teribil și mă-ntreb de fiecare dată ce caut aici. Mă-nfurie poveștile astea goale! Parcă-am fi o ceată de găște. Mai bine mi-aș tricota un pulovăr acasă, decât să mă dau pe brazdă aici și să umblu apoi cu ochii cât cepele, injectați...

Tuți: Vorbește mai încet, să nu ne-audă! Hai, nu exagera! Odată la două luni poți și tu să te dai în stambă. Ia-o sportiv: cu *fetili* ai un circ pe gratis! Nu moare nimeni din atâta, Madam filosof!

Bobocel : Filolog, nu filosof! Ce dacă am studii? Sau vrei să mă și scuz pentru asta? Nu mi-e rușine deloc. Noroc că nu sunt doctor de ăla care „tratează” oamenii. Nu de alta, dar aici chiar c-aș avea mult de lucru...

Tuți: Iar începi? Da' cu calu' ce-ai avut? Nici pe mine nu mă mai placi? Hai să ne împăcăm.

Bobocel : Tu Tuți, vorbeam la general. Fetele sunt OK, separat, dar la grămadă... Of! Da' vorba ta, nu moare nimeni... Apropo de murit, zi-mi cum a fost cu vecinul tău alaltăieri. Am auzit că s-a prăpădit așa, din senin.

Tuți: Eh, și el, ca omul. O viață avem! A făcut infarct, săracul. Au venit cu salvarea, l-au reanimat... Degeaba. Așa i-a fost scris.

Bobocel : Și tu?

Tuți: Io ce? Doar nu crezi că dacă sunt naturopat mă pricep la de-astea. Am stat cu vecina în bucătărie și i-am făcut un ceai calmant. Ce dracu' era să fac?

Bobocel : N-am idee. Mi se face pielea găinii.

Tuți: Stai că n-am terminat. Au venit ăia de la morgă, l-au pus în mașina pompelor funebre și-apoi au întreat-o pe nevastă-sa dacă vrea să-și ia rămas bun.

Bobocel : Și, vrea, adică a vrut?

Tuți: A vruuut... Cam buimăcită, ce-i drept, că i s-au adresat cu „doamna văduvă”, de s-a-nverzit săraca...

Stai să-ți zic. Aveau patru sertare. Toate ocupate. Cu răpoși. Mai întâi au scos unul greșit. După aia l-au tras mai în față pe-al nostru. Glissando...

Bobocel : Fugi fată, faci mișto de mine!

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Țuți:** Ba bine că nu. Vecina a înghițit în sec, s-a-ntors pe călcâie și le-a zis băieților: “Bag seama că aveți dever bun astăzi. O fi vreo zi propice...”
- Bobocel :** Glumeeeești. Nu cred. E tare! Ca indianul, când se satură de viață: „o zi bună de ieșit din veșnicele plaiuri, ia să-nterup monotonia!” N-am cuvinte, soro...
- Țuți (îi întinde paharul de șampanie):**
Hai noroc, că nu se știe!
- Bobocel :** Corect, că bine zici. Vivat! ‘Trăiești Madam!
(ridică paharul și ciocnesc, zâmbindu-și conspirativ)
- Între timp, Mimi și Mami intră pe ușă. Mimi, cu cercuri negre pe la ochi, în stil „smoky eyes”, poartă o geacă de piele și zorzoane din metal masiv, după moda motocicliștilor.*
- Mimi (pe ton scăzut, ca o încheiere de discuție):** Corect, că bine zici.
(Apoi se îndreaptă cu brațele larg deschise spre amfitrioana Suzi, care le vine în întâmpinare, din bucătărie.)
- Amândouă o salută, la unison:** Vivat! ‘Trăiești, Madam! Hai noroc, că nu se știe!
(Îmbrățișări, toată lumea se salută cu toată lumea, pupat din buze țuguiate, schimb paralel de amabilități):
- Suzi (către Mimi, în timp ce-i pipăie cu vădită admirație geaca de piele, cu franjuri):** N-am cuvinte, soro!
- Mimi (îi prezintă geaca în manieră de fotomodel, învârtindu-se pe călcâie):**
Cam scumpă, dar, când am văzut-o expusă, mi-am zis, ca indianul când se satură de viață: “o zi bună de ieșit din veșnicele plaiuri, ia să-nterup monotonia!”
- Țuți (o pupă pe Mimi, pipăindu-i geaca):**
E tare!
- Mimi:** Uite sticla de rom *Cachaça*. (îi dă lui Suzi în primire o sticlă). Și paiete de băut.
- Mami:** Și de la mine două kile de limete, din pomul propriu.
- Suzi (către nou-venite):** Mersi dragilor! Tu Mami, limetele se coc acum, în ianuarie?
- Mami:** Normal. Ca toate citricele, între octombrie și aprilie. Cum s-ar zice, numai bune acum, în floarea pargului.
- Suzi:** Nu mă obișnuiesc nicicum cu stilul ăsta mediteranean. Pe-aici toate-s pe dos. Ce lume! La amiază se-nchid magazinele, iarna se culege recolta, vara se face schi...
- Mimi:** ...pe apă, Suzi, pe apă! Las’ că le-nveți tu cu timpul. Ia zi Mami, la tine, lângă plajă, ochi în ochi cu marea, în afară de pomi, mai culegi și alte poame de pe la țarm? Am citit în ziar că fix pe plaja voastră au tras la mal barca aia abandonată în pripă, plină ochi cu baloturi cu „iarbă”.
- Mami:** Pușchea pe limba ta, fato! Unde te gândești? Eu sunt femeie serioasă, nu umblu cu droguri. N-am eu treabă cu astea. Nici n-am băgat de seamă când i-au vânat pe contrabandiștii ăia de la echipa de șoc. I-o fi pândit de prin ascunzători. De contrabandiști mă țin departe. Nu vreau să am de-a face cu ei. Bine că i-au închis. În schimb, nu știu ce-aș face dacă-ar veni vreo barcă plină cu refugiați peste mare. Săracii oameni...
- Mimi:** Nicio șansă, n-ai frică. Ția se duc mai încolo, spre insule. Noi suntem prea departe pentru cojile lor de nucă. Că numai bărci nu sunt alea. În schimb, fărtații din cartel au ambarcațiuni super-rapide, cu totul alt calibru.
- Suzi:** Cum ziceam, altă lume... Hai mai bine așezați-vă la masă!

Țuți o ia pe Mimi de braț și o ghidează spre locul liber din dreapta ei. Bobocel o ia în primire pe Mami și-o întoarce spre ea, pe scaunul din stânga ei, vorbindu-i afectat, pe o temă oarecare.

Țuți: Glumești... Nu cred!

Mami, în trecere pe lângă Mimi se preface exagerat de excitată la atingerea gecii.

Mami: Mi se face pielea găinii. (Apoi se așază la masă în stânga lui Bobocel)

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Bobocel (către Mami, în timp ce se uită dezaprobator la geaca de piele a lui Mimi):

Exagerezi. Nu moare nimeni din asta.

Mami (se strâmbă la ea și îi scoate limba):

Șezi blând lângă mine, Bobocel. Lasă mutrele, că tot să ne plictisim împreună...

Bobocel: Mai bine mi-aș tricota un pulover, decât să mă dau pe brazdă aici și să umblu apoi cu ochii injectați, cât cepele...

(de data asta critica e la adresa gecii lui Mimi, căreia îi aruncă priviri vrăjmașe, schițând din vârful degetului cercuri imaginare în jurul ochilor, aluzie la „smokey eyes”)

Suzi (împăciuitoare, o ia după umeri):

Gata *FE-TI-LIIII!* Parcă-am fi o ceată de găște. Hai să ne-mpăcăm. Șădeți blânde.

Mimi, m-ajută cu Caipirinha? Că eu nu știu s-o fac.

Mimi: Vine fata! Unde-i gheața? Ai scos-o de la congelator? Îmi trebuie doar un bol mare, un șervet de bucătărie și un ciocan. Hai că vin cu tine. *(dispar împreună în bucătărie)*

Se-aude zgomot din bucătărie.

Mimi: N-ai un satâr mai mare? ... Da' zahăr nerafinat? ...

Între timp, Pisi intră în casă. Depune pachetul regulamentar pe masa de după paravan și-și dă jos paltonul. Apoi vine spre masă, salutând. Pupături. Suzi îi iese în întâmpinare, cu șorțul pus peste toaleta de seară. Pisi îi dă în primire un plic.

Pisi (către amfitrioană): Iaca bănuții de la noi. Pentru că ne răsfeți la tine acasă, iubire!

Apoi se așază la masă. Ordinea așezării la masă este, de la dreapta spre stânga: Pisi, Mami, Bobocel, Tuți, Mimi.

Suzi: Mersi, dragile mele!

Mimi (scoate capul din bucătărie, cu ciocanul în mână): Ce planuri ai cu banii?

Amfitrioana: Îmi cumpăr baterii de vibrator, că nu l-am pus în funcțiune de mult. *Râde, făcând cu ochiul.*

Pisi: Fooooac! *(pronunțat ca un fel de combinație între fuck din engleză și foc din română).*

Suzi: Vă previn că răsfățul de astăzi nu-i la marea artă culinară. Am luat meniuri chinezești, de-alea de încălzit la microunde. Pentru toate gusturile. Sper că nu-i supărare *(Depune o tavă cu pahare de cocktail și paie de băut pe masă. Apoi se-apucă să aprindă cu o brichetă lungă lumânările tip pastilă, plasate sub suporturile de farfurii. Bricheta nu merge. Mami, săritoare, încearcă s-o ajute cu bricheta ei, dar se frige la degete și se-apucă să și le sugă)*

Mami: Genial! Mâncarea asiatică se digeră ușor. Unele feluri chiar sunt bune la regim. Pe mine mă faci fericită! *(sufând înciudată peste degetele arse)*

Mimi (vine din bucătărie, aducând un bol mare cu un polonic în el, plin de lichid maroniu, limete și cuburi de gheață): La naiba cu slăbitul! Cui îi trebuie dietă?!

Mami: Mie. Da' degeaba mă strofoc, că tot mă-ngraș. Tu cum te menții, soro? *(către Mimi)*

Mimi: Simplu: mai nou nu mănânc decât de două ori pe zi. În plus, ies cu câinele la plimbare, de-mi sar capacele.

Mami: Noroc de tine. Tavi și copiii cer de mâncare întruna. Și eu... pe lângă ei, că nu mă pot abține.

Tuți: Știu ce zici. 'Geaba te miști, că nimic n-ajută. Hormonii ăștia...

Mimi (prefăcută): Da, da, dragă, hormonii...

Bobocel (morocânoasă, mai mult șoptind în barbă): Haida deh, ce atâta hormoni și chimie? Să fim serioși. Om slab, dar care să mănânce mult, s-a mai văzut, da' gras care să nu mănânce, NIET!

Tuți: Păi da, cine vorbește! Prichindel, că se pricepe, pen'că are studii. Vezi tu, când

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- mai crești! Bag de samă că ție ți i s-a umplut paharul, dar să nu crezi că lichidele n-au calorii. (*arată cu degetul spre paharul plin al lui Bobocel și îi ia polonicul din mână. Apoi o bate pe umăr, împăciuitoare*). Hai noroc, că sâmbăta nu ne-ngrășăm!
- Bobocel:** Mulțam, da' paharul la mine e plin și când e gol. Cu vârf și-ndesat! (*pune iarăși mutra bosumflată și suge cu paiul*)
- Pisi:** Dați-o naibii de treabă, măi fetelor, că nu contează kilogramele! Important e cum ne îngrijim și cum ne purtăm. Poți să fii trasă prin inel, dacă ai o față respingătoare, nu se uită nimeni la tine. Mai bine investești banii într-o ședință la cosmetică sau o operație estetică. Ce folos de banii dați pe pastilele de slăbit, dacă ai cearcăne cât roata carului? Apropo, am auzit că ar fi bună la cearcăne crema de hemoroizi. Așa să fie?
- Mami (cu graț):** Fugi bre, boah, mi se face rău numai la gândul. Cum naiba să-ți dai cu cremă de poponeț pe la ochi?!
- Țuți:** Ba eu cred că nu-i rea deloc ideea. N-am încercat, dar mă gândesc că și cearcănele sunt tot un fel de vase sanguine dilatate. Ce-i drept, mai mici, de-alea capilare. Dar dacă le putem reduce, cu atât mai bine. Abia nu se mai văd pe sub piele! La mintea mea, de vrăciță cu acte, cred că ar funcționa. În plus, crema de hemoroizi e mai ieftină decât pastilele de slăbit. Merită încercat. Eu țin minte sugestia.
- Bobocel:** Da chiar, poate are dreptate! De la cremă până la operația chirurgicală, e totuși un mare pas. Eu una nu m-aș vârî sub cuțit nici pentru lifting, nici pentru silicoane, mai bine mă pici cu ceară. O dată din principiu, și apoi, la o adică, ce te faci dacă nu reușește intervenția?
- Mimi:** La o adică, la două adici. Fricoaso! Uită-te la mine: vezi ceva? Pun pariu că nu. Ei bine, acum două luni, mi-am ridicat pleoapele. Nu-i niciun risc, vezi bine.
- Bobocel:** Serios?! Uite, recunosc, la tine chiar n-am observat. Și eu care credeam că ochii tăi sunt așa frumoși din naștere! Măi fată, da' mare curaj ai avut! Am auzit că dacă ți le coase prea sus, nu ți se mai închid bine ochii când dormi. Zău, a fost o emisiune televizor. Horror!
- Mimi:** Taci Bobo, ce, crezi că nu știu? M-am informat în prealabil. Contează și la cine mergi. Doctorul meu e cel mai bun. Vi-l recomand, pe bune.
- Mami:** Vorbești serios? Mi-ar plăcea să mă fac și eu, dar n-am curajul. Am auzit că unele firme de asigurări plătesc operația. Tot am vrut să întreb la a mea, da' mi-a fost rușine. Ia zi, doare tare?
- Mimi:** Doare, cum să nu, dar nu așa rău cum crezi. Primești calmante, suntem în vremuri moderne, ce Dumnezeu! Mai jenant e că ți se umflă și se-nvinețesc ochii, de zici c-ai încasat cafeală. Trebuie să te ascunzi vreo două săptămâni, altfel crede lumea că te-a bătut bărbatul. Dar trece repede, parol! Acum nici nu se mai văd cicatricile. Să vreau să vi le-arăt și n-aș ști unde sunt.
- Toate fetele în cor:** Nu, nuu, nu-i nevoie!!!
- Mami (seacă):** Lasă, dragă! Nu trebuie să le vedem.
- Pisi:** Acum, dacă mă uit bine, chiar ai ochii mai mari și clari. E-adevărat că se îmbunătățește și vederea?
- Mimi:** Clar! Pleoapa-i mai sus, ochiul mai liber. Țsta-i și motivul pentru care mi-a plătit asigurarea tot, dacă așa zis doctorul.
- Pisi:** Mă dai gata! De n-aș fi așa de fricoasă, mai că m-aș încumeta și eu.
- Mami:** Pe mine nu cred că m-ar lăsa bărbatul. Da-i bine de știut.
- Bobocel:** Băi fetelor, eu cred că n-aud bine! Voi chiar vreți să riscați să vă greșească operația vreun chirurg avid de bani? Nu zău, eu una vă zic că nu m-aș întinde sub cuțit nici să mă tai. *O vede venind din bucătărie pe Suzi și-și dă seama că e pe cale să facă o gafă. Încearcă s-o dreagă, jenată:* Adică... să NUUUU mă tai... la naiba cu limba română!

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Suzi: (intrând triumfătoare, purtând mănuși de bucătărie, aduce platouri, pe care le depune pe mini-platourile încălzite cu lumânările. E vădit mândră de isprava ei. Mami, servilă, încearcă s-o ajute):

Știu ce vrei să zici, Bobo, ai perfectă dreptate. Numai că la mine nu s-a putut evita operația la sân. De bunăvoie nu-mi făceam nici eu operație. Bine c-a trecut cancerul ăsta păcătos! Are dreptate Bobo. Suntem frumoase de la natură. Uite ce mândreți de femei suntem toate, tot una și una! Hai poftiți și serviți!

Și către Bobocel: Bobo, fă și tu o excepție și nu te rățoi la ele, măcăilă ce ești!

Apoi se-ntoarce cu spatele și strigă: Copii, haideți la masă!

Dinspre bucătărie intră Patrik și Magda, aducându-și scaune. Salută cuminți și se așază la masă. De la stânga spre dreapta, masa s-a completat acum cu amfitrioana Suzi și, pentru scurt timp, cu Magda și Patrik.

Magda: Ce bunătați sunt astea, Maman? Miroase genial! Mâncare asiatică? Nu creede!

Patrik (șugubăț): Ne place când veniți pe la noi, că primim ceva exotic de mâncare. Să mai treceți!

Suzi (un pic jenată): Ce vorbești!? Cine trece? Poate tu te treci. La noi nu se trece nimeni! Vă place, nu vă place, vasele voi le spălați (către Patrik și Magda). Și, după ce terminați, vă vedeți de treabă, că pachetele pentru Julklapp sunt numărate. Oricum nu admitem străini în mijlocul nostru, cum bine știți.

Magda: Jul... ce!? Ce-i aia? Ceva nou? Dacă-mi amintesc bine, data trecută ați făcut karaoke cu instalația mea de Wii. Numai că trăznaia asta nouă nu prea sună a distracție japoneză.

Patrik: Da' de unde, n-a fost data trecută cântarea, măi Magdo! Aia a fost seara cu pălării și măști, când mi-au mânjit mie casca de motociclist cu iaurt și cu castraveți.

Suzi: Las' că nu contează! Ce facem noi aici nu-i treaba voastră. Ziceți mersi că nu vă dăm afară, că pe la alte gazde nu vezi picior de membru al familiei în casă. Asta-i regula!

Mimi: Noa, nu te enerva soro. Ce, a zi zis cineva ceva? Pe mine chiar mă-ncântă că-ți lași copii să mănânce cu noi. Abia mai e cineva prin zonă, care cât de cât se apropie și de vârsta mea (cochetă, afectată). Amândoi sunt așa de bine-crescuți!

Pentru o clipă se face o liniște mormântală. Amfitrioana se uită la Mimi fix, de parcă i-ar fi ieșit un porumbel pe gură. Cu ochii holbați, deschide gura să zică ceva și, în ultima clipă, se decide totuși să tacă. Toată lumea se preface ocupată cu mâncarea și ține nasul țintit spre farfurie.

Mimi (nesigură): Mă duc să mă spăl repede pe mâini. (se îndreaptă spre baie)

Suzi (vorbind seriosă către Magda):

Copila mea, Julklapp vine din suedeză. E un joc... hm, de copii, ca să zic așa... cu cadouri și cu un zar. Cine nimerește șasele, își alege un pachet. Regulile sunt cam complicate pentru căpșorul tău. Oricum, noi le-am simplificat. Jucăm până când se alege fiecare cu câte un cadou. Atât. Fără inversări de sens, schimburi, cronometru și alte celea. La sfârșit, desfacem cadourile și... ne bucurăm. Asta-i tot.

Magda: Oooo key... (nu prea convinsă)

Pisi: Că veni vorba de spălatul compulsiv (arată din cap, mimând îngrijorare, spre baia dispărut Mimi). Deunăzi am văzut o emisiune despre germe și focare de infecție și am rămas trăsniță când am aflat că mașina de spălat e unul dintre cele mai infecte locuri din gospodărie. M-am dus ață la ea, am scos sertărelul de detergent și, când am băgat mâna pe țeavă, am crezut că nu văd bine. Mucegaiul era gros de-un deget! Nu-mi vine să cred. Voi ați știut asta?

Mami: Evident, iubire. Eu una șterg întotdeauna mățaraia mașinii, când termin de spălat, mai ales pliurile de cauciuc din jurul hubloului. De câteva ori pe an torn și leșie pe țeava de sub sertarul-dozator.

Pisi: Foooac!!! Fugi fată, nu cred că-i așa grav. Păi doar trece detergentul pe-acolo, nu?

Mami: Ba este, când îți spun. Tu ce zici Tuți, că tu faci curat profesional?

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Țuți:** Măi, lasă miștocărișmele! Mă dai gata cu „profesionalul” tău. Parcă de asta mi-am dat eu bacalaureatul, ca să-mi fac firmă de curățenie...
- Mami:** „...și ca să fii terapeută, cu jumate de normă”. Știm placa. Pe de rost! Țuți dragă, nu te mai jena. Sunt bani frumoși. Nici nu te murdărești pe mâini, că doar ai fete angajate. Zi mersi c-ai scăpat de tăntălăul ăla, care te-a lăsat pentru pipița aia insipidă. Sunt altele mai necăjite decât tine, zău așa...
- Țuți:** Zici tu așa, dar mie tot mi-e greu câteodată, așa singurică... Ieri am fost la control. Mi-a zis ginecologul „hai să dăm la o parte pânzele de păianjen, că deh, o dată pe an mai trece cineva pe-aici...”
- Suzi:** Lasă, măi fată, că despre „ciki-ciki” vorbim noi altă dată (*iși ține degetele arătătoare apropiate, frecându-le grăitor, dar ochii se uită spre Magda, care șade liniștită, la stânga ei, aparent absorbită de mâncare*).
- Pisi:** Pe mine chiar mă interesează chestia cu curățenia. Acum o lună mi-a zis zugravul să șterg praful prin dosul radiatoarelor, că el cică nu le poate demonta. Doamne, ce mizerie am găsit! De câte ori pe an se șterge pe-acolo?
- Mami:** Adică tu nu faci niciodată curat după calorifere!? Nu pot să cred! Scrofi ce ești!
- Țuți:** Taci tu, Mami, n-auzi că de-abia am făcut? Păi nu-ți zisei?!
- Mami:** Of, Doamne, unde-am nimerit aici?! Ce lume întoarsă pe dos! *Cu capul în mâini, se clatină dojenitoare. Se duce-apoi spre baie, unde aproape dă nas în nas cu Mimi. Luminile din sufragerie se estompează și rămâne aprins doar un reflector peste Mami și Mimi, care discută în ușa băii.*
- Mami:** Măi dragă, tu știi ce gafă ai făcut adineauri?! Păi Patrik nu-i prietenul fiică-sii, el e iubitul ei personal, al lui Suzi!
- Mimi:** Foooac!!! Nu creed! (*duce mâna la gură și se holbează la ea*) Glumești!
- Mami:** Ba nu. De asta vin să te lămuresc, ca să n-o mai dai în bară. Patrik e băiatul cel mare al prietenei ei din copilărie. După ce a lăsat-o nemernicul ăla, care s-a însurat de-a doua oară, Suzi săraca l-a rugat pe Patrik să facă pe șoferul și s-o ducă la clinică... știi tu, calvarul ședințelor de chimioterapie. Văzând-o cum râde și glumește în așa situație, bietul copil a fost așa de fascinat, încât s-a îndrăgostit lulea, iremediabil. Ce să mai vorbim!...
- Mimi:** Uau! Bine, bine, da' ea e dublu de bătrână...
- Mami:** Eh, nu chiar, că merge și el spre treizeci. Suzi e de-o vârstă cu mamă-sa, cum ziceam. Și ce dacă? E plină lumea de babalăci cu neveste tinere. Ce, invers nu se poate?! În fine, nu mai insistăm. Cert e că Suzi, încolțită de dragostea lui pățimașă, i-a rezistat doar o vreme. Dar uită-te și tu ce mândrețe de băiat! Până la urmă, tot l-a acceptat. O știi pe Suzi, nu bagă-n seamă gura lumii. La drept vorbind, Patrik îi pică la țanc. Nemernicul ăla de fost bărbat al ei merita oricum o lecție. Ca să nu mai vorbim de... **ciki-ciki**, cum zice ea. Patrik stă acuma sub același acoperiș cu ea și cu fiică-sa, voilá!
- Mimi:** Bună treabă. Mamă, ce gafă am făcut! Mersi că mă previi! O scald eu cumva.
- Mami:** N-ai pentru ce. Vezi cum o dregi. Mai bine nu mai zici nimic...
- Mimi (pleacă murmurând gânditoare):**
A naibii norocoasă Suzi, e dată dracului! Dar și ghinionistă. La o adică...
(*Se stinge reflectorul peste baie și se aprind iar luminile în sufragerie*).
- Bobocel:** Ce mult v-a trebuit ca să vă spălați pe mâni! Nu cumva ați făcut duș împreună!?
- Mimi:** Asta ne mai lipsea! Eu nu fac niciodată duș.
- Suzi (triumfătoare):** Aha! În sfârșit cineva care-mi dă dreptate. Nu că-i mult mai fain în cadă? Cu spumă multă...
- Mimi:** Suzi, iar te gândești la **ciki-ciki**? Tu chiar ai înnebunit? În viața mea nu m-aș băga în cadă. Se usucă pielea și se-ncrețește ca la elefant. Ori nu știai?! (*o tachinează*)

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Bobocel (vădit contrariată): Păi atunci tu, c.. c... cum adică... Adică nu te speli deloc?

Mimi: Mă spăl eu cu un burete îmbibat în apă și cu săpun natural, de la farmacie. Apoi mă clătesc și gata! Așa făcea și mama. Nu-mi trebuie chimicale. Gelurile alea sunt pline de aditivi, silicon și aluminiu.

Țuți (sare-n ajutor): Așa e, nici eu nu mă spăl decât cu săpun. Nu că mi-ar fi zis mama, dar de când am dat examenul de naturopat, am înțeles câte porcării sunt pe piață. Ne fraieresc barosan marile companii producătoare... *(dă să continue, dar Pisi o întrerupe)*

Pisi: Nu mai insistați fetelor, că nu vrem să știm detalii. Eu una, fără dușul de dimineață, nu concep să ies din casă. Cu gel, șampon și toate alea! S-avem pardon, dar nu mai suntem în epoca cu găleata.

Suzi: Și eu tot zilnic mă spăl, dar... *(cam cu jumătate de gură)*... credeam că seara...

Bobocel (tot cu voce stinsă): Eu și de două ori pe zi, mai ales vara...

Suzi (către Magda și Patrik, care se holbează și ciulesc urechile, gură-casă):

Măi tinerimea, la șmotru cu voi! V-așteaptă vasele. După aia, la televizor sau la altceva, e treaba voastră. Dar nu trageți cu urechea, eu atâta vă spun!

Magda: Mă ocup eu de mașina de spălat vasele. Voi le adunați și mi le aduceți. *Se ridică, își ia scaunul și se duce la bucătărie. Patrik se ridică și el, pune scaunul lângă sofa și începe să debaraseze masa. Pe drumul dus-întors între masă și bucătărie se lovește de Suzi în ușa bucătăriei și profită de ocazie ca s-o îmbrățișeze și s-o sărute pătimaș. Suzi, cu mâinile ocupate, încearcă să se eschiveze. Fără succes. Se lasă amândoi să cadă pe sofa, în tête-à-tête. Lumina se stinge peste tot și rămâne un con sub reflectoare fixat pe cei doi porumbei mână-n mână.*

Suzi: Stai locului, sfârlează, tu chiar n-ai astâmpăr deloc?

Patrik: Numai un pupic... și încă unu... și unul, hai, te rog...

Suzi: Ce mă fac eu cu tine, măi băiatule?

Patrik: Mai stai un pic. Lasă doamnele, că ele n-au grija noastră. Și dac-o au, e treaba lor. Las' să fie ele geloase. Ce dacă?

Suzi: Geloase, ne-geloase, tu n-ai ce căuta aici. Nici acum nici altădată. Ți-am zis să-ți cauți alt acoperiș. Ce vrei tu de la o găină bătrână ca mine?

Patrik: Șșșt, nu mai vorbi prostii *(îi pune degetele pe buze)*. Ești cea mai grozavă femeie pe care o cunosc. Cum poți vorbi așa? Te iubesc, nu-nțelegi? Și tu mă iubești. Degeaba te ascunzi, te citesc dintr-o privire. Ce rost are să ne mai certăm? Nici nu știi cât de mult ai tu nevoie de mine.

Suzi: Așa crezi tu, dar nu-i așa. Mă descurc foarte bine fără bărbat. Zău! N-am nevoie de protecție de niciun fel. Tu nu-nțelegi că nu poți sta cu mine? Într-o bună zi ai să te trezești singur, fără familie, fără copii. Ție îți trebuie o fată tânără, vânjoasă, frumoasă, să-ți facă plozi.

Patrik: Ba tu nu-nțelegi. Fetele necoapte nu mă interesează. Sunt toate niște găsculițe proaste. Ce sunt eu, omul lor de sacrificiu, să le cresc mari?

Suzi: Degeaba insiști. Noi doi nu suntem făcuți unul pentru altul.

Patrik: Zici tu? Da' alunița asta de pe gât are cu totul altă părere. Și mi se pare că aici, după ureche, mai e una...

Suzi (chicotind): Păcătos mic ce ești... *(îl împinge)*

Patrik: De ce crezi tu c-aș fi imatur? Vârsta n-are-a face. Ce-aștepti de la mine, să îmbătrânesc spontan? Cu ce-am greșit eu că m-am născut așa târziu? *Teatral:* Prea aspră mi-e pedeapsa! Uite, dacă vrei, poți să mă prelucrezi după plac. Mă abandonez în mâinile tale *(îi ia palmele și și le pune pe șolduri)*.

Suzi: Doamne, ce mă fac eu cu tine?

Patrik: Nu mai fi supărată. Faci riduri... aici... și aici *(îi sărută fruntea, colțul gurii...)* Îți promit că n-am să-ți reproșez niciodată nimic. Lasă-mă să fac eu totul pentru tine.

Suzi: Da da, până-ntr-o zi, când ai să realizezi că e prea târziu.

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Patrik:* Las# să fie asta grija mea. Dacă vrei, îți dau în scris. Acum. Aici. Pe loc. Sau mai bine: la starea civilă! Da' chiar, hai să ne cununăm!
- Suzi:* Ai înnebunit de tot. Nici nu mă gândesc. N-auzi, bre? Du-te la plimbare! Să faci bine să-ți cauți rostul printre cei de-o seamă cu tine! Sunt atât de multe fete tinere, frumoase, deștepte. Ce vrei tu de la o curcă bătrână, ca mine? Zău așa, nu înțeleg cum poți fi așa de prostuț.
- Patrik:* Ba tu ești prostuță. Nu vezi că sunt al tău cu tot ce am? Ce vrei mai mult? Ori îți trebuie vreun nene copt-mort, pe dinăuntru și pe dinafară? De ce să nu ne căsătorim? Sunt atâtea femei tinere măritate cu bărbați bătrâni. De ce să nu se poată și invers? Voi femeile luptați întruna ca să fiți egale cu bărbații. Dar unde e dreptul nostru la egalitate cu voi? *Declamă:* Vrem egalitatea bărbatului cu femeia! Hai, iubirea mea, nu te mai necăji degeaba! Nu-ți face tu probleme pentru mine. Putem fi amândoi așa de fericiți!
- Suzi:* Să fi avut eu norocul să te gălesc pe tine când eram în floare, ehehe...mamă-mamă. Da-n schimb, uite ce pățesc. E dură viața, cu pedepse amare. (*se scutură ca trezită dintr-un vis și îl respinge energic*). Fă bine și vezi-ți de viața ta. Și nu mă enerva (*râde*). Hai, du-te că am treabă (*il împinge spre ușă, vădit încurcată de situație, dar cu ochi rugători*).
- Patrik își ia casca de motocicletă și geaca de piele și se îndreaptă spre ieșire. Lumina se aprinde încet peste tot.*
- Suzi (miorlăit):* Chiar te duuci? Da' unde meergi?
- Patrik (se preface serios):* Păi n-ai zis că nu mă vrei? Poftim, la plimbare mă trimiți, la plimbare mă duc, na!
- Către Doamnele de la masă:* Doamnelor, seară plăcută!
- Damele (măsurându-l din ochi, curioase):* Pa-pa, Pa...triiik.
- Mimi:* Pe mai târziu.
- Suzi (pe ton de scuză, sec):* Se duce și el să dea o raită cu motocicletă *Apoi către Mimi:* Ai adus zarul?
- Mimi:* Evident! (*scotocește în poșetă*)
- Pisi,excitată:* Abia aștept să-nceapă bătaia pe cadouri! Nici nu știți ce curioasă sunt de ce-o să ziceți de cadoul meu.
- Suzi:* Nu vrem să știm ce-i în pachete, știi bine. Mergi tu să le-adiuci?
- Țuți:* Vin și eu.

Țuți și Mami se-ndreaptă spre antreu. Lumina reflectoarelor se reduce în sufragerie și doar zona de la intrare rămâne în con de lumină. Acolo, lângă măsuța cu cadourile, Țuți și Mami încep o discuție .

- Mami:* Nu-s sigură dac-am ales bine cadoul...
- Țuți:* Ce probleme ai și tu! N-ai ce greși, la o adică. E un joc, nu-ți fie teamă!
- Mami:* Suzi a zis că trebuie să fie ceva care nu-mi mai trebuie. Sau, dacă cumpăr ceva nou, să nu coste mai mult de douăzeci de Euro.
- Țuți:* Da. Și? Care-i problema?
- Mami:* Păi eu am adus ceva care nu-mi trebuie, dar e mai scump. De zece ori mai scump. Să nu se simtă careva jignită.
- Țuți:* Fugi de-acolo, nu-ți face tu probleme! Bine că nu-i mai ieftin, că scump poate fi oricât de mult. Noi n-avem limite. Adică n-avem oricum... nici la cadouri. Ce n-aș da eu să pun mâna pe pachetul tău, dacă zici că-i așa valoros. O să vezi tu că norocoasa va zice mersi. Ia zi: care-i?
- Mami:* Păi n-ai zis că e secret? Nu-ți spun, na!
- Țuți (printre dinți):* Binneee!...
- Se-apucă amândouă să ducă pachetele în sufragerie. Luminile reflectoarelor le însoțesc.*

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Se-așază fiecare la locul ei. Magda se strecoară din bucătărie și se întinde pe sofa, făcându-și de lucru cu smartphone-ul. Pe tot parcursul jocului cu zaruri va tăcea mâlc, dar va arunca priviri adecvate și va face grimase la replicile doamnelor în timp ce ele jacă Julcapp fără s-o bage-n seamă..

Cadourile sunt îngrămădite în mijlocul mesei. Începe joaca.

- Suzi:** Propun să dăm o rundă cu zarul, ca să decidem cine începe. Cine are cele mai multe puncte, e prima.
- Mimi:** Să-i dăm drumul! *Aruncă zarul.* Patru la mine. *Îl dă mai departe spre stânga, la Tuți.*
- Tuți:** La mine trei. Păi se putea altfel?
- Bobo:** Doi. Se urnește greu.
- Mami:** Cinci.
- Pisi:** Eu tot cinci. Sâc!
- Suzi:** E, asta-i culmea. Acum mai avem și egalitate. Na: Șase! Yes! Haha, să mai ziceți că nu mă știu!
- Mimi:** De n-ar fi zarul meu, aș zice că l-ai măsluit. Tu-ncepi. Mai aruncă odată.
- Suzi:** Unu. Na că nu merge urciorul de două ori la apă.
- Mimi:** Doi. Nici eu nu-s mai brează.
- Tuți:** Trei. Ca să vezi. Scară urcătoare, ca la carte.
- Bobo:** Și eu tot trei. Ce naiba?...
- Mami:** V-arăt eu vouă, acușica (*sufală peste pumnii în care scutură zarul*). Na: șase! Ete că se poate!
- Suzi:** Ce cadou iei?
- Mami:** Pe cel mai mare, ți-e clar! Hai la Mami, frumosule (trage spre ea un pachet cu fundă mare, frumos împachetat).
- Bobo:** Mira-m-aș să nu fie vreun caca-maca-n el, așa pompos cum arată...
- Mimi:** Vorbește ciuda-n tine. Lasă-i plăcerea, măi Bobo, dacă pe ăsta-l vrea.
- Bobo:** Da ce, am zis ceva? Să fie sănătoasă! Haha. Hai Pisi, că ești la rând!
- Pisi (aruncă zarul):** Unu. Văleleu, așa ne prinde dimineața.
- Suzi (aruncă zarul):** Ușurel, c-abia începe. Apropo, ar fi bine să ne fixăm timpul maxim. Să zicem un sfert de oră pentru prima rundă?
- Bobo:** Cum adică prima rundă. Ce, sunt mai multe?
- Suzi:** Păi da. După ce are fiecare pachetul ei, mai jucăm cinci minute în care, cine-aruncă șase, poate să facă schimb, fără să se le roage pe celelalte participante.
- Bobo:** Și după alea cinci minute nu se mai poate face schimb?
- Suzi:** Numai de comun acord. Și încă ceva: cadoul adus nu se păstrează. Nimeni nu pleacă cu ce-a venit.
- Mimi:** Asta-i la mintea cocoșului. Hai mai bine să-i dăm bice. Cine-i la rând?
- Suzi:** Cine-ntreabă. Eu am nimerit un patru.
- Mimi:** Doi! Iarăși! Parcă-i un făcut.
- Tuți:** Doamne dă! (*Aruncă zarul*) Șaseeee!
- Bobo:** Tot altele au noroc.
- Mami:** Las-o Bobo, c-atâta are și ea.
- Bobo:** Da ce, am zis ceva? *Apoi către Tuți:* ce iei?
- Tuți (își pescuiește un cadou minuscul, de forma unui plic):** Iaca, cel mai mic, ca să-ți fac ție pe plac.
- Mami (se-ntinde după zar):** Poate e-un plic cu bani, hehe! (*râde*)
- Bobo (îi dă peste mână lui Mami):** Ce faci, tu, mă sari? Tot pe ăștia mici și oropsiți îi ignorați. Io-s la rând. Cinci! Poftim (*îi dă zarul mai departe*)
- Mami:** Meeersi, dragă, dar eu am deja. Sau ai uitat? (*își mângâie demonstrativ cadoul și împinge zarul spre Pisi*)
- Pisi:** Doi (*pune capu-n palmă și ia o gură din pahar, plictisită. Dă zarul spre Suzi*)
- Suzi:** Trei (*dă zarul spre stânga*)

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Mimi:* Doi. Eu numai doiari nimeresc. Asta-i culmea!
- Bobo:* Patru. Din lac în puț.
- Pisi:* Opt! Haha, am vrut să vă trezesc *Se uită veselă la fețele plictisite din jurul mesei.*
Vede că nu râde nimeni și anunță sec: Unu.
- Suzi (încearcă o fentă peste mână):* Șase! Iuhu! Eu vreau pachetul ăla verde. De mult mă tot uit la el. Îmi place verdele!
- Mimi (după ce-i pasează pachetul):* Vedem noi mai încolo dacă rămâi cu verdele. Poate nu știi, dar și mie îmi place verde (*sufală peste pumnii cu zarul*). „Codubi brașchină, cap de șarpe, pă gând, pă noroc!” Formula asta o știi de la o țigancă, de când eram mică. De mult căutam momentul s-o folosesc. Uite c-a funcționat! Șase! *Către Suzi:* Dă verdele-ncoace!
- Suzi:* Nuuu! (*se cramponează, ținându-se strâns de cadou*)
- Mami:* Ha, mă fetelor, nu vă prostiți așa. Parcă văd că nu-i decât o nimica toată în el.
- Suzi:* Ba nu, e ceva bun. Uite, când îl scutur gălgâie. Sigur e-un lichid prețios. Poate vreun lichior de soi, sau vreun parfum franțuzesc. Mai știi?
- Mimi:* Dă-ncoace, las că aflăm noi în curând, nu te teme. (*i-l smulge din mână*)
- Suzi:* Bine, ți-l las, dar numai pentru că sunt o Doamnă. O să se facă dreptatea la sfârșit.
- Bobo:* Cine-i la rând?
- Pisi:* Cine-ntreabă. Dă-i bătaie, că ne prinde răsăritul.
- Bobo:* Patru. Eterna poveste.
- Pisi:* Cinci.
- Suzi:* Doi. Nu pot să cred că am avut cadoul și-acum nu îl mai am!
- Bobo:* Șase. Gata, am scăpat. Dă-mi te rog placa aia galbenă.
- Pisi:* Poftim. Trei.
- Suzi:* Patru.
- Pisi:* Cinci.
- Suzi:* Doi
- Pisi:* Trei.
- Suzi:* Șase! Înapoi cu pachetul verde (*către Mimi*). Știam eu că nu rămâne la tine.
- Mimi (i-l dă, cu-o mutră acră):* Cine râde la urmă, râde mai bine. Vedem noi! Na, înc-un patru.
- Pisi:* Doi (*casă*)
- Mimi:* Unu. Am rămas noi două. Ce lălăială.
- Pisi:* Lasă dragă, că noi avem noroc în dragoste. Nu ca altele... (*se uită la Țuți, care-i scoate limba*)
- Mimi:* Șase! Gata. Eu îl iau pe ăsta gugulos și mare. Pisi, ție-ți rămâne ultimul. Ia de-aici (și întinde pachetul rămas). Ce-o să ne distrăm dacă se nimereste cadoul cel mai frumos la tine. Putem începe să despachetăm?
- Suzi:* Păi n-am zis că mai jucăm cinci minute pentru cine vrea să schimbe?
- Mimi:* Bine-bine, da' nimeni nu vrea să schimbe. Sau mă-nșel? Tu ar trebui să fii cea mai mulțumită, că ai rămas cu verdele tău iubit. Întreb pentru ultima oară: mai are cineva chef de joacă?
- Priviri de la una la alta, ridicat indiferent din umeri.*
- Suzi (prinzând momentul):* Buuun. Dacă-i așa, începem desfăcutul. Abia aștept să văd ce-i în pachetul meu cel verde!
- Mimi:* Mai lasă-mă dragă cu verdele tău, că m-ai dat gata!
- Se-apucă toate să desfacă ambalajele.*
- Suzi:* Eu sunt prima! Ce spuneam? Iote, parfum franțuzesc, veritabil. De la Guerlain. Parfum-parfum, nu apă de toaletă! Nou, întreg. Grozav!
- Mimi:* Măi, fetelor, chiar vă-ntreceți cu gluma. Țasta costă peste o sută de Euro. Care-i generoasa?
- Mami (timidă):* Ați zis că dacă nu ne trebuie... Eu l-am primit cadou și mie nu mi se potrivește. Îmi dă dureri de cap. Am parfumul meu; cu el mă dau de când lumea.

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Suzi (împăciuitoare):* Stai liniștită, Mami, nu trebuie să te scuzi. Îți mulțumesc mult de tot. Hai să te țuc. Mulțam! Pe mine sigur nu mă doare capul de la el. L-am încercat la Duty Free în aeroport anul trecut, când a ieșit pe piață. Îl știu. Hai la mama, mmm... *(afectată, sărută flaconul și se dă cu parfum după ureche)*
- Mimi:* Mami, zici că tu n-ai decât un singur parfum? Păi chiar așa săracă ești? Cum se poate asta, Doamne iartă-mă? Mie îmi trebuie pe puțin două-trei, să am de unde-alege, după sezon și toane. În plus, vara nu-i ca iarna. Nu degeaba se lansează colecții noi în fiecare an. Voi nu vă dați cu mai multe, fetelor?
- Țuți:* Eu nu mă dau deloc. Unu pentru că am astm bronșic, și doi pentru că - revin la tema noastră - toate sunt pline de chimicale.
- Pisi:* Ba eu sunt nebună după parfumuri. Când intru într-o drogherie, musai să le-ncerc pe toate, dacă se poate! E un pic cam cum e cu bărbații, nu mă pot hotărî pentru unul singur, decât după ce probez mai mulți... Hmm, vorbesc înainte de căsătorie... dar și după... Ce, parcă poți să te rezumi la unul singur?
- Mami:* Ba bine că nu. Eu sunt cu Tavi de când mergeam la liceu. Nu mi-a trebuit altul niciodată. La ce bun? Nu sunt toți la fel?
- Suzi:* Păi de-unde știi dacă n-ai încercat?
- Bobo:* Oare care-o fi media de iubiți la o femeie? M-ar interesa... hmm, zic și eu așa, din punct de vedere statistic. Vreo treizeci, să fie?
- Țuți (vădit incomodată):* Nu știu de unde ai scos tu cifra asta. Drept să spun, nu-mi place cum deviază discuția. Nu vă știam așa vulgare. Din câte văd eu,ăștia care vin la mine la cabinet să le-ndrept oasele sunt toți la fel. Din punctul meu de vedere, toți o apă și-un pământ.
- Bobo:* Măi ,Țuți, tu vorbești așa pentru că ești necăjită pe „fostul” tău. Acuma sufli-n iaurt. Eu nu la anatomie mă refeream. Nu-mi vine să cred că în vremurile noastre mai sunt femei așa de caste, care nici măcar n-au curiozitatea să verifice dacă e doar un clișeu vorba asta cu „toți la fel”.
- Mami:* Ce vrei să insinuezi? Că sunt o găsculiță naivă?
- Bobo:* Ba din contră. Mami, tu m-ai înțeles greșit, Doamne iartă-mă! Chiar mi se pare fenomenal că e liberă fiecare să-și aleagă pe cine vrea, de câte ori dorește. Ba chiar m-ar interesa dacă există vreun studiu științific pe tema asta. Oare nu cumva există o corelație între persoanele strict monogame și cele care folosesc un singur parfum, toată viața?
- Țuți:* Bobo hai c-o iei rău pe ulei. Dar dacă bărbatul e cel care vrea ca nevasta să-i miroasă mereu după același parfum? Poate vrea s-o recunoască și cu ochii închiși. E treaba lui.
- Bobo:* Și-a ei.
- Țuți:* Și-a ei. O fi parfumul lui preferat. Sau al ei. Ce-i rău în asta?
- Bobo:* Da ce, am zis eu că e rău? Am zis doar că mă intrigă, atâta tot.
- Pisi:* Eu vorbesc numai pentru mine: părerea mea este că trebuie căutat și încercat totuși pe mai multe variante, ca să te asiguri cât de cât că faci o alegere bună. Se aplică la tot și la toate. Empiric. Deși... până la urmă, o garanție nu-i nici asta...
- Mami:* Hai să revenim la ale noastre. Suzi dragă, tare mult mă bucur că-ți place parfumul de la mine. Bine că nu ești și tu fixată pe-o singură marcă. Pachetul ăsta-mi dă de furcă. Nu știu cine l-a făcut, dar e făcut parcă numai din cutii băgate una-n alta. M-ajută cineva?
- Pisi:* Hai că te-ajut eu. Am vrut să fac un gag. E de la mine. La urmă poți folosi și cutiile pentru diverse lucruri. Nu vezi ce drăguțe sunt?
- Mami:* Da, ai dreptate. Dar depinde și ce ai pus în ultima. Nu zic, gluma ți-a reușit de minune. Mă fierbi cam mult până-i dau de capăt!
- Pisi:* Nu mai e mult. Abia aștept să-ți văd reacția. *(îi întinde ultima cutie).*

teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Mami: (deschizând cutia, găsește un pachetel pufos, pe care-l ia în mână și-l apasă. La apăsare, pernița scoate hohote de râs. Mami tresare speriată și-l scapă din mână) Ptiu, ce-i drăcovenia asta?!*
- Pisi:* Nu că-i haios? De la articole de petrecere. Vezi că mai e ceva în cutie.
- Mami:* Ai dreptate, o legitimație. Măi să fie, păi ăsta-i un abonament la sală. Ai înnebunit?! ăsta costă o sută cinzeci de Euroi!
- Pisi (o maimuțărește):* „O-sută-cinzeci-de-euroi”, și ce dacă. Îmi pare rău și mie, dar ce să fac dac-am făcut entorsă? De Crăciun l-am primit, de Revelion m-am scrântit. ămmm... adică glezna. Deci, mâine se împlinește săptămâna de când am călcat... ămmm... strâmb. Asta e, nu mă mai duc să trag de fiare. Atâta pagubă. Nu ziceai tu că vrei să slăbești?
- Mami:* La fix! Mă pun în formă. Nu mai am nicio scuză. Mersi iubi, m-ai nimerit! Hai să te țuc.
- Bobocel:* Nu vreau să-ți stric plăcerea, dar eu merg de două ori pe săptămână la bazin și tot n-am slăbit. Niciun gram! Cu sportul nu slăbești, doar te-ntețești. Tot păcătoasa de mâncare e de vină.
- Țuți:* Las-o, măi fată, ce ne strici surpriza! Dacă ea vrea să facă sport, dă-i voie. Tu nu te băga.
- Bobocel:* Da' ce, am zis ceva? Să facă ce vrea. Ia zi, Țuți, ce-i în plicul ăla? N-o fi chenzina sau lichidarea?
- Țuți (desfăcând plicul):* Ce-o fi o fi. Eu mă bucur de toate. Și dacă-i mătă-n sac.
- Bobocel:* Sau loz în plic.
- Suzi:* Iote că l-a ghicit! Chiar loz e, de la mine (*mândră*).
- Țuți:* Ai dat tu douăzeci de Euro pe lozul din ianuarie, ăla de vine după marea tragere de Crăciun?!
- Suzi:* Am dat. Ce te miri? Știi bine că nu-mi place să-mi bat capul cu alesul de cadouri. N-am avut altă idee și am vrut să rezolv Julklappu' rapid. Unde mai pui că tragerea e fix azi. Adică, dacă nu mă-nșel, a fost chiar adineaori. Ia vezi Magda (*se întoarce spre sofa*) verifici un pic în internet?
- Magda:* Eram deja pe căutare. (*se-apucă să tasteze pe ecran*)
- Țuți (entuziasmată):* Poate sunt milionară deja, uau!
- Mimi (desfăcând pachetul ei):* Desfac și eu. Ce-o fi?
- Țuți:* Ia vezi! Nu ne mai fierbe atâta cu globul ăla al tău.
- Mimi:* Să fiu a naibii, dacă asta nu-i o cască de motocicletă! E chiar mișto, roz, în stil retro. Vai ce-mi place!
- Bobo:* Că tot suntem toate neveste de motocicliști. Ce-i trebuia chelului: tichie de mărgăritar!
- Țuți:* Și ce dacă avem deja? Trendul merge spre mai multe căști deodată. Eu chiar nu mai vreau să am de-a face cu casca și, de fapt, cu tot scuterul rămas de la bărbatu-meu. De câte ori îl văd, m-apucă pandaliile. Dacă vrea cineva dintre voi să-l ia în folosință, cu dragă inimă. Renunț pe gratis! Numai asigurarea și impozitul să le țineți la zi. Am pus în cască și cheia și certificatul de înmatriculare. Mimi, dacă vrei poți veni mâine, să iei Vespa din garaj.
- Mimi:* Sună bine, dar eu mă plimb cel mult cu bărbatu-meu cu motocicleta. Singură nu-mi place. Are cineva dintre voi nevoie? (*ține casca ridicată*) Licitati?
- Magda își drege vocea de pe sofa. Se uită la maică-sa cu ochi rugători. Suzi o vede cu coada ochiului.*
- Suzi:* Auzi tu, Mimi, te mai interesează cadoul meu, ăsta verde?
- Mimi:* Depinde. Vrei un schimb?
- Suzi:* Mă gândeam doar la fiică-mea, că e acum în ultimul an la colegiu și are prieteni care vin cu scuterul la școală. Carnet ar avea și ea...

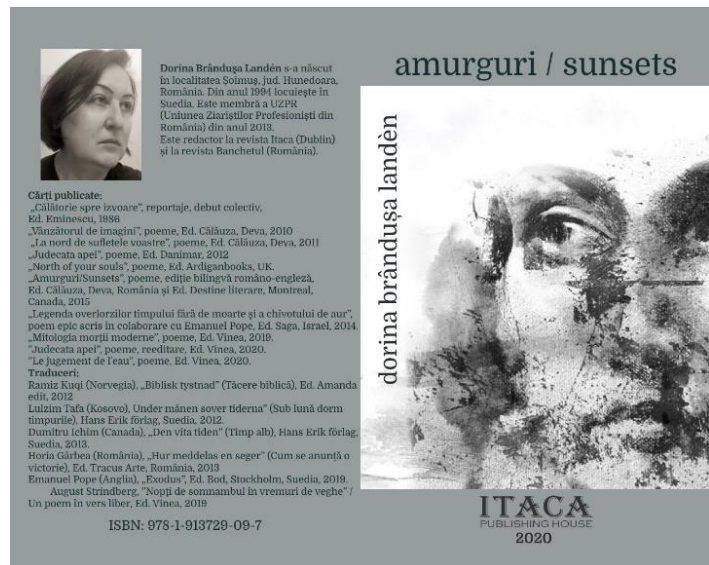
teatru – Gabriela Căluțiu Sonnenberg

- Mimi:** ...dar bani de scuter nu, așa-i Măgduța? (*se întoarce spre ea Magda, care-nghite în sec, cu ochii-n pământ*). Ia dă parfumul ăla (*către Suzi*). Până nu mă răzgândesc.
- Magda:** Mulțumesc, tanti Mimi! (*îi sare de gât*). Mulțumesc și ție, tanti Țuți (*o îmbrățișează și pe ea*). O sărută apoi pe Suzi pe obraz. Mersi, Mama! *Înșfacă de pe masă casca roz, și-o pune pe cap și-ncepe să danseze fericită.*
- Mimi, cu lacrimi în ochi, se-upleacă peste Țuți și-o strânge în brațe:** Măi, Țuți, dă-l naibii de nenorocit. Nu te mai gândi la el. Ești așa o fată faină. Nu mai pune la suflet.
- Bobo:** Voi vă dați în scutere și eu sunt deja pe pagina cu loteria. Ce credeți că scrie aici: Felicitări, numărul Dumneavoastră a fost premiat!
- Țuți (plângăcioasă):** Nu zău. Chiar am câștigat? Cât?! Măcar atâta, dacă tot n-am noroc în dragoste...
- Bobo:** Stai să văd. Rambursare, douăzeci de Euro.
- Pisi:** Foooac!... Da' cam puțin...
- Țuți:** Orișicât, sunt mulțumită și-așa. Ce-am avut și ce-am pierdut? Sunt bani buni. Ca femeie de serviciu, freci două ore la podele până-i câștigi. Mersi, Suzi, de cadou!
- Suzi:** N-ai de ce, dragă. Eu mă bucur mai mult decât tine. Mi-era teamă că nu te alegi cu nimic. Recunosc, a fost cam la derută ideea mea. Mie-mi place să risc, dar nu toată lumea-i ca mine.
- Pisi:** Scuzați că vă-nterup, dar mai sunt două cadouri nedesfăcute.
- Mami:** Da, Pisi. Ia zi, ce ai în cutie?
- Pisi:** Parcă-i o geantă diplomat, dar mai mică. Ce frumoasă e! Ooooo, o trusă de machiaj. Ce paletă de culori! Imensă! Așa ceva mi-am dorit dintotdeauna. Doamne ce minunăție! Sunt de-a dreptul interzisă! Fetelor, cu asta nu mai îmbătrânesc niciodată. Adio schimbare la față.
- Bobo:** M-am gândit eu c-o să-ți placă. Eu nu mă prea fardez.
- Țuți:** Păi nu prea ai de ce, la fața ta de copil.
- Bobo:** Aș vrea eu, dar știi ce riduri am? Mă scol dimineața și când mă uit în oglindă parcă-aș veni direct de la un chef nenorocit, așa de de șifonată și de roșie sunt pe la ochi. Mi-e nu-mi face bine căldura asta de aici. În primăvara asta veșnică e prea cald. Mi se-nfundă porii, fac coșuri din te miri ce. De asta nici nu mă pot machia. Dar când am văzut ce frumos e sufertașul de cadou, numai să faci comandă la ceva din catalog, nu m-a lăsat inima să nu cer și eu unul. Mi-ar plăcea și mie ca servietă sau geantă, dar până la urmă am constatat că e prea mic. Mai bine vă fac vouă o bucurie.
- Pisi:** Și încă cum! Hai, Bobo, să te pup! Îți mulțumesc! Acum numai tu mai trebuie să ne-arăți cu ce te-ai ales.
- Bobo:** Cred că-i o tăviță, sau vreun platou. (*desface cadoul*). Ba nu, o ramă de fotografii.
- Pisi:** Și ce-i înrămat?
- Bobo:** Stai să-mi pun ochelarii. Vreo poză cu noi toate... *Apoi entuziasmată:* Bilet de intrare... la balet! M-ai dat gata, Pisi!
- Pisi:** Este? Așa de supărată ai fost că ai ratat anul ăsta la spectacolul de Crăciun, că ți-am luat bilet pentru reprezentația din ianuarie. Să știi că e fix aceeași trupă, aia din Moldova, care-ți place ție.
- Bobo:** Dragilor, nu zic că n-ar fi meritat venitul încoace oricum, dar cu asta chiar mi-ați pus capac. Gata, vă iert toate păcatele!
- Suzi:** Ce păcate, dragă? Noi și păcate. N-avem așa ceva. Hai noroc și la mai mare! *Ridică paharul și-nchină.*
- Face-o piruetă și dă cu ochii de cei doi refugiați proptiți în ușa dinspre antreu, sprijinindu-se unul de altul nesiguri, murdari și mânjiți de sânge. Înarmurită se oprește cu paharul ridicat. După o secundă de liniște mormântală, se pornește pe strigat:**
- Suzi:** Patriiiiiik!!!

Cărți apărute la Itaca Publishing House

“Volumul de poezie *amurguri/sunsets* al **Dorinei Brândușa Landén** (bilingv, română-engleză, ediția a doua, apărut la Itaca Publishing House, Dublin, 2020) ne duce cu imaginația departe, acolo unde numai visăm să ajungem, și pentru că, citindu-i viziunea poetică, ni se pare că limitele nu mai sunt de luat în seamă, ne ridicăm mult deasupra orizontului, în aerul rarefiat al literaturii de calitate, curățându-ne de pulberea drumului pentru a ne regăsi în cuvântul pur și înalt.”

Viorel Ploșteanu

Cărți publicate:

„Călătorie spre izvoare”, reportaje, debut colectiv, Ed. Kriterion, 1986
 „Văzătorul de imagini”, poeme, Ed. Călușu, Deva, 2010
 „La nord de sufletele voastre”, poeme, Ed. Călușu, Deva, 2011
 „Judecata apelor”, poeme, Ed. Danimar, 2012
 „North of your souls”, poeme, Ed. Ardiganbooks, UK
 „Amurguri/Sunsets”, poeme, ediție bilingvă română-engleză, Ed. Călușu, Deva, România și Ed. Destine Literare, Montreal, Canada, 2015
 „Legenda overlorilor timpului fără de moarte și a chivotului de aur”, poem epic scris în colaborare cu Emanuel Pope, Ed. Saga, Israel, 2014
 „Mitologia morții moderne”, poeme, Ed. Vinea, 2018
 „Judecata apelor”, poeme, reeditare, Ed. Vinea, 2020
 „Le Jugement de l'eau”, poeme, Ed. Vinea, 2020
 Traduceri:
 Ramiz Kujat (Norvegia), „Bibelsk tystnad” (Tăcere biblică), Ed. Amanda edit, 2012
 Lutzim Tafa (Kosovo), „Under månen sover tiderna” (Sub lună dorm timpurile), Hans Erik förlag, Suedia, 2012
 Dumitru Ichim (Canada), „Den vita tiden” (Timp alb), Hans Erik förlag, Suedia, 2015
 Horia Gârbea (România), „Hur meddelas en seger” (Cum se anunță o victorie), Ed. Tracus Arte, România, 2013
 Emanuel Pope (Anglia), „Exodus”, Ed. Bod, Stockholm, Suedia, 2019
 August Strindberg, „Nopți de sommambul în vremuri de veghe”
 Un poem în vers liber, Ed. Vinea, 2019
 ISBN: 978-1-913729-09-7

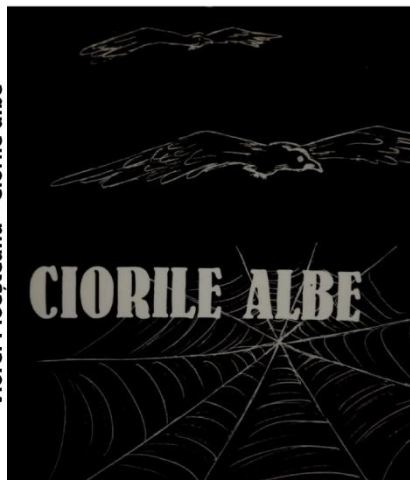
A apărut a doua ediție a romanului *Ciorile albe*, publicat de Viorel Ploșteanu prima dată în anul 2007, despre care criticul Fănuș Băileșteanu spune în prefață:

Viorel Ploșteanu

ISBN: 978-1-913729-10-3

ITACA
PUBLISHING HOUSE
2020

“Acum, cu experiența dobândită – și ceva pe deasupra, în privința compoziției – individualizării personajelor și nu mai puțin în privința stilului (mai poetic la început, realist „actual” și chiar dur în cele din urmă), autorul vine în fața cititorilor cu un mic, dar dens roman, care, spre deosebire de prima carte – unde „ploaia” se mișca de la Oborul bucureștean în satul teleormănean, sau/și invers – este eminentamente citadin.

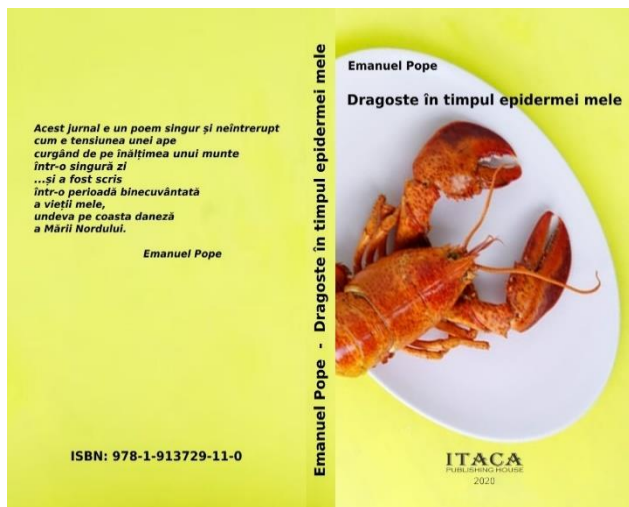
...O a patra dimensiune o reprezintă Moartea. E, aici, parcă ceva din – păstrând, evident, proporțiile (întru specificul

locului, valoarea, calitatea și vârsta scriitorului), ceva zic, din atmosfera *Muntelui vrăjtit* al lui Thomas Mann. De altfel, debutul cărții, cam germano-teutonic, (iar mai apoi o prezență feminină captivantă ca și Madame Chauchat), m-au făcut să mă gândesc, o clipă, la o asemenea... comparație. Din toți locatarii Vilei, la sfârșitul cărții, n-au mai rămas în viață decât Leonte (la pușcărie), familia Petruș și Magnolia și cuplul moromețian Martin și Costache. Adică cei doi prieteni de-o viață, care, aflați iarna în Cișmigiu, au privit o cioară înghețată, albită de zăpada ce-o acoperise, văzând parcă în această imagine propriile lor vieți. Aceasta să fie filosofia vieții?!

Să așteptăm cu încredere evoluția scrisului talentatului tânăr prozator."
Fănuș Băileșteanu

Cărți apărute la Itaca Publishing House

Cel mai recent volum de versuri al lui Emanuel Pope, deși este un jurnal poetic petrecut în cele șase luni de “exil în izolare” undeva în Danemarca, pe coasta Mării Nordului, iar pandemia pare a fi tema centrală a cărții, nu este deloc așa, poetul pornind de la situația în care a fost prins pentru a cerceta căile neumblate ale propriului munte, clădit de-a lungul celor 50 de ani de viață.

“Pentru două săptămâni au închis/ granițele./ Eu însă le deschid/ pentru un timp de pace. Numai poezie!”

De-aici pornește aventura lui poetică și ajunge în aerul rarefiat al adevărilor bănuite, însă prea puțin cercetate.

Cu acest volum, Emanuel Pope a închis o poartă în urma lui, evocând prietenii și întâmplări care i-au marcat viața, pentru a se putea desprinde și a-și încerca noile aripi poetice. Zborul lui arată altfel acum și, chiar de-ar fi ultima vultură literară, ar fi prea destul să-l

împlinească și să-l așeze într-un loc al lui între poeții semnificativi contemporani.

“Din lumea mea/ trec în cealaltă. Deschid ușa/ dormitorului./ Acolo șantier și cred că/ am mai scris versurile astea/ cel puțin o dată în viață./ Deja vu./ Se aud și pescărușii lui cehov./ Acel cineva care le dă drumul mereu/ la minuta potrivită.”

El însuși simte această trecere, sau poate că o conștientizează chiar și ne-o semnalează discret. Împlinirea lui interioară, ca poet, se regăsește în poemul care descrie înfăptuirea unui act artistic în lumea reală, fizică, dar a cărei simbolistică este trecerea peste lucrurile mici ale vieții și ridicarea la un nivel superior, suspendat cumva peste timp.

Și chiar dacă poate părea, nu este îngâmfare, ci conștientizarea pasului făcut în devenirea lui.

“Un lucru care m-a mulțumit/ Am scos din umbra lucrurilor fără noimă/ o arcadă și am arătat-o lumii./ cum altădată sculptorul scotea din/ materia pietrei inerte/ mișcătoarea ei gândire interioară/ și o prezenta oamenilor. Nu e puțin lucru!/ Bravo... mie!”

Desprinderea de lumesc este numai una spirituală, pentru că, altminteri, poetul aduce cu fiecare rând scris un omagiu vieții, cu încercările și bucuriile ei.

“Gata, m-am săturat! Îmi vine să-mi iau câmpii și să fug în lumea mare. Dar unde? Lumea aia mare de altădată pare acum toată “ocupată”.

E o glumă! În fapt mă simt excelent, ca o meduză. Dacă mă mișc pe spate știu că mă vor fascina mările de deasupra. Dacă mă răsucesc mă vor pasiona mările ce mă susțin din adânc cu abisul lor. Apoi mai sunt și cele lăuntrice și îndată mă simt bogat ca un Escobar fără să arunc nimic în foc. Cât spațiu pentru un corp atât de mic ca al meu! Cât spațiu, tot atâta libertate și fără ca acest lucru să fie neapărat împotriva cuiva. Absolut moral... și mă gândesc să-mi asociez starea aceasta cu un sentiment eficace, dar și cu un păhărel de whisky. Iubirea niciodată nu face figuri și mai presus de toate: nu diluează alcoolul. Să ne ținem sănătoși de viață!”

Nu ar fi poet acela care nu are îndoieli, care nu-și pune întrebări, care nu conștientizează stările prin care trece și care nu ar vedea, undeva cât de departe, eliberarea.

“(animal exotic de casă)/ Ce dacă nu mă vizitează nimeni,/ ce dacă stau în vitrina asta/ în pereții căreia arunc cu vorbe,/ ca un animal exotic?!/ într-o zi, eu știu: tot voi fi liber!”

Emanuel Pope a găsit drumul. Sunt sigur că spiritul lui nu va lua o pauză de odihnă. Poetul nu cunoaște tihna. Cu siguranță însă, de-acum va privi mai detașat lumea, înțelegând-o altfel după experiența acestui volum de versuri. Și când te gândești că totul pornește de la dragoste!

Dragoste în timpul epidermei mele, autor Emanuel Pope, Itaca Publishing House, Dublin, 2020

Viorel Ploșteanu

PS – cartea (electronică) poate fi cumpărată pe site-ul editurii:

<https://itaca.ie/product/dragoste-in-timpul-epidermei-mele-emanuel-pope/>

Poșta redacției – o nouă rubrică realizată de Dorina Brândușa Landen (Suedia)

Redacția revistei Itaca anunță colaboratorilor și cititorilor înființarea, din numărul următor, a unei noi rubrici, „Poșta redacției”. Faptul că există și texte care nu apar în revista Itaca este un lucru absolut firesc. Primul criteriu care intră în calcul înaintea deciziei de publicare este valoarea. Nu trebuie să faceți un capăt de țară din faptul că nu ați fost publicați în revistă și, eventual, primiți un răspuns constructiv la „Poșta redacției”.

Intenția noastră este ca această rubrică, fără să facă rabat de la calitate, să fie un model de orientare a debutanților, a celor care sunt la începuturi de drum. Fie că scrieți proză, poezie sau teatru, vă citim textele și vă ajutăm să evidențiați ceea ce este unic și special comunicându-vă punctele forte, punctele slabe și oportunitățile de dezvoltare a textelor într-un mod creativ.

Concurs Peregrinări – poezie și proză scurtă, ediția a XIII-a

Organizator: Revista Itaca Dublin

Concurs Peregrinări, ediția a XIII-a, poezie și proză scurtă, 2020

1. Perioada de trimitere a poeziilor/prozelor pentru concurs: **1 octombrie – 15 noiembrie 2020**
2. **Taxă de înscriere.** Începând cu această ediție adoptăm sistemul din străinătate, cu deosebirea că toți banii vor merge la câștigătorii concursului. Taxa este în valoare de 10 euro, care se vor plăti achiziționând un "Cupon concurs" (faceți click pe imaginea galbenă de deasupra), iar plata se va face prin serviciul PayPal sau Stripe (direct de pe card). Pentru fiecare secțiune se plătește taxa separat. Pentru că aceste servicii percep un comision de cca. 5% (10% pentru cele două tranzacții - primire expediere), acesta se va reține din suma finală, astfel toți participanții sau observatorii vor ști care sunt premiile. Locul I va primi 50% din suma totală, locul II 30%, iar locul III 20%. Spre exemplu, dintr-o sumă de 1000 euro (de la 100 participanți), se rețin taxele de 100 euro, rămân 900 euro pentru premii, iar locul I va primi 450 euro, locul II 270 euro și locul III 180 euro.
3. Jurizare: **16 – 30 noiembrie.**

Juriul este format din redactorii revistei Itaca: **secțiunea poezie** - Dorina Șișu (Irlanda), Dorina Brândușa Landen (Suedia), Em Sava (Canada), Emanuel Pope (Anglia); **secțiunea proză** - Gabriela Căluțiu Sonenberg (Spania), Monica Tonea (Belgia), Viorel Ploșteanu (Irlanda) + Ștefan Doru Dăncuș (Anglia).

4. Anunțarea câștigătorilor: **1 decembrie**

5. **Poeziile** se trimit numai pe adresa **concursulperegrinaripoezie@gmail.com** (organizator Viorel Ploșteanu)

Textele de proză se trimit numai pe adresa **concursulperegrinariproza@gmail.com** (organizator Dorina Șișu)

6. Fiecare participant va trimite poezia/proza în nume propriu și va primi un e-mail de răspuns în 48 de ore, numai după confirmarea plății. Dacă nu primiți acest e-mail, vă rugăm să retrimiteți! Este bine să faceți plata în același timp cu trimiterea poeziei/textului pe email și să menționați numărul comenzii (tranzacției).

7. Se trimite o singură poezie, în limba română, într-un document word de maximum 2 pagini A4, fără imagini, cu diacritice, font Times New Roman, mărimea literei 12 **sau/și** o singură proză scurtă de minimum 2 pagini, maximum 5 pagini A4, în aceleași condiții.

8. Fiecare participant se va înscrie o singură dată în concurs (la una sau ambele secțiuni), atașând la e-mail numele real și complet (dacă doriți să apăreți cu un pseudonim, trebuie să menționați acest lucru, pe lângă numele real), o fotografie jpg și localitatea de reședință.

9. Poezia/proza trimisă la concurs nu trebuie să mai fi fost publicată anterior, nici măcar pe blogul personal sau pe site-uri de literatură.

10. Vârsta minimă de participare este de 18 ani împliniți. Vârsta maximă nu se impune.

Concurs Peregrinări – poezie și proză scurtă, ediția a XIII-a

11. Pot participa la concurs scriitori de limbă română, indiferent de naționalitate și oriunde s-ar afla pe această planetă.
12. Poeziile/prozele intrate în concurs vor fi postate pe site-ul **www.itaca.ie (Revista Itaca/Concurs Peregrinări/Peregrinări 2020 - poezie/Peregrinări 2020 - proză)** sub anonim, primind un număr de ordine, în funcție de înscrierea lor (separat pentru fiecare secțiune).
13. Participanții sunt rugați să nu-și promoveze creația cu numărul respectiv pe propriile pagini de internet, în pofida faptului că nu va exista și un vot al publicului.
14. Jurizarea se va face în două etape. În prima, între 16 și 28 noiembrie, fiecare membru al juriului va nota 10 poezii/proze, pe care le consideră ca fiind cele mai bune, cu valori de la 1 la 10, fără a repeta vreo notă. După această primă evaluare, cele mai bine situate 10 poezii/proze vor intra în faza finală, între 29 și 30 noiembrie, iar fiecare membru al juriului va nota numai locurile I, II și III, acordându-le 5, 3 respectiv 1 punct. Astfel se vor stabili cei trei câștigători.
15. Nu se acordă mențiuni, diplome de participare și nu se face public votul juriului, luat individual.
16. După anunțarea câștigătorilor, în termen de câteva zile, vor apărea pe site și numele + poza autorilor în dreptul fiecărei poezii/proze.
17. Câștigătorii vor primi bani, diplome, iar poeziile/textele câștigătoare vor fi publicate în numărul din martie 2020 al revistei Itaca. Câștigătorilor locurilor I de la cele două secțiuni li se va publica, în anul 2021, câte un volum electronic la Itaca Publishing House, editură înregistrată în UK și Irlanda.
18. Vă vom ține la curent cu evoluția concursului pe site-ul www.itaca.ie și pe pagina de facebook Revista Itaca Dublin.
19. Prin accesarea cuponului de înscriere în concurs și trimiterea email-ului, autorii își asumă faptul că au luat la cunoștință de conținutul acestui regulament și că nu este obligatoriu ca creația lor să fie neapărat premiată și vor respecta decizia juriului, contestațiile ulterioare nefiind luate în considerare.
20. Cei care doresc să susțină financiar acest concurs o pot face, iar noi le vom promova numele/compania în cadrul proiectului. Bani vor merge, desigur, la cei mai buni dintre autori. Ne puteți contacta la adresa revistaitacadublin@gmail.com

Succes și inspirație tuturor participanților!

Distincțiile revistei Itaca pentru Cartea anului - Diaspora – 2020

Regulament Distincțiile revistei Itaca pentru Cartea anului - Diaspora – 2020

Ediția a VI-a

Organizator: Revista Itaca - Dublin

Începând cu anul 2015, revista Itaca acordă distincția pentru Cartea anului la trei secțiuni, „**Poezie**”, „**Proză**” și „**Specială**” (eseu, critică, biografie, traduceri etc.), pentru scriitorii de limbă română stabiliți în afara granițelor României.

Juriul va fi format din redactorii revistei Itaca.

Condiții de participare:

Autorii sau editurile vor trimite pe adresa **revistaitacadublin@gmail.com** pdf-ul și coperta (jpg) cărții pe care doresc să o înscrie în concurs, carte apărută obligatoriu în anul 2020, în limba română, la orice editură din țară sau străinătate.

Pot participa și cărțile electronice cu ISBN.

Un autor poate trimite numai un volum de proză și/sau unul de poezie și/sau un volum care se integrează în secțiunea specială.

Participanții vor trimite și o scurtă prezentare de autor, incluzând adresa de reședință.

Trimiterea pdf-urilor se încheie pe data de **31 decembrie 2020**, câștigătorii fiind anunțați pe data de **25 martie 2021**.

Jurizarea se face în două etape. În prima etapă sunt evaluate toate cărțile primite, cu valori de la 5 la 10, urmând ca în finală să intre, în urma punctajelor obținute, câte trei volume pentru fiecare secțiune. Finalistele vor fi anunțate public cu o săptămână înainte de stabilirea câștigătorilor, care se vor desemna prin acordarea de către fiecare membru al juriului a următoarelor punctaje: 5 puncte pentru prima preferință, 3 puncte pentru cea de-a doua și 1 punct pentru cea de-a treia.

Premiul câștigătorilor (numai locurile I pentru fiecare secțiune) va fi acordarea unei diplome și publicarea (reeditarea) unei cărți electronice la Itaca Publishing House, cu baza de date în UK și Irlanda, în cursul anului 2021. Condiția va fi ca manuscrisele să respecte cerințele editurii.

Vă dorim succes!

Itaca Publishing House

Itaca Publishing House este o editură virtuală.

Considerăm că acesta este viitorul cărții și încercăm să ne adaptăm cerințelor.

Itaca Publishing House publică exclusiv cărți electronice.

Manuscrisele primite la editură vor fi evaluate de către Consiliul editorial și, în funcție de valoarea literară, vor primi sau nu acceptul de publicare.

Autorii vor trimite la adresa de email itacapublishinghouse@gmail.com manuscrisul în format word, neprelucrat, obligatoriu cu diacritice, împreună cu biografia literară, fotografia personală și o scurtă prezentare a cărții propusă spre publicare.

Detaliile contractuale se stabilesc individual.

Asigurăm tehnoredactare, corectură, copertă, prefață sau cronică, promovare și comercializare.

Pentru că termenul “corectură” nu înseamnă reeditarea documentului, nu vor fi luate în considerare manuscrisele în care abundă spațiile multiple între cuvinte, spațiile înainte de semnele de punctuație, lipsa diacriticelor sau folosirea în mod greșit a acestora, precum și greșelile gramaticale.

Cărțile publicate la ***Itaca Publishing House*** vor beneficia de o cronică de întâmpinare, publicată în revista *Itaca*, revistă care are peste 1000 de cititori la fiecare număr.

Fiecărui autor publicat la ***Itaca Publishing House*** i se va face o pagină de autor pe site-ul Biblioteca Diaspora, site care are între 300 și 500 de accesări zilnic.

www.itaca.ie

ITACA
PUBLISHING HOUSE

Invitație de colaborare în paginile revistei Itaca

După cum mulți dintre dumneavoastră știți, Itaca este o revistă de cultură, care publică numai scriitori de limbă română trăitori în afara granițelor țării. Este o revistă cu apariție trimestrială (martie, iunie, septembrie și decembrie), online. Este editată de către *Itaca Organization Dublin*, din fonduri proprii și nu se comercializează, fapt pentru care nu ne permitem să remunerăm colaboratorii.

Toți scriitorii de limbă română sunt invitați să propună texte spre publicare (3-5 pagini A4 de proză scurtă, articole pe teme culturale, recenzii sau 5-8 poezii), trimițându-le pe adresa de e-mail **revistaitacadublin@gmail.com** într-un document word, Times New Roman, obligatoriu cu diacritice, însoțite de o fotografie personală în format jpg și un scurt CV literar (cu adresa de reședință). Toate materialele sunt introduse în redacția revistei, sub anonimat, unde sunt evaluate de către redactori, primind sau nu acceptul de publicare. Recomandarea noastră este să nu trimiteți materiale care au fost publicate anterior sau pe care le-ați propus spre publicare și altor reviste. Așteptăm materialele dumneavoastră până pe data de 1 a lunii în care apare fiecare număr.

Toate materialele trimise spre publicare vor respecta regula recomandată de către Academia Română, folosindu-se astfel forma de scriere cu „â” și „sunt”.

În speranța că veți fi alături de noi la realizarea unei reviste de calitate, care să reflecte cât mai real nivelul la care se găsește literatura română în comunitățile de români din diferite țări ale lumii, vă mulțumim și vă dorim să scrieți și să citiți temeinic!

Dragi colaboratori și cititori ai revistei,

începând cu numărul următor, vă invităm să colaborați la noile noastre rubrici:

Portret de scriitor: rubrica va ilustra diferite aspecte din viața și opera unui scriitor român din diaspora. Ea poate cuprinde atât scriitori români din diaspora a căror operă este mai puțin cunoscută, cât și exegeze din opera marilor scriitori români cu recunoaștere universală.

Traducerea lunii: rubrica aceasta cuprinde poezii ale scriitorilor străini, traduse în limba română. Traducerile trebuie însoțite de textul original, în limba din care s-a tradus și un CV al traducătorului.

Poșta redacției: Faptul că există și texte care nu apar în revista Itaca este un lucru absolut firesc. Primul criteriu care intră în calcul înaintea deciziei de publicare este valoarea. Nu trebuie să faceți un capăt de țară din faptul că nu ați fost publicați în revistă și, eventual, primiți un răspuns constructiv la „Poșta redacției”.

Intenția noastră este ca această rubrică, fără să facă rabat de la calitate, să fie un model de orientare a debutanților, a celor care sunt la începuturi de drum. Fie că scrieți proză, poezie sau teatru, vă citim textele și vă ajutăm să evidențiați ceea ce este unic și special comunicându-vă punctele forte, punctele slabe și oportunitățile de dezvoltare a textelor într-un mod creativ.

Așteptăm propunerile și textele dumneavoastră!

Biblioteca diaspora

Am deschis un nou proiect pentru scriitorii români din diaspora.

Un spațiu virtual unde se vor regăsi cărțile publicate de voi, care are rol atât de bibliotecă, dar și de librărie, astfel, cei care doresc să-și vândă cărțile vor putea fi contactați de către doritori, iar cei care doresc să le ofere spre lectură, o pot face trimițând link-uri aferente.

Acest site se va constitui, în timp, într-o adevărată bază de date pentru diaspora, pe care o poate folosi oricine, gratuit (scriitori, editori, critici literari, cititori).

Dacă vi se pare o idee bună, vă rog să trimiteți la această adresă bibliotecadiaspora@gmail.com datele necesare pentru a vă crea o pagină personală (numele, țara de reședință, adresa de email, site personal, o fotografie personală, copertile (în jpg) cărților publicate până acum, precum și o listă a lor, cu toate datele tehnice, înregistrări video și link-uri către volumele în format electronic).

Puteți vizita site-ul aici: www.bibliotecadiaspora.eu

Menționăm că, deși este în faza de început, abia l-am inițiat, există deja 64 pagini de autor pe site, cu peste 30 000 de vizitatori.

Cu încredere și interes,

bibliotecarul de serviciu

PS - deocamdată avem un singur bibliotecar, așadar s-ar putea să ia ceva timp până când vom realiza paginile. Oricum, le vom face în ordinea primirii materialelor.

**Revistă de cultură
pentru scriitorii de limbă română
din afara granițelor țării**

Itaca Organization

Itaca Organization
„Împreună nu ne vom înstrăina”
„Împreună, pentru promovarea culturii prin oameni.”

 www.itaca.ie

 itacaorganization@gmail.com

www.bibliotecadiaspora.eu

www.itaca.ie